

ФИЛИП ПОПОВ

ГЛУПАЧЕТО

– литературен филмов сценарий –

Панорама на улица в късен следобед.

Петърчо и майката на Петърчо вървят бавно по тротоара. Майката носи пазарска мрежа с продукти. Лицето на майката е уморено. Разсеяна е.

Изкачили стъпалата на жилищната кооперация до техния апартамент, майката на Петърчо премества мрежата от едната си ръка в другата и бърка в чантата си за ключ, за да отключи:

- Мини сега назад.

Но Петърчо си има свои проблеми:

- Мамо, чичо Кольо каза, че нема да купува корабчето.

Майката на Петърчо:

- Корабчето!?

Петърчо:

- Да. Корабчето на морето, където бехме миналата година.

Майката на Петърчо:

- Мини назад. Мини, че тази мрежа ужасно тежи.

Майката на Петърчо отключва, но преди да влезе, чува, че в хола на жилището им бащата на Петърчо има гости. Откъм хола се чува тупане по масата, смях, говорят се глупости...

Отчаяна, майката на Петърчо тръсва мрежата в антрето:

- О-ох!... До гуша ми дойде от тия негови приятели.

В хола се обаждат двама едновременно:

- Е-ее... После?...

Русокосият:

- Не казвам.

Всички:

- Кажы де-е...!

Русокосият:

- Не казвам!

Мустакатият:

- Кажы бе, магаре...

Всички:

- Ха-ха ха-а...

Мустакатият:

- Е мри тогава!... Отнеси си тайната!... Ти знаеш къде!

Русокосият:

- Шшт! Не бързай! Тя те засяга.

Всички:

- Ха-ха-а... Хайде-е, сега...

Мустакатият:

- Ще я кажеш или нема да я кажеш!?!...

Смехът в хола е неудържим и майката на Петърчо - в кухнята вече - ядосана, пухва капака на една от тенджерите в пода, и се ослушва.

Бащата на Петърчо бързо идва в кухнята:

- Какво има?

Майката на Петърчо:

- Тия трябва да се махат! Хайде!

Бащата на Петърчо:

- Защо?

Майката на Петърчо:

- Кажи им да си отиват, че ще вечеряме.

Бащата на Петърчо:

- Чудесно! Ние и без това има за какво да си поговорим още с тях. Тия хора не са за изпускане, послушай ме, ще прекараме великолепно! (Бащата тръгва към хола.)

Майката на Петърчо:

- Не прави глупости! Не съм опекла тая пуйка за приятелите ти. Не знаех, че ще дойдат.

Бащата на Петърчо:

- Правилно! Щом като са ми приятели...

Майката на Петърчо:

- Щом са ти приятели, трябва да те разберат и да си отидат.

Бащата на Петърчо:

- Така ли?

Майката на Петърчо:

- Така.

Бащата на Петърчо:

- Защо?

Майката на Петърчо:

- Защото ще вечеряме! (Изважда закупените продукти от пазарската мрежа и ги слага един по един нерно върху масата.)

В хола настъпва тишина.

Приятелите на бащата на Петърчо са на стълбищната площадка. Тупат се по раменете. Изпращат се.

В хола е пълен безпорядък. Задимено е.

Майката на Петърчо влиза в хола, дръпва рязко покривката от масата и я отнася в кухнята.

Бащата на Петърчо влиза в хола, вижда масата без покривка и чука на вратата на стаята откъм хола.

На вратата се показва усмихнат младеж - държи разтворена книга.

Бащата на Петърчо - чисто и просто:

- Ангелчо, отивай си, че ще вечеряме!

Ангелчо (братовчед на майката на Петърчо):

- Всъщност!... (Малко е изненадан, но се усмихва.) Да, да... Разбирам!

Момент само да си взема нещата.

Придружил братовчедата на жена си, с багажа му, до външната врата, бащата на Петърчо затваря внимателно вратата след него и се мушва в клозета.

Дошла в хола от кухнята, майката на Петърчо разстила нова светеща от чистота покривка върху масата:

- Петърчо-о... Донеси цветята от балкона!

Гласът на Петърчо от кухнята:

- "Да донеса ли вода за вазата?"

Майката на Петърчо:

- Вода във вазата има. Ти донеси цветята и внимавай да не ги изпуснеш!

Върху масата в хола има плодове, цветя и четири прибора. Кълките на пуйката стърчат сред зелето в тавата, точно в средата на масата. Изискано подредена маса. Майката на Петърчо оглежда критично подредената маса още веднъж. Суети се. Бавно сяда. Намества стола си. Оправя косата си и пак оглежда масата.

Майката на Петърчо:

- Хайде седвайте! (Поглежда към вратата на стаята откъм хола.) Ангелчо-о...?

Тишина.

Майката на Петърчо:

- Хайде идвай, че ще вечеряме, Ангелчо-о...!

Петърчо гледа замислен към баща си, но баща му, с безизразно лице, в момента реже филии хляб и лениво влачи ножа през хляба като бичкия.

Петърчо поглежда към майка си:

- Бате Ангелчо нема да дойде!

Майката на Петърчо:

- Защо?

Петърчо:

- Татко му каза да си ходи, че ще вечеряме.

Майката на Петърчо:

- Защо? (Казаното от Петърчо е толкова чудовишно, че тя отказва да го разбере.)

Петърчо:

- Защото ще вечеряме.

Майката на Петърчо скача, блъсва вратата и поглежда в празната стая:

- А'хх!... (Обръща се.) "Такъв мъж заслужава да разбиеш вазата в главата му и толкова."

Но на вратата се "звъни" и майката, с грейнало от надежда лице, се затичва да отвори.

Подготвил, някаква усмивка, да каже на братовчеда от Варна, че се е пошегувал преди малко и наистина зарадван, бащата на Петърчо гледа към вратата, дори се понадига от стола си, но влизат Финкови! Мъж и жена. Солидни хора. Усмихнати. Приветливи. Самоуверени.

Майката на Петърчо преглъща "лимона" и безсърдечна, но крайно предразполагаща усмивка, разкривява лицето ѝ:

- Така се радвам. Така се радвам!...

Финков:

- Мадам!... Цветя! (Поднася цветята галантно. Целува ръка.)

Финкова:

- А малкият Петърчо получава един голям, голям шоколад! (Повдига Петърчо и го целува.) Да порасне голям, голям, голям ...

Бащата на Петърчо:

- "Наистина!..." (Стои като треснат известно време.) "Но... Всичко е наред!" (Сяда.)

Петърчо:

- "Всичко е наред!"

Финков:

- А'така-а? (Плеснал с ръце, търка длани и не отделя очи от масата.)
Хайде да видим сега вкусно ли е приготвена пуйката! Аз съм голем специалист в това отношение.

Майката на Петърчо сяда на местото си - как да е, но миг след това скача и се усмихва:

- Ох, каква съм загубена, не съм предвидила прибор за себе си.

Финков:

- Нищо,нищо... (Гласът му я гони по коридорчето чак до кухнята.)
Случват се такива работи.

Майката на Петърчо вече в кухнята:

- Божичко!... (Хвърля се разплакана на кушетката.) Боже?... (Но няма как и става и посяга към сервиза за прибор.

На другия ден.

През отворената врата на стая в жилището се вижда бащата на Петърчо - бос и по долнище от пижама - как се щура и вглежда в ъглите на стаята. Гледа под леглото. Върти се объркан. Изглежда, че не намира това което търси.

Бащата на Петърчо:

- Перука от "Версаче"! (Говори на себе си, но така, че да се чува и в хола.) Руският клуб!... След това. Нема да я носи, но да покаже на оная кокошка Финкова, че я е купила. И това ми струва – деветдесет лева!...
Къде са ми чорапите?

Майката на Петърчо:

- Хвърлих ги! (Тя бърше прах в хола.) Казвала съм ти сто пъти да не ги оставяш на стола.

Бащата на Петърчо:

- А каиша къде е?

Майката на Петърчо:

- Защо ти е каиш за чорапите? Казвала съм ти, да не го оставяш на стола!
Известно време – напрегнато мълчание!

Бащата на Петърчо:

- Книгата ми скрила. Гледай я! Книгата поне, защо ми скри? Моята книга.
Книгата, която четех. Аз тая перука, ако не я нарежа...

Майката на Петърчо:

- Вместо да режеш перуката, можеше да скъсаш парите?

Бащата на Петърчо:

- Да скъсам д е в е т д е с е т лева!!

И така, както е размъкнат по долнище от пижама и с чехли на бос крак, линеал, туш и пергели в ръка, бащата на Петърчо разгъва на масата в хола лист паус и, ядосан, търси стол да седне, за да чертае.

Майката на Петърчо:

- Ужас!... (Сбърчила нос, майката на Петърчо влиза с парцала в ръка в стаята и затваря вратата.)

В същото време в хола влиза замислен Петърчо. В едната му ръка има шарена книжка.

Петърчо:

- Татко, бе, знаеш ли, къде са изворите на Дунава?

Бащата на Петърчо:

- Не знам!... (И, без да се замисли.) Виж там, майка ти сигурно пак ги е завряла някъде!

Майката на Петърчо (от стаята):

- Сокра-ат!... Детето те пита за изворите на река Дунав, или и ти се смахна като приятелите си...

Бащата на Петърчо:

- Можеш да им кажеш, да не идват.

Майката на Петърчо:

- Как да им го кажа?

Бащата на Петърчо:

- На латински. (Хили се.)

Майката на Петърчо:

- „На латински“! Неетично е да се лъже на този език!... Не знам думата невероятен проstack. (Влязла в хола, тя хваща Петърчо за ръка и го отвежда към стаята.) Ела, майче! Ела, мама да му покаже къде са изворите на река Дунав. Остави баща си! Той само от бетон и железария разбира. (Петърчо и майка му влизат в стаята и затварят вратата.)

Бащата продължава да чертае, като че нищо не се е случило, но миг след това Петърчо писва като заклан и бащата на Петърчо светкавично захвърля пергела:

- Уверен съм, че и ти не знаеш, къде се намират изворите на Дунава, но поне не го бий...

Майката на Петърчо излиза от стаята:

- Не съм го била. Изпусна глобуса върху краката си.

Бащата на Петърчо:

- Можеше ти да го свалиш, нали, а не да го караш той да се мъчи.

Майчице!... (Бащата се плесва по челото.) Ама ти на глобуса ли искаше да му покажеш къде са изворите на Дунава?... Майко Благородна! Нашият „разсеян индианец“! (Става и, поставил длан отзад перпендикулярно на тила си, започва много смешно да се разхожда из хола.) Така 'Охо Бохо ходи из Румъния и търси изворите на Дунава. Пардон! Ориноко в прерията. Така! Винаги така! "O tempora, o mores!" О, Цанко simplicitas!

Майката на Петърчо:

- Е много хубаво! Много хубаво! Нема що! (Свила "кисело" устни, тя сочи с глава назад към стаята.)

Обърнал се към стаята, бащата на Петърчо вижда Петърчо да наднича през вратата:

- Ела тука, сине! Хубаво ли е?

Петърчо:

- Да.

Бащата на Петърчо:

- Та как ходи 'Охо Бохо?

Петърчо:

- Така. (Слага длан на тила си.)

Бащата на Петърчо:

- Пие ли 'Охо Бохо огнена вода?

Петърчо:

- Пие.

Бащата на Петърчо:

- Как?... Така, нали? (Бащата отмята глава назад и уж налива отвисоко нещо в гърлото си.)

Майката на Петърчо:

- Престани, моля ти се! Отсреща хората гледат насам. Прозорецът е отворен.

Бащата на Петърчо:

- Ние затова го и правим, нали сине?... Нека гледат! Кой си има, пие! Кой нема, гледа.

Майката на Петърчо:

- Остави, сериозно те моля! (Разбрала, че губи, предлага мир.) Требва сериозно да помислим за тази забавачница! Не ми излиза от ума просто...

Петърчо:

- Не искам английска забавачница! (Петърчо удря с ръка на масата.)

Майката на Петърчо рязко:

- А какво искаш? (Въпросът е двусмислен.)

Бащата на Петърчо:

- Моркови. (Бащата сяда да чертае.) От тия шарени книжки, той нищо друго не може да научи.

Петърчо:

- Не искам моркови!

Майката на Петърчо:

- Петре, престани!... Ела седни до баща си.

В неделния предобед на майката на Петърчо 'и се води светски разговор. Тя пали цигара, сяда и свива лакът. И тонът и' е такъв.

Майката на Петърчо:

- Той може би е прав! Френският език е по-звучен. По-изискан е струва ми се някак...

Бащата на Петърчо:

- На английски е писал Шекспир, моля ти се! (Надвесен над чертежа, той тегли идеална права линия върху пауса.)

Петърчо:

- Не искам английска забавачница! (Плясва на масата.)

Бащата на Петърчо:

- Млъкни, бе! (Сърди се, че му пречат да работи.)

Майката на Петърчо:

- А Русо... на френски!

Бащата на Петърчо:

- "Русо"?

Майката на Петърчо:

- Да, моля ти се... Рус-со!

Бащата на Петърчо:

- Каж ми три заглавия на книги написани от твоя Рус-со!

Но майката на Петърчо, ето че в момента, не може да се сети, въпреки появилото се напрежение върху лицето ѝ, изразяващо активен мисловен процес.

Бащата на Петърчо:

- Две?... (Чака с насочен в нея показалец.)

Майката на Петърчо:

- Момент!

Бащата на Петърчо:

- Една!...

Майката на Петърчо:

- Хайде стига сега!... (Забелязала, че Петърчо я наблюдава внимателно, тя се чувства неловко.)

Бащата на Петърчо:

- Добре... (Обляга се назад и, усмихвайки се, продължава безпощадно да сочи право в нея.) Каж ми наизуст, тогава, една страница написана от него.

Майката на Петърчо:

- Ти си се напил!

Бащата на Петърчо:

- Нали?... Това пък откъде измисли?

Майката на Петърчо:

- Така поне се държиш...

Бащата на Петърчо:

- Това е съвсем отделен въпрос. Но искам да ти кажа, че съществуващият вековен спор между литературните умове на света, кой е написал "Сън в лятна нощ", Франсис Бейкън или Уилям Шекспир, е вече на път да бъде

решен.

Майката на Петърчо с неподправен интерес и леко приведена напред:

- Така ли?

Бащата на Петърчо:

- Да. След представлението, което гледахме в сряда, с твоя познат от Варна, ако разровят гробовете им, който се е обърнал в гроба си!

Майката на Петърчо разбрала гаврата:

- Не е интересно!

Бащата на Петърчо:

- Не е от "Версаче".

Майката на Петърчо:

- Остави! Може би "немска"...! Гьоте, нали, Шилер!... Това не е малко.

Бащата на Петърчо:

- Гьоте, Шилер... Ти знаеш ли кой е написал "Баскервилското куче"?

Петърчо:

- Не искам "немска" забавачница! (Удря на масата.)

Бащата на Петърчо:

- Млъкни бре! (Извързва към Петърчо, ядосан не на шега. Тупането му пречи на работата.) А каква?

Петърчо:

- Искам турска забавачница!

Бащата на Петърчо:

- Чвор!...

Майката на Петърчо:

- Я не обиждай детето!

Бащата на Петърчо:

- Хубаво дете. Че и снощи се държа като прасе. Беше ми неудобно.

Майката на Петърчо:

- Не само той.

Бащата на Петърчо:

- Като види гости и вземе та се забрави. Снощи просто умрях по едно време от срам пред хората.

Майката на Петърчо:

- То пък едни "хора"!

Бащата на Петърчо:

- Да, бе? (Сеца се нещо и спира да чертае.) Тия "идиоти" снощи защо се домъкнаха, не можах да разбера. Като на имен ден! Ти канила ли си ги?

Майката на Петърчо:

- Не-е...

Бащата на Петърчо:

- Интересна работа...

Петърчо:

- Аз ги поканих!...

Трепнал, бащата поглежда Петърчо:

- Кой?

Петърчо:

- Аз.

Едновременно, баща и майка, обръщат глави към Петърчо и известно време "кротко" го наблюдават.

Бащата на Петърчо, дошъл пръв на себе си:

- Е защо бре, сине?

Петърчо:

Чичо Финков винаги ми носи най-големия шоколад "крава", които се продава на павилиона.

Бащата на Петърчо:

- Ха-ха ха-хаа!... (Върнал доброто си настроение, бащата се хваща за главата.) Готов бакалин! Ха! Гледай го! Ама па бакалин се извъди от тебе! Бакалин, душице! Ти си се родил с четири очи и протегната ръка. Ти си готов за живота! А майка ти решила на английска забавачница да те праща. Глупости на търкалета!... Виж я! Виж я само как гледа! Хау ду ю дуу?... Ужас!

Но на майката на Петърчо всичко е дошло твърде много, още от предната вечер, та няма сили да отвърне.

Бащата на Петърчо:

- Голем майтап! (Станал, бащата взима някакъв молив и ножче и тръгва към кухнята, но се звъни и той отваря входната врата.)

Влиза Финкова.

Финкова:

- Здравейте, мили хора!... Охоо и вече на крак! А моят благоверен още не може да се оправи от снощи! Но виждам, че и Вие сте negliже.

Бащата на Петърчо:

- По неволя. Скрила ми чорапите.

Финкова:

- Така за вас! Поне в неделя да ви види човек вкъщи. Аман от това ваше "мъжко свободно време", което все не ви стигало и не стигало...

Майката на Петърчо:

- Така се радвам! (Искрена е.) Така се радвам, че дойде да ме поразсееш малко. Тука е невъзможно да се живее. (Сочи, но бащата на Петърчо е вече в кухнята.)

Финкова:

- Ох, какво имам да ти казвам. Снощи от тия мъже... (Леко снижава глас.)

Майката на Петърчо:

- Кога го видя?

Финкова:

- Вчера. Ах, чудесен беше!... Ама, страшно! Ти не можеш да си представиш дори, просто... Боже, толкова нещо...

Майката на Петърчо е забелязала, че Петърчо слуша внимателно:

- Я иди при татко си да си играеш!

Петърчо:

- Не искам! Той ми вика чвор.

Майката на Петърчо:

- Нема нищо! Тръгвай! Питай го къде са изворите на река Дунав. Хайде!

Финкова поглежда учудена:

- В Шварцвалд.

Майката на Петърчо:

- Знам! Хайде, Петре! Иди го питай и после ела да ни кажеш!...

Финкова:

- И слушай, слушай, слушай... (Нетърпелива е.) Последният път, когато е бил в Прага... (Привежда се към майката Петърчо и шепне.)

Кухнята.

Бащата на Петърчо остри молива си над кофата за боклук и не поглежда към Петърчо:

- Добре дошъл! Изгониха ли те?

Петърчо:

- Изгониха ме.

Бащата на Петърчо:

- Да не си пипнал нещо по масата... Внимавай да не бутнеш нещо там, че те пребивам.

Петърчо:

- Татко, изворите на река Дунав са в Шварцвалд.

Бащата на Петърчо:

- Не, не са, в Румъния са! В Турну Мъгуреле! Иди го кажи на майка си.

Петърчо разбира, че го разкарват само:

- Не искам!

Бащата на Петърчо:

- Добре. (Привършил с остренето на молива, той сгъва ножчето.) Ела! Ела сега! Сега аз ще се опитам да 'и разваля настроението.

Холът.

Финкова вижда Петърчо и баща му и прекъсва поверителния разказ:

- Точно казвах на жена Ви: "Защо не си смените телефонния апарат"? Моят мъж сега търси, под дърво и камък, старинен телефонен апарат от тези с високите вилки и инкрустации върху тях. Той смята, че в една модерна обстановка, би било много шик, на централно място да се постави точно такъв един старинен апарат.

Бащата на Петърчо:

- Ами от тия прави линии напоследък, не виждате ли, че започнахме да мислим като макарони! За релакс това е дори много полезно. (И към жена си.) Какъв е този панаир в кухнята? Какви са тези купища? Защо е разхвърляно навсякъде?

Майката на Петърчо:

- Ще чистя. Мисля, че няма да имаш нищо против, а и Петърчо щом няма да ходи на забавачница, за кога да отлагаме повече, нали?

Бащата на Петърчо:

- А, това ли било.

Майката на Петърчо:

- Утре, преди да тръгнеш за работа, трябва да ми помогнеш да свалим килимите долу. По обед ще ги качим.

Бащата на Петърчо:

- Болен съм, не мога!

Майката на Петърчо:

- Болен си?

Бащата на Петърчо:

- Болен съм, не се чувствам добре! (Бащата тръгва към малката стая, разтривайки челото си.)

Майката на Петърчо:

- Хайде, де? (Гледа след бащата на Петърчо.) Реши да се разболееш, след като изяде две пълни купи с попара за закуска, така ли?... Ти знаеш много добре, че сама не мога да сваля килимите долу!

Бащата на Петърчо:

- Не знам какво ще правиш!... Повикай некого! Викни некая приятелка! Цела сутрин се чувствавам като пребит и ще си легна. Върти ми се главата.

Финкова става:

- Ох, аз трябва да си ходя вече. Благодаря ти за съвета, мила. (Намига към майката на Петърчо.) Много добре направих, че дойдох за съвет точно при теб.

Изпратила Финкова, майката на Петърчо влиза в малката стая при бащата на Петърчо:

- Защо не отидеш на лекар?

Бащата на Петърчо:

- Утре ще отида. (Гласът на бащата изпод завивката е приглушен. Изглежда го тресе.)

Навън зад завесите на прозорците в малката стая е ден. Бащата на Петърчо е отишъл на работа. Леглото му е разхвърляно. В стаята цари всекидневният сутрешен безпорядък. На нощното шкафче има чаша с вода, разкъсани опаковки от хинин и кофенал и... термометър!

Майката на Петърчо влиза в малката стая и вижда термометъра върху нощната масичка. Преглежда набързо опаковките, помирисва водата в чашата и накланя термометъра да види показанията на скалата.

Майката на Петърчо:

- Охо-о...!

На външната врата се звъни. Петърчо прекъсва рисуването си на масата в хола и отива да отвори.

Влиза леля Финкова. Очите ѝ оглеждат любопитно:

- Къде си-и...

Майката на Петърчо се обажда от малката стая:

- Ела! Ела! Тук съм! Разхвърляно е, но ти влез, нема какво да си придирваме толкова много.

Финкова:

- Мислех, че чистиш...

Майката на Петърчо:

- Какво ти чистене. Виж!... Той наистина е болен. Съжалявам, че бях несправедлива с него вчера.

Финкова:

- Грип?!

Майката на Петърчо:

- Не знам! Грипът не започва така. Той има доста висока температура. Ех, той човек!... Гол, така както е по фланелка, постоянно излиза на балкона. Сяда, където му падне, а тука... Непрекъснато е разтворено и става течение. Жоро Киндалов казва, че колкото и да дойдат при тях с плеврити, като ги попитат: "Къде настинахте?" и те казват: "Не знам!"

Финкова гледа скалата на термометъра:

- Чудна работа!

Майката на Петърчо:

- Много е нехаен.

Финкова:

- Всички мъже са такива. Но защо не се обадохте на доктор Киндалов,

нали ви е приятел?

Майката на Петърчо:

- Може и да е отишъл при него, откъде да знам!?!... Това са тридесет и девет градуса температура... (Вглежда се.) и две десети! И защо е отишъл на работа, да го пита човек, тоя глупак! Ако знаех, че е толкова зле, аз още снощи щех да се обадя на Жоро, хич немаше и да го питам!

Но откъм хола до тях достига гласът на Петърчо, който продължава да си рисува на масата:

- Ехе-е, ама той как го търка тоя термометър...

Майката на Петърчо от стаята:

- Какво, какво?... (Излиза от стаята, последвана от любопитните очи на леля Финкова, но Петърчо кара през просото.)

Петърчо:

- Много смешно!

Майката на Петърчо:

- Какво каза? Какво е търкал?

Петърчо:

- Термометъра!... Търка, търка, търка с парцала и погледне. И пак търка,търка...

Майката на Петърчо:

- Ахх, мерзавец!... Ах, мер... Оф, Боже! Къде е сега тоя парцал?

На Петърчо му е много весело:

- В кухнята. В кофата.

Майката и Финкова се спускат към кухнята. След тях върви Петърчо. Майката изважда нещо от кофата.

Майката на Петърчо:

- Това ли е?

Петърчо:

- Това.

Майката на Петърчо:

- Ах!... Колко е часът?

Но щраква ключ. Външната врата се отваря. Бащата на Петърчо се прибира за обяд, но не знае какво е станало междувременно и още е болен. Бащата се придвижва бавно и сяда така, както е с дрехата си на дивана и дълбоко въздишайки, се отпуска бавно назад.

Майката на Петърчо влиза в хола и безцеремонно пита бащата на Петърчо:

- Къде е болничният ти лист?

Бащата на Петърчо я поглежда изненадан:

- Какъв болничен лист? (Вижда Финкова и притеснението му нараства.)

Майката на Петърчо:

- Всеки болен човек, има болничен лист. Кой лекар, ще те пусне да ходиш на работа с четиридесет градуса температура?

Бащата на Петърчо вижда термометъра:

- Не знам каква е тая температура, появява се само вечер...

Майката на Петърчо:

- А парцалът?...

Бащата на Петърчо:

- Какъв парцал?

Майката на Петърчо:

- Парцалът кога се появява и той? Вечер или нощем под юргана, когато има къщна работа и трябва да се свърши нещо у дома?

Финкова разбира, че не 'и е местото вече тука.):

- Ох, аз трябва да си ходя...

Бащата на Петърчо:

- Какъв парцал, ма?...

Майката на Петърчо:

- Тоя! (Майката изважда парцалчето от джоба на престилката си и го слаг пред бащата на Петърчо.) Тоя парцал, с който си приличате като близнаци.

Петърчо стои до прозореца и наблюдава как баща му се опитва да защити достойнството си и как никак не му е лесно, горкият...

Финкова:

- Ох, аз трябва да си ходя. Уж дойдох за малко... (Финкова се чувства неудобно, но никой не чува това, което казва и тя колебливо тръгва към вратата.)

Майката на Петърчо вижда, че Финкова е тръгнала да си ходи и отива да я изпрати. Раздялата е кратка. После майката отива в кухнята и, ядосана, започва да събира, да разтребва - без нужда – да върши, да прави нещо, за да 'и мине. По едно време в кухнята при нея идва Петърчо, но е някакъв такъв особен:

- Мамо, аз те излъгах. Татко не е търкал термометъра с парцала...

Майката на Петърчо отпуска ръце и едва не припада:

- Какво?

Петърчо:

- Не е търкал термометъра. Аз те излъгах.

Вече омаломощена, майката на Петърчо присяда на кушетката с това, което държи в ръката си.

Петърчо гледа смутено към нея известно време и решава да си ходи.

Майката на Петърчо:

- Хайде, де! (Майката вижда пъстра химикалка в ръцете на сина си и посяга към него.) Я чакай малко!

Петърчо:

- Какво?

Майката на Петърчо:

- Баща ти, кога те накара да ми кажеш това? След като ти даде химикалката ли?

Петърчо:

- Да. Каза ми да ти кажа, че не е търкал термометъра с парцала.

Майката на Петърчо:

- Но ти каза, че го търкал и после оставил термометъра на масичката?

Петърчо:

- Да. Така беше.

Стиснала зъби, майката захвърля това, което държи и се втурва по коридорчето към хола...

Много объркан, Петърчо остава в кухнята.

Майката на Петърчо към мъжа си:

- Колко струва една химикалка? (И страшна глъчка се понася оттатък в хола.)

Бащата на Петърчо:

- Стига вече с тоя парцал! Ще престанеш ли най-после?...

Майката на Петърчо:

- Колко струва една химикалка, те питам или изкуфя, та започна да подкупваш детето да лъже? Мен да лъже! Собственият ми син да ме лъже! Утре той и с хората ще постъпва така, щом и майка си лъже!

Бащата на Петърчо:

- А той не лъже ли, когато се измъква през прозорчето на мазето, в което си го затворила за наказание и отива да си играе с гамените от махалата?... Видях го с очите си!

Прехапал устни, Петърчо подслушва зад вратата в кухнята и разбира, че е на път да загази, но изчаква да разбере как ще се развият събитията по-нататък.

Майката на Петърчо:

- О, той не може и да се сети дори, освен ако ти... (Разяреният глас на майката на Петърчо тресе апартамента.)

Бащата на Петърчо:

- А лъже.

Майката на Петърчо:

- Недей да петниш детето ти казвам!... Аз му имам пълно доверие! То не

знае да лъже, освен, ако ти не се заемеш да го изучиш, разбира се, като му подаряваш химикалки и разни други боклуци, както направи днеска.

“Сразила” мъжа си, майката бързо тръгва по коридорчето към кухнята. Чул стъпките `и, Петърчо се дръпва от зад вратата и сяда на кушетката.

Вече в кухнята, майката сяда на кушетката до Петърчо и припряно, без нужда, започва да оправя дрешките му.

Майката на Петърчо:

- Ела майка. Химикалката я хвърли. Върни му я.

Петърчо:

- Много е хубава бе, маме... Аз, знаеш ли откога исках да си имам такава химикалка...

Майката на Петърчо:

- Добре. Нема да му я връщаш тогава. Нека види сега той... Нека пише с молив!

Петърчо:

- А аз ще си рисувам с нея, нали?

По едно време бащата на Петърчо влиза в кухнята и попогледнал ги няколко пъти, разбира, че се е оказал в пълна изолация. Съюзът “майка-син” изглежда непоклатим!

Бащата на Петърчо:

- Така е щом една истина не е казана навреме!... По-нататък може да е късно да бъде изречена!... Аз днес нема ли да обядвам?

Майката на Петърчо:

- Сипи си!

Но бащата на Петърчо не бърза да обядва и кой знае защо, по едно време, много ядосан от нещо, се навежда и изважда изпод кушетката: тесла, мистрия, чукче, телено сито и трупа всичко това до краката си.

Бащата на Петърчо:

- Аз пък сега ще зазидам това прозорче, та да видиш ти!

Майката на Петърчо:

- Нали си болен?

Бащата на Петърчо:

- Ще го зазидам. Ще го затрупам и отгоре и отстрани, та да стане като бункер!

Петърчо е готов да върне химикалката:

- Ама защо ще се мъчиш бе, татко? Нали трябва да влиза въздух.

Бащата на Петърчо:

- Така за теб! Щом не ми верват и ти повече нема да излизаш оттам!

Елитен ресторант. Вечер.

Вътрешни снимки: В полуобщ план, камерата показва маса, около която седят: Петърчо, майка му и баща му.

Въздушно: Лека японска гравюра приятно освежава стената зад гърба на майката на Петърчо. Друга по-малка - едно разгънато ветрило в японско червено със златни краища и кашпа с растение с кафяви листа – дооформят един от ъглите на ресторанта.

Кадър на изискан келнер с лице към камерата. Келнерът е дошъл току-що при масата на семейството на Петърчо. Усмивва се.

Майката на Петърчо поглежда келнера и пита отривисто:

- Имате ли чук?

Келнерът я поглежда:

- "Чук"?... Не Ви разбирам!

Майката на Петърчо:

- Чук! Чук с къса дръжка. За него!

Бащата на Петърчо:

- Идиотщина!... Извинявайте! (Бащата се усмивва благовъзпитано на келнера, заради неволно изпуснатата дума и поглеждайки Петърчо.) Не пипай кебапчето с пръсти! Казвал съм ти сто пъти! (Плясва Петърчо и Петърчо изпуска кебапчето.)

Майката на Петърчо:

- Радвай се, че не го оставя на стола, както ти чорапите си. (Майката запалва цигара и равнодушно наблюдава разправията между баща и син.)

Келнерът си отива.

Бащата на Петърчо:

- Ти пак ли започваш?

Майката на Петърчо:

- Отучи се да оставяш нещата си на стола! Имаш отвратителен навик! Ако сложиш още една и нея ще изхвърля...

Бащата на Петърчо светкавично съобразява и престава да дъвче: .

- Хвърлила си книгата ми!?

Майката на Петърчо:

- А ти какво си мислише?... Още една да сложиш...

Бащата на Петърчо:

- Книгата си ми изхвърлила?!... Моята книга?! Книгата, която четех?!...

Майката на Петърчо:

- Да. Като хартия от баничка. На боклука! (Разперила пръсти, майката показва как е изхвърлила книгата като хартия от баничка на боклука.) С този си навик да си плюнчиш пръста, когато прелистваш, тя не приличаше на нищо.

Бащата на Петърчо:

- Не! Аз трябва да се разведа с теб!... Нее! Не!... Не!... (Бащата захвърля вилицата с кебапчето на масата и грабва цигарите.)

Майката на Петърчо:

- Попитай татко си!

Бащата на Петърчо:

- Млъквай!

Майката на Петърчо:

- Саатрап!...

Бащата на Петърчо:

- Гъска! Отвратителна! (И бащата така замахва с кибритената клечка, та не улучва кибритата.)

Майката на Петърчо:

- Къде е? (Майката оглежда разсеяно и с престорен интерес по масите наоколо.) В бюрото ви онази беше пуйка!... Смени ли я?... И не си прави шеги с тоя развод, че можеш да ми дадеш идея. Виж ти! Пет години да повтаря едно и също и да не смее да го направи. Ти знаеш ли, че си страхлив? Да-а...?! Как не съм се сетила до сега!? Ти си страхливец и затова се подмазваш на Финков и на тоя-оня. Боже!... Погледнете го!... (Тя сочи мъжа си с пръст и, отдръпнала глава назад, го гледа с чиста ненавист.) На! Вижте го!... Хубаво го вижте!...

Помислил, че го викат, келнерът отново се изправя до масата им и, видяла го, тя сконфузена, дръпва ръката си.

Бащата на Петърчо "много кисело":

- Така... Видяхте ли ме добре?... Донесете ми сега една ракия. В каничка! Една каничка ракия искам да кажа. Напълнете я и ми я донесете!

Майката на Петърчо ръкомаха уплашена:

- Глупости! Не го слушайте! Той е пиан!

Бащата на Петърчо разклаща бирена бутилка:

- От това?!

Майката на Петърчо:

- А ти какво искаш?

Бащата на Петърчо:

- И... Синджир!...

Майката на Петърчо:

- Хайде-е... Това пък защо?

Бащата на Петърчо:

- "Синджир"!?... Искам да кажа хубава ракия. Всички хубави ракии, знам, че правят "синджир"!

Майката на Петърчо:

- Престани-и...!

Бащата на Петърчо:

- Чакай! Тепърва започвам.

Майката на Петърчо:

- Дай да се разберем. Да говорим. Кажи ми защо го правиш? Кому е нужно това?

Бащата на Петърчо:

- Не мога да те понасям трезвен!... Кошмаар!... Кошмаар!... (И погледнал към Петърчо и, разнежил се изведнъж, слага ръка на рамото му.) Петре, Петре-е... та на никъде!

Майката на Петърчо запалва втора цигара и, гледайки предизвикателно мъжа си, се обляга равнодушно назад, свива ръка и подлага длан под лакътя си.

Майката на Петърчо:

- Днес ходих в нашата църква да си пусна едно желание...

Бащата на Петърчо:

- Какво желание?

Майката на Петърчо:

- Желание!... Попът ми е познат. Един "луд" дякон. Поп па "луд"! През свободното си време е каскадьор в Кинематографията! Ужас! Той сигурно ми е намерил кръстче от Рилския манастир.

Бащата на Петърчо е започнал да се храни:

- Щуроти...

Майката на Петърчо:

- Или от Петербург!?!... "Мислих, мислих, толкова много мислих за теб...", вика. "Защо не си с мен в Петербург, да видиш това чудо, да видиш какви хора! А Нева?!... "Ех, защо не си тук", виках си, "да видиш всичко това!"

Бащата на Петърчо почти не я слуша и налива от ракията в каничката в две чаши. Поглеждайки жена си, бута по-празната чаша към нея.

Бащата на Петърчо:

- Ти така ли ще стоиш цяла вечер? Хапни нещо!

Майката на Петърчо:

- Аз се храних. Освен това ми препоръчаха диета.

Бащата на Петърчо сочи:

- А това? Цигарата в ръката ти? Ти пушиш повече от мен!

Майката на Петърчо:

- Тя е за отслабване. (Но дръпнала лошо, се задавя и силно и дрезгаво започва да кашля, веднага пие швепс, да се оправи, слага длан на гърдите си и, с променен от кашлицата глас, тъничко изписква.) Ох-х, задавих... се...

Бащата на Петърчо:

- Точно така (Сочи с вилицата си.) започва "Адът" от... "Данте". С такава

кашлица и с такова едно тъничко гласче... (Но прихнал, се прехапва, отваря уста и хапка пада в чинията му.)

Смях и нова кашлица избухва насреща му. Майката на Петърчо слага ръка на гърдите си, но не може да се овладее и сълзи изпълват очите 'и:

- Прехапа ли се?

Бащата на Петърчо:

- Безсоолни са! (Той, припряно, грабва чашата си, изпива я на екс и пак я налива.)

Майката на Петърчо:

- Ох, четох... Чакай!... Ти ме уби. Четох една книжка. "Духовете показват нокти".

Бащата на Петърчо гледа мрачно:

- Нищо чудно.

Майката на Петърчо:

- Не-е...! Покрай "плюенето", казват и много други неща. Има и снимки.

Правят сравнение с наркоманията.

Бащата на Петърчо:

- Виж какъв хубав изглед се открива натам!

Тази гледка всъщност съществуваше още от преди влизането им в ресторанта, но той не беше я видял, защото беше с гръб към нея. Обект на гледката беше една изключителна шапка от плътен черен филц, която, разположена върху главата на възрастна дама, с особената си форма и огромната тъмна кордела отстрани, предопределяше царствената стойка на главата 'и. Това, че е заграбила почти цялото пространство около себе си, беше съвсем друг въпрос.

Загледана в шапката и, мислейки си нещо, майката на Петърчо посяга с лениво движение към цигарите на масата:

- Взеха ми осемдесет и шест стотинки до Англия...

Бащата на Петърчо:

- Ъъ?

Майката на Петърчо:

- За марки. Казаха ми, че за пет дни ще стигне.

Бащата на Петърчо:

- Робърт?

Майката на Петърчо:

- Не знам кого предпочитам повече. Прахов или Робърт!?!... Дали ще получа картичка?

Бащата на Петърчо:

- Ще получиш една с "петолиние" по бузата!

Майката на Петърчо:

- Прахов никога не би постъпил така!

Бащата на Петърчо:

- Стига с тоя простак!

Майката на Петърчо:

- Глупак! Ти само това знаеш!... Той никога не би седял на масата разкривен и разкрачен като тебе!

Бащата на Петърчо:

- Защото не сте заедно. Иначе веднага ще се помъкне из кухнята по долни гащи с една 'ей толкова цепка и копче като от гардероб отпред.

Майката на Петърчо:

- Той не ходи с долни гащи.

Бащата на Петърчо си налива ракия в чашата:

- Е бива си го! Егати културата, егати простотията, па и без долни гащи!

Майката на Петърчо след кратко мълчание:

- Не исках да кажа това. Исках да кажа, че винаги съм го виждала без долни гащи.

Бащата на Петърчо отведнъж сваля чашата си:

- Какво искаш да кажеш с "без долни гащи"?...

Майката на Петърчо:

- Ти не ходиш ли на баня, та се правиш на толкова тъп!

Бащата на Петърчо клати глава:

- О!... Ние ще стигнеме до "патрона". Ако един ден, ние с теб, не се избием, та хората да говорят за нас поне двадесет години, е на! Помни ми думата!... И хвърли тая цигара най-последно! Пушиш като сатана насреща ми.

Майката на Петърчо нервно смачква цигарата си в пепелника пред него:

- Садист!

Бащата на Петърчо:

- Говори глупости. Аз пия, нея хваща! Пий там, па трай!

Майката на Петърчо:

- Нема да пия!

Бащата на Петърчо:

- Тогава трай!!

Майката на Петърчо:

- Нема да "трая"!

Бащата на Петърчо:

- Пий...!

Майката на Петърчо:

- Садист и... клюкар.

Бащата на Петърчо:

- Тц!... Не може! (Гледа в я и се усмихва.) Или едното, или другото. Двете не вървят заедно! Ключарът е ключар всеки ден. Садист е оня, който на десет години веднъж... и го бесят. Виж, тех ще ги свършат.

Но изведнъж, вниманието на бащата се отклонява към дансинга, където гръмналият оркестър разбърква танцуващите много модерни танци.

Бащата на Петърчо:

- Ойц!... Ойц?... Гледай го тоя, като че развива гайки. Айде, бате... Ойц, ойца-а...! Тука има надценка и може, но ако такъв го видят, да се мандахерца на улицата, веднага ще го приберат в лудницата.

Майката на Петърчо:

- Така тука поне, и ние можем да минем за нормални.

Но неочаквано бащата на Петърчо скача от местото си, отива на дансинга и, така както се е понапил, започва да пародира танцуващите. Изважда си ризата от панталона, разрошва косата си, насочва се към тоя-оня и става център на внимание.

Не може да му се отрече, че всичко това той прави доста сполучливо.

Хората гледат само него, ръкопляскат и го възприемат, едва ли не, като атракция, като номера на заведението.

Частичен план върху масата, на която седят Петърчо и майката на Петърчо.

С ръка на челото, майката на Петърчо е навела глава - да не го гледа и шепне:

- Ужас, божичко!... Ужас!...

В общ план, камерата проследява бащата на Петърчо, който върви между масите видимо доволен от себе си. Той спира пред тяхната маса и, с учудените очи на пиян човек, гледа жена си. (Тя е все още с ръка на челото и наведена глава.)

Бащата на Петърчо към Петърчо:

- Кой я удари?

Майката на Петърчо шепне:

- Боже, умрях! Умрях! Умрях от срам!

Бащата на Петърчо:

- Аз защо... Значи тия там нещастници са изморили всичките си такива... Слушай!... (Бащата втренчва поглед в Петърчо.) Ако некога те вида, да се мандръсаш като тия изтривалки там, аз ще те...

Майката на Петърчо придърпва Петърчо към себе си:

- Остави детето-о...!

Бащата на Петърчо:

- Оставям те, татков!... Оставям те! Мама ще те направи ключарче. (Тръсва се на стола и, обърнал се, рева към келнера.) Келнееерр...

Майката на Петърчо:

- Стига вече-е...!

Бащата на Петърчо:

- Моля, донесете... ми-и...

Майката на Петърчо:

- Престани-и...! Не издържаам повече... (Готви се да пици.)

Бащата на Петърчо:

- Моля, донесете ми-и... (И видял келнера до себе си, снижава глас и казва.): едно такси!

Близък план на лека кола, после предното стъкло на колата - гледано отвътре и чистачките в непрекъснато движение, защото вали дъжд.

Близък план на майката на Петърчо. Лицето 'и е напрегнато.

Камерата се придвижва да покаже бащата на Петърчо на тротоара. Той разговаря с някакъв свой познат и се бави.

Петърчо е отпред на седалката до шофьора.

Бащата на Петърчо притичва през локвите и влиза в колата.

Колата потегля.

Майката на Петърчо:

- Е и какво толкова важно нещо имахте да говорите с оня глупак там, не разбирам! Детето по едно време заспа, а вие дрънкате ли, дрънкате и не преставате да говорите... Толкова важно ли беше?

Бащата на Петърчо:

- Видя ли го?... Решил с политика да се занимава. Сега бил моментът. Винаги съм казвал, че както зайците в Австралия, така и простаците у нас, немаат естествени врагове!... Запознавал съм те с него.

Майката на Петърчо:

- Не го видях и не ме интересува!

Бащата на Петърчо:

- Ее-е, знаеш го, не ме ядосвай! Пипа се непрекъснато по мустаците - нали по космите им има бактерии от цифката му - и му миришат ръцете.

Майката на Петърчо:

- Хайде, клюкарко, хайде пак за приятелите си! Боже, какво отвратително нещо! Пфу! (Непонятно защо, тя повишава глас, така че прави съпричастен и шофьора пред себе си.) Доведе некого в къщи. "Женичке, това е най-добрият ми приятел!"

Бащата на Петърчо:

- Друг въпрос, дали е бил "най-добрият" ми приятел...

Майката на Петърчо:

- И щом си отиде. "Голяма шушумига е! По-голема отрепка от него и

Фуше не е познавал!“

Бащата на Петърчо:

- А ти за Финкова?

Майката на Петърчо:

- Какво, аз за Финкова?

Бащата на Петърчо:

- Тоя 'и бил трети брак! Бегала по Койнаре да си гони любовника!

Финков бил болногледач. Обичала да я лаят кучета, да я псуват цигани, да я ругаят зарзаватчи... И въобще, Финкова много обичала "да 'и обръщат внимание!"

Майката на Петърчо:

- Така е! Финкова е парцал!

Бащата на Петърчо:

- Ха!.Кажи 'и го! Ще бъде честно. Какво сте заклечали задно из "Руския клуб" всеки четвъртък, като "хризантеми у кюнец". Нали все у това...

Майката на Петърчо:

- "У това".

Бащата на Петърчо:

- ... извитото обичате да ви виждат! Или оня, диригентът целува ръце, та некой път може и твоята да ц'уне!

Майката на Петърчо:

- Грубиян!

Бащата на Петърчо:

- Много важно! Тя ходи да 'и плюнчат отгоре ръката, аз грубиян! Или край на билетите за концерт по втория начин!

Майката на Петърчо:

- И ти се ползваш!

Бащата на Петърчо:

- По неволя.

Майката на Петърчо:

- Добре поне, че си го признаваш! Не тупа ли силно тупано, не било музика за него!

Бащата на Петърчо:

- А ти като го слушаш там оня банциг и не смееш да мръднеш, да не те помислят за проста... После я питам. „Какво слуша, ма?..." „Не знам!"

Майката на Петърчо:

- "Ма"!

Бащата на Петърчо:

„Ма!" „Бе!" Това е! Ракиджиите са достойни хора! Ракиджия клюкар, нема! Ракиджията е зает човек! Ракиджията се бори с ракията! (Бащата замахва

и „Баам!“ в облегалката на шофьора.)

Майката на Петърчо:

- Затова говори несвързани работи. Не може да го слуша човек!

Бащата на Петърчо:

- Затова пък всички клюкари говорят свързани работи. Това радва ли те?... Снаха 'и в затвора, дъщеря 'и не се прибира от тировеите, а тя търчи, търчи, търчи, да не изпусне, да превари, да вземе левчето!

Петърчо:

- Кое левче?

Бащата на Петърчо:

- Трай па ти, бе!... Все да знаеш!... „Кое левче?“!

Неочакваната и незаслужена грубост на бащата стресва Петърчо

Затаила дъх, майката на Петърчо поглежда мъжа си като усойница:

- Виж какво!...

Бащата на Петърчо махва с ръка:

- Не виждам! Достатъчно! Двойка! Седни си! Ще се явиш на поправителен!

Майката, пресегнала се зад седалката на шофьора и сложила ръка на раменете на Петърчо, мило приласкава сина си:

- Ела майка...

Бащата на Петърчо:

- Я-а-а...? Виж ти-и-и...! (Присвил очи, той поглежда ту единия, ту другия.) И Вашият подарък ли беше най-хубавият или може би, господин шофьорът...

Майката на Петърчо:

- Слушай!...

Бащата на Петърчо:

- ... или може би и господин шофьорът е... дете... на майката на малкото момче?...

Майката на Петърчо:

- Но ти... Боже!... Ти вече... Ти вече съвсем започна да говориш глупости.

Бащата на Петърчо:

- Да. „Глупости“, „Вече“, „Поне“, „Вече съвсем“... Но както може би забелязваш, с граматически правилни изречения, като твоите, не се прави литература, - не става! Не се получава! И обикновеният, - правилният живот и той не е красив. И той е дълг на пиле към Природата.

Майката на Петърчо:

- А пък аз мисля, че ако глупавите ти приятели се държат така отвратително и пред децата си, не е необходимо и ти сега, като маймуна, да ги наподобяваш, за да не си развалите компанията!

Бащата на Петърчо:

- Хайде-е...?! Спри тогава!... Спри, че тая ми развали настроението!
(Бутнал шофьора в рамото, бащата се накланя напред, да му посочи къде точно да спре и колата се отклонява от посоката си на движение.)

Уплашена, майката на Петърчо разперва ръце:

- Ще ни убиеш бе, глупак!

Бащата на Петърчо:

- Там!... (Сочи напред и малко встрани.) Спри! Спри на тридесет сантиметра от тротоара!... Там ще чакаш!... Казах на оня идиот, да ми донесе ракия със "синджир", а той ми донесъл с въже за бесене. Като живо се навива в стомаха ми!... Гади ми се.... Спри!

И, измъкнал се от колата, се отправя, със залитане, през тревата, в посока известна му само на него.

Майката на Петърчо:

- Такъв е! Извинявайте! Трудно се оправя човек с него!

Тя нервнo пали цигара, обляга се назад и издухва дима от цигарата си право в главата на шофьора. "Ама и мен си ме бива!" Притеснена, тя маха с ръка, да прогони валмото от дим пред себе си, но шофьорът посяга само да включи радиото в колата. При това негово движение, на фона на предното стъкло в здрача, разкошната му коса постепенно дооформя идеално моделирания профил на лице с подчертана мъжка твърдост. "Интересен тип"! Майката на Петърчо наблюдава шофьора с нарастващ интерес и вероятно би се заклела, може би, че малцина ще се чувстват комфортно и в абсолютна безопасност в близост до такъв екземпляр.

Майката на Петърчо:

- Къде се завлече оня нещастник!?!... Какво прави там той сега!?!... Божичко!... Стои!... Е докога?...

Бащата на Петърчо се е изправил до една градинска чешмичка и нещо изживява!

В колата всички гледат към него.

Майката на Петърчо:

- Сигурно търси клон да се обеси. Съвестта у него е проговорила най-после. Време ѝ беше. Все пак е получил добро възпитание... но не държи винаги на думата си.

И ето че бащата на Петърчо, най-после, се навежда... "Браво!"... и пие вода от чешмичката, след което бавно тръгва през тревата в посока на колата, отваря вратата на колата, тръсва се до жена си на седалката отзад и... "Фра-ас!"... шофьора по рамото:

- Карай! Сега!...

Майката на Петърчо: Божичко!... (Тя поглежда уплашена към шофьора, да не би оня да се извърти и му зашлеви една през устата.)

Бащата на Петърчо:

- Да. В неделен ден можеш да казваш "Боже, мили"!

Майката на Петърчо:

- Глупак!

Бащата на Петърчо:

- Добре. Тогава...

И заливайки се от смях, бащата съучастнически побутва шофьора по рамото и малко по-силно го стиска през дрехата, та да го заболи и му обърне внимание. Но това "живо" нещо, което се размърдва отдолу под тънкия плат на сакото, го респектира и той внимателно отдръпва ръката си.

Бащата на Петърчо:

- Случва се и на такива като мен... Аз съм извънбрачен син на французин. Върнах се да Ви благодаря, че така търпеливо ме изчакахте! Това зад Вас е втората ми жена. Казва се Кручифи'са!

Майката на Петърчо:

- Изрод!

Бащата на Петърчо:

- Тя е законната! Моят Петърчо е от нея! Той поне, един ден, ще може да казва, че познава своя "татко". Кажете, синко, на чичкото шофьор, ако те обича, сега да завие наляво!

Майката на Петърчо:

- Защо наляво? Глупости! Направо карайте! Не го слушайте тоя ненормалник! Нема цела вечер само с него да се разправяме!

Шофьорът:

- Накъде? Казвайте бързо! (Проявява нетърпение.) Светофарът още е "зелен". Накъде?

Бащата на Петърчо:

- Лево'руля-а!... Отиваме на концерт! В залата ще влезем заедно с колата!

Майката на Петърчо бутва шофьора в рамото:

- Направо карайте!

Колата профучава през кръстовището.

Общ план на кръстовище в големия град. Вечер. Различни общи планове на града в дъжда.

Близък план върху ръката на шофьора.

Превключил на по-висока скорост, шофьорът изключва радиото.

Бащата на Петърчо се навежда леко напред, - наблюдава пътя, после тъпо диша във врата на шофьора.

Бащата на Петърчо:

- И не разбирам защо трябва да се усложняват нещата така, когато могат и, без това, да бъдат кофти?... В началото тя казваше: "Каквото припечелиш, моето момче, ще го вложим в социален влог, но последната половин година беше ужасна, повярвайте ми!... Ужасна! (Подава нещо написано върху хартия на шофьора.) Това са изчисленията. Чете се малко трудно.

Шофьорът:

- После!

Наближава доста оживено кръстовище и шофьорът хвърля бърз бегъл поглед назад.

Бащата на Петърчо:

- В началото, тя си мислеше, че пия от любов и си траеше, но после се усети, за жалост, а аз имам тълковен речник! Човек трябва да може разбира нещата, нали? Човекът трябва да е добър, той трябва да е скромен... А човекът е лош! И изобщо един непозлатен... подпис на "Хайне"! И сам трябва да изтърпява всичко!... Спри! Отдавна забелязах, че ме наблюдаваш в огледалото! Спри, че вече едва се удържам.

Майката на Петърчо:

- Нема да спира! Защо да спира?

Бащата на Петърчо:

- Налага се, иначе ще направи белята върху седалката. Ей там да спре! На тридесет сантиметра от тротоара... Както е прието в цивилизованите страни напоследък.

Майката на Петърчо:

- Спрете, ако обичате! Сам виждате, че с него човек не може да се оправи.

Шофьорът отбива и наистина, майсторски, спира точно на тридесет сантиметра от тротоара.

Бащата на Петърчо:

- "Скръъъц!"... Нали?... Ама не се чува. Е добре. Безкрайно съм Ви благодарен!

Майката на Петърчо:

- Наистина! Безкрайно съм Ви благодарна!

На майката 'и се започва нещо като флирт и се усмихва мило на шофьора. Свалил ръцете си от волана, шофьорът се е облегал назад. Местото е осветено и той може да бъде разгледан по-добре.)

Бащата на Петърчо:

- Така. Браво!... Приемете и от мен една четвърт благодарност!

Майката на Петърчо:

- Нали беше изпълнено желанието ти, какво чакаш още!?

Бащата на Петърчо:

- Да си завърша изречението.

Измъкнал се от колата, бащата прави някакви знаци на шофьора, но шофьорът не го поглежда и бащата на Петърчо, с подтичване, се насочва, отново направо през тревната площ, към храстите отсреща и в движение, изтеглил ръцете си отпред, леко разкрачен, там нещо дълго се занимава с панталона си. Кани се да се облекчава!

Майката на Петърчо: Пред детето! Божичко! Карайте! ("Баам" с ръка в рамото на шофьора.) Тръгвайте веднага! Ужас! Не гледай, майка! Обърни се към мен! Ама, какво чакате? Оглушахте ли?... ("Баам".) Бързо! Да се махаме оттука! Бързо!...

Така че, много учуден, бащата на Петърчо, чак се олюлява от изненада, когато чул шума и обърнал се да погледне – вижда, че колата изведнъж запрашва по булеварда надолу... и изчезва от погледа му...

Близък план върху колата, после предното стъкло, гледано отвън. Чистачките са в непрекъснато движение, поради продължаващия дъжд. Колата завива в малка уличка...

Близък план върху лицето на майката на Петърчо – дълбоко замислена: "Така за тебе!"

Най-после размяната на ролите беше настъпила, но за съжаление това нещо напоследък се случваше все по-често и по-често, и то неусетно, така както неусетно се бяха изнизали и годините и тя някак злорадо... но и малко тъжно, и отдалече, се усмихна в тъмнината сама на себе си, и на измамната вечност на дните, в които минава човешкия живот, въпреки затъпяващото повторение на всичко онова, което отдавна вече се беше превърнало само в един малък театър с поизтъркани от недоглеждане декори.

Дребният факт, че понякога в неделен ден, „господарят“ си слагаше престилка и правеше кафе на своята „робиня“, или си организираха излизане навън; в ден като този, беше само едно необходимо събитие, за да могат двете, уж много сродни, в самото начало души, да продължат своето съперничество, което и за двамата никак не беше безпредметно, защото големият залог беше не друго, а тяхното единствено дете, което в момента спокойно седеше на предната седалка до чуждия; непознат човек и видимо се чувстваше добре.

Петърчо: Мамо? (Гласът на Малкия като че я пробуди.)

Майката на Петърчо: Да, разбрах. Пристигнахме... (Започва да опипва седалката около себе си.) Заобиколихме малко повече, отколкото беше необходимо, мисля, но общо взето, не беше много лошо. Беше като края на

некой филм; като края на всички мъки! Запалете лампата, ако обичате; не мога да си намеря чантата.

Шофьорът: Осветлението не работи.

Вместо некакво – извинение, шофьорът само нехайно беше протегнал ръка да помогне на Петърчо да се освободи от колана и се усмихваше.

Майката на Петърчо: "Хайде сега!" (Сепнала се.) "Галете децата – да Ви обичат майките им. Божичко и тоя ли?"

Въпреки разкошните му коси, които 'и направиха впечатление, и приятния тембър на гласа му, – както се оказа, от опит майката на Петърчо добре знаеше, че никога не е късно за човек да се забърка в някоя тъпа история... Все пак детето беше с нея, едва ли би посмял!

Напипала чантата си на седалката в тъмното, тя инстинктивно се оглежда за минувачи!

За щастие два от прозорците на първия етаж на тяхната кооперация светеха; светеха и тези на ватмана отсреща...

Майката на Петърчо: Не виждам това да Ви притеснява особено?

Шофьорът: Никак! Просто трябва некой ден да седна и да го оправя, но все некакси, не ми остава време...

Майката на Петърчо: Разбира се! Затова и таксиметров апарат не успях да видя в колата Ви или пък в тъмното не съм успяла да видя добре? Така ли е! Какво Ви дължа?

Стиснала чантата си, без да я разтваря много, много и за всеки случай, притиснала парите отгоре с палец, тя протяга крак, излиза от колата и с крачка напред се опитва, още веднъж, да надникне над рамото на шофьора, което почти закрива таблото.

Шофьорът: Аа-а, не! (Изведнъж, искрено и звънливо се разсмива.) Това пък, съвсем не е необходимо. Аз не съм "такси"!

Майката на Петърчо: Как го казахте? Какво не "сте"? Повторете още един път, ако обичате!

Шофьорът: "Маймуна", госпожо!... "Маймуна" не съм! Просто Ви видях с Малкия, че стоите в дъжда; изглеждахте много измъчена, махнахте ми с ръка и аз спрях. Това е всичко! Хайде сега, лека нощ! И аз, най-последно, трябва да се прибера и мен ме очакват в къщи и без това закъснях доста тази вечер.

И без повече обяснения, колата изведнъж, резко дръпва по късата уличка, преди да завие и излезе на широкия осветен булевард...

Майката на Петърчо: Божичко?... Ужас! (И наистина, върху колата няма карирана странична линия, няма светещ знак отгоре на тавана и е червена, а не жълта.)

Апартаментът.

Както и да е, – вечерта е отминала. Само стъпките на майката на Петърчо се провличат в хола. Тя е още с вечерния си тоалет, разхожда се и пуши, замислена едва ли не, за целия си живот. Бащата на Петърчо още не се е прибрал.

Забелязала, по едно време, през отворената врата, че Петърчо е още буден, влиза тихо в стаята при него, присяда мълчаливо на леглото му и дълго го гледа.

По едно време, с нежен порив се привежда и го целува; бавно оправя косите му, дооправя завивката около него и пак дълго мълчи...

Майката на Петърчо (с "убит" глас): Да ти изпея нещо; една песен?...

Петърчо: Не.

Майката на Петърчо (след кратко мълчание): Да ти изсвирия нещо тихо на пианото?... Баща ти още не се е прибрал!... Една приспивна песен?...

Петърчо: Не, не искам.

Майката на Петърчо: Добре. Да ти разкажа приказка?

Петърчо: Не!

Майката на Петърчо: А какво искаш, най-после?... (Изнервена от всичко случило се тази вечер, тя изведнъж губи контрол над себе си и избухва.)

Петърчо: Искам да спя.

Перловската река.

Как е попаднал долу в коритото на реката, бащата на Петърчо нема дори и представа!...

Опити за измъкване от тая преизподня, по стръмния иззидан с каменни блокчета бряг, е правил, защото панталонът му се е прокъсал на колената. Костюмът му е в трагично състояние!... Лактите му са прожулени, а той изглежда много объркан и уплашен. Все още е пиян и не разбира добре какво става?...

В същият момент четирима души – горе на улицата, излизайки от ресторанта, в който са били досега, сядат един след друг в зелената кола, паркирана пред ресторанта и трескат вратите.

Колата потегля бавно, минава покрай двама души, които в момента припалват цигарите си един от друг – и така, както се движи, най-много с пет километра в час, спокойно прекосява завоя на булеварда... Бордюрът пред зелената площ леко повдига предницата на колата; след малко, там се качват и задните гуми...

Двамата пушачи, в късния час, гледат след тях учудено...

И все така бавно, през тревната площ, торпедото на колата леко поваля живия плет, опасал брега, и се срива право надолу в коритото на реката...

“Баам”! ...

Бащата на Петърчо: Тая'па каква беше!

Двамата пушачи, в късния час, се надвесват на брега – “да видят, какво е станало”.

Излиза, че предните гуми на колата са се вбили точно в улея, минаващ по средата на коритото на реката. Капакът на багажника стои вирнат, отворил се при падането, а ония вътре, изглежда, с глави са избили, при падането, предното стъкло и сега лазят като паяци по торпедото на колата и един по един изчезват, кой накъдето види и – всичко наоколо е мълчание...

Апартаментът.

Вътре е тъмно и тихо! Неговите хора отдавна са си легнали и вече са заспали. Бащата на Петърчо внимателно отключва външната врата – прибира се най-последно и за да не ги събуди, влиза в кухнята. Тук вече, запалил лампата, започва да се разглежда. Костюмът му е жива трагедия!... Отчаян, той го свива на вързоп и го донатиква с точилка дълбоко под кушетката. “И да се “убие”, жена ми няма да го види!”

Изсвирването отдолу, въпреки късния час, се повтаря!... Това е сигнал и той надниква от балкона на кухнята да види кой е?

Глас отдолу: Дай по една цигара, бе!... Имаш ли повече?

Бащата на Петърчо (махва с ръка): “Качете се.”

Площадката пред апартамента.

Бащата на Петърчо отваря външната врата на апартамента, “така както е” и излиза с цигарите. Пред него стоят трима от неговите приятели.

Бащата на Петърчо (шепне): Вие пък, къде сте били до това време?

“Русият”: У Пепо! Ти чак сега ли си лягаш?

Бащата на Петърчо: Минах одеде покрай вас, но не светеше. Пих много лоша ракия тая вечер... Уж първокласен ресторант, а то нищо!

“Мустакатият”: То не важи за напитките. Може ли да вземем по две?

Бащата на Петърчо: На оня, за семерингите, още не съм се обадил, но другата седмица, – сигурно.

“Мустакатият”: Нищо. Аз продадох колата, омръзна ми. Чао!... И мерси за цигарите!

Бащата на Петърчо: Чао!... (Замислен, гледа след тях.) Долу затворете вратата внимателно, че “треска”. Чао!...

В същото време, обаче, подухналият ветреца през отворения прозорец в хола прави течение с външната врата и вратата зад него – “скъбърц”...

“щрак”, резето на секретата клопва и “умира” в ключалката!

Бащата на Петърчо: А'така! (Разбира, че е останал почти гол на площадката пред заключената врата.)

Глас отдолу: “Чао!... И мерси за цигарите!” (После външната врата долу – “тресва”.)

Бащата на Петърчо: С-ст! Тихо бе!... (Обръща се ядосан и търси да запали цигара, но запалката е останала в костюма му.)

След кратко колебание, протяга ръка и леко докосва бутона на звънеца на вратата, – “цинн”!...

Отвътре – никакъв шум!

Бащата на Петърчо: Добре се наредих! (И пак.) “Цин-н”?...

Вътре жена му се пробужда и сънена, пали нощната лампа. Часовникът показва три и половина часа през ноща, а мъжът 'и, все още, не се е прибрал!... Леглото му до прозореца, така си и стои – застлано; непокътнато.

Уплашена и объркана, тя не обува чехлите си и излиза боса в хола. Ослушва се, известно време, после отива по-близо до вратата...

Тишина!...

“Цинн”!...

Майката на Петърчо: Кой е?

Бащата на Петърчо (отвън): Аз съм...

Майката на Петърчо (отдъхва): Ключ немаш ли, та звъниш по това време, само да ме плашиш!

Бащата на Петърчо: Отвори де!

Замаяна от съня, тя ядосано врътва секретата и отваря, но като го вижда такъв, – по долни гащи, чорлав и с пакет цигари в ръка, бързо слага длан пред устата си, – да не изпищи.

Майката на Петърчо: Откъде идваш такъв?

Бащата на Петърчо: Тук съм си.

Майката на Петърчо (в ужас): Теб са те обралаи?

Бащата на Петърчо: “Обралаи са ме”, – глупости! Ония идиоти идваха за цигари, – Инко и на Лена мъжа 'и...

Майката на Петърчо: Не-е! (Разглежда го с ужасени очи.) Ти си играл комар! Обралаи са те! Дрехите ти, къде са?

Бащата на Петърчо: Тука са ми дрехите...

Майката на Петърчо: А защо си гол на площадката?

Бащата на Петърчо: Чакай да влезе...

Майката на Петърчо: Нее-е! (Решително се дръпва назад.) Там, където си играл комар, там да вървиш! Пари назаем ще намериш да си платиш да ти

върнат дрехите и тогава ще дойдеш! (И тръсва вратата.) Боже, резил!...

Бащата на Петърчо (припряно бута отвън): Сънena си бе, жена! Чакай да ти обясня... Ти пак добре, че ме позна!

Майката на Петърчо: А ти, като не си сънен, защо сядаш да играеш!...

Влязла в стаята и дръпнала одеялото, тя рови из леглото му като "мравояд". Ето, пижамата му си стои така, както я е оставила – скатана още сутринта. На кого ще ги разправя той! Тя е готова да го разкъса, – тоя, но предпочита да го остави вън, – да мръзне на площадката и си ляга.

Както и става! И като няма друго какво да прави, бащата на Петърчо разсеяно и лениво чопли с нокът металното кръгче на секретa, – на "проклетата" секретна брава!

"Цинн"!...

Майката на Петърчо (в стаята): Оо'ф! (Скача от леглото, взима стол, тръсва го в антрето, стъпва на него и отвива бушона.) Сега вече можеш да заспиш отвън с пръст върху звънеца, все ми е толкова!

Бащата на Петърчо (зад вратата – отвън): Да заспя? Глупости!... Неразбран свет! Неразбрани хора! Идиотщина! О'ф, все на мене ли! Отвори ма-а...!

Майката на Петърчо (отвътре): Махай се!... Върви при баща си! Елате утре с него двамата да му кажа в колко часа си се прибрал и как! И това ми дойде до главата, обран да ми се прибира в къщи, по това никое време! Ама и аз какво му се чудя!

Улицата долу пред жилищната кооперация.

Късно е и улицата долу е опустяла – не се виждат минувачи. Само конусовидните фунии на уличното осветление правят светли кръгове под електрическите стълбове в тъмнината.

Като стъпва на пети – да използва гумата на токовете на обувките си – да не тропа, бащата на Петърчо с пакета цигари в ръка, предпазливо слиза по стъпалата на стълбището. Надникнал от входа, вижда, че по улицата нема никой и излиза – смело, но разбира се, пак бяля! Ватманът от отсрещната жилищна кооперация тъкмо облега лакти на прозореца си и пали цигара.

Нема време за връщане назад. Да се върне е глупаво и той кривва под прозорците, навежда се и започва да рови из тревата...

Ватманът (горе): Какво бе, комшията? Какво става там, под прозорците?

Бащата на Петърчо: Цигарето ми падна. (Взира се по земята, уж търси нещо.) Падна, бех решил да изпуша една цигара... Нали знеш, как стават

тия работи.

Ватманът: Аз като бех войник, така една вечер, като бех на пост...

Бащата на Петърчо: "Разкарай се бе, тулуп!" (Предпазливо и под око, поглежда към оногова отсреща, но той, още стои и той взима първото нещо, което попада под ръката му от земята и си тръгва.) Намерих го, мерси за компанията!

Същата улица; един час по-късно.

Бащата на Петърчо: "О-о, тя ще ми плати за всичко!"

Отчаян, – нормално за състоянието си в момента, той заканително клати глава стиснал зъби и "клопа" с обувките си по средата на тихата улица... Отива някъде!

Телефонна кабина.

Най-после, живи хора – момче и момиче; влюбени, та чак замаяни. Бащата на Петърчо приближава смело и не обръща внимание на насмешливите очи на момичето, като го вижда, как изглежда...

Бащата на Петърчо: Жена ми получи удар! Запалка, нещо... кибрит да имате или стотинки за телефон поне?

Момчето: Случва се! Заповядайте! (Все още притискайки нежно момичето към себе си, бърка по джобовете си за стотинки.) Но не пуша. Съжалявам!

Бащата на Петърчо: Ами, разбира се!

Съпружеска спалня.

Сънен мъж, разбуден от нощното иззвъняване на телефона, мръщи лице: Какво бе?... Какво пак сте намислили? Къде сте сега? Къде пиете? (И поглежда часовника си.)

Гласът на бащата на Петърчо ("писка" в телефонната слушалка): "Пепо?... Пепи, братко! Донеси ми некакви твои дрехи, Пепи! Моля ти се! Гол съм! В къщи съм на стълбището... Влизаш и аз съм горе на площадката. Само по едни долни гащи съм! Ще ти обясня. И кибрит вземи; вземи кибрит непременно, защото цигари имам в себе си, но немам кибрит. Чакам те!... Моля ти се, Пепи!..."

Пепи: Нанкайте там... Тия не ми минават. Поздрави' и останалите келешии! („Щрак" – затваря телефона.)

Съпругата му (протяга се в леглото): Кой беше?

Пепи: Мъжът на Лили! Пак нещо са намислили? Малко ни беше... Помниш ли миналата година...

Съпругата му: Да, имаше нещо... какво беше?

Пепи: Излъгаха ни... помниш ли, че се е спукал главния водопровод при

Пасарел, та наливахме вода цяла нощ в какво ли не – да се запасяваме...

Съпругата му: Нищо не изгубихме! Сетих се! Бехме се запасили с вода за цял месец – ти и ваната беше напълнил до горе!...

Пепи: Ваната, както и да е, но ти ме накара да се обадя на шефа си – и го излъгахме!

Ватманът (още не си е легнал – стои на прозореца по пижама и още пуши): Оня лъохман се прибира! Ела!...

Жена му: Къде ли е ходил? (Гласът на жена му идва отвътре; от стаята; тя не се вижда.) Жена му я докараха с кола от някъде тая вечер...

Ватманът: Знам ли го! Щом пуши "Мелник" с "треска" от прозорец, не е нужно да го питам, къде е ходил – всичко е ясно! На мен, ще ми ги "продава" той, тия... Глей' го, как ходи!

Площадката пред апартамента.

Близък план върху бащата на Петърчо. Тук, изглежда, той е прекарал нощта, приклепнал и опрял гръб в стената зад себе си.

В града вече се разсъмва... Първите будилници звънят по етажите. Първите прозорци светват. Хората вече тръгват на работа и той, стреснал се, поглежда нагоре! Като че ли, който се кани да излиза... Чува шум от отваряне на врата. Някакви горе говорят... Хайде и стъпки по стъпалата надолу! И той, като луд се хвърля към вратата и блъска по нея с юмруци – готов да я разбие...

Бащата на Петърчо: Поща-а!... Поо'щаа-аа-а??

Апартаментът.

С костюм и вратовръзка, бащата на Петърчо седи отпуснат и омърлушен на стол до масата в хола и не помръдва – "ще се развежда!"

По едно време, зашляпала с чехли, жена му нехайно излиза от стаята.

Майката на Петърчо (поглежда мъжа си учудено и посяга към пакета с цигари на масата): Какво ти е?

Бащата на Петърчо: Не пипай! (Отблъсва ръката 'и и прибира пакета с цигари.)

Майката на Петърчо: Дай ми една цигара, че отивам в клозета.

Бащата на Петърчо: Клозетът е за човеци!

Майката на Петърчо: Без цигара не мога да влеза в клозета, знаеш го!

Бащата на Петърчо: Стой отвън тогава!

Майката на Петърчо: Аз ще намеря цигари... (Отива в антрето – обува се и грабва палтото си.) но и ти, – ще видиш! /

Бащата на Петърчо: Нали, чака те кой там – да ти даде цигари.

Навсякъде е затворено по това време.

Майката на Петърчо: Тогава, дай ми ти!

Бащата на Петърчо: Нема! Щом ме държиш гол на площадката отвън, цела нощ – нема да ти дам цигари. Ще те мъча!

Майката на Петърчо: Дай ми пари, аз знам откъде да купя.

Бащата на Петърчо: Немам! Пестя за развод!

Майката на Петърчо: Аз пък, ще намеря цигари!

Бащата на Петърчо: Твоя работа!

Малко, след като майката на Петърчо излиза, входната врата отключва Петърчо; много е тайнствен и бързо се вмъква в кухнята; носи нещо под палтенцето си.

Петърчо (по едно време, отворил вратата, наднича в хола. Баща му не е помръднал от мястото си): Мама къде е?

Бащата на Петърчо: Излезе. Я чакай! Къде ходиш ти по това време, бе?

Петърчо: У чичо Кольо.

Бащата на Петърчо: "У чичо Кольо"! Чакаха ли те там?

Петърчо: Чакаха ме.

Бащата на Петърчо: С нетърпение! И какво ти казаха: "Само ти ни липсваше сега!" А?... Аз не мога да разбера, какво правиш непрекъснато у чичо си Кольо!

Малкият мълчи.

Бащата на Петърчо (гледа го известно време, но няма сили, дори да се ядоса): Върви оттатък да се нахраниш; закуската ти, вече, сигурно е студена!

Малко след това, входната врата хлопва, майката на Петърчо влиза в хола и слага нещо, което стиска в кривачето си, върху капака на пианото; съблича палто си и без да отделя очи от купчинката върху пианото, приближава и си избира – най-големия фас!

Бащата на Петърчо: Какво е това? (Поглежда и като "ударен по главата", разширява очи и целият се извъръща на стола си.) Какви са тия фасове?

Майката на Петърчо: Събрах си ги на спирката.

Бащата на Петърчо: На спирката?

Майката на Петърчо: Да, на трамвайната спирка. Има много! Щом дойде трамваят – хвърлят ги недопушени. (Запалила фаса, важно тръгва към клозета и хлопва вратата след себе си.)

Бащата на Петърчо изведнъж рева и се захлупва по очи на масата, протегнал ръце напред: Ох, тат'ко-о? Та-а'тенце-е?... Ела да ме видиш, та'те-е!...

Майката на Петърчо: Какво има'а-а? (С дебел глас ехидно вика зад

вратата на клозета – доста сполучливо го имитира.)

Прозорецът на Ватмана.

Ватманът: Какво пак реве оня отсреща! (Чул ги, гледа в отворения прозорец през улицата.) Е, тоя не е добре!

Жена му: Млади хора! Тя ли вика, той ли вика – можеш ли да ги разбереш. Снощи, нали нея я докара некакъв с кола. Само детето беше с нея – тоя го немаше.

Ватманът: А после – го “имаше”! Значи – бил е вътре. Големи номера разиграва тоя тарикат!

Кухнята.

Малка космата топчица се е свила под умивалника до кофата за боклук, а по пода, в капачки от буркани; в чинийки, Петърчо е сложил – мляко, накъсани парченца месо, вода, сирене...

Петърчо: Маци?... Мац! Мац! (Достигнал котенцето зад тръбата на умивалника – го взима и слага на гърдите си.) Оо'па-а... кой е това!

Пуснала водата в клозета, майката на Петърчо влиза в кухнята, като дооправя полата си: Яде ли? Ти къде ходиш по това време, бе?... Какво е това?

Петърчо: Мамо, това е “Мънки”!... (С лъчезарна усмивка разгръща палтенцето си да покаже богатството си.)

Майката на Петърчо: Ау! (Писва, като че ли е видяла питон.) Ти си го пипал! Хвърли го веднага! Пусни го веднага долу!

Петърчо: Но то е съвсем чисто! Виж му... виж каква хубава козинка има...

Майката на Петърчо: Пълно с бълхи! Хвърляй го и сваляй дрехите си да ги залеем с вряла вода. Кой знае какви болести са полепнали вече по тебе!

Петърчо: Не бъди такава бе, майче. (Умолително я гледа.) Виж го, как ти се моли с очичките си! Нека... Остави ми го, моля ти се...

Майката на Петърчо: Нали? От гурели, въобще не мога да ги видя – “очичките” му.

Петърчо (зарадван): Да го изкъпеме... Хайде!

Майката на Петърчо: Не! Казах – вълн! Хайде, изнасяй го!

Петърчо (скрива котенцето под палтенцето си): Нема!

Майката на Петърчо: Тогава, аз ще го изхвърля!

Петърчо: Не, не-е!... Не-е! (Отчаяно брани животинката, но майка му надделява – грабва котенцето и го изнася навън, така както се “изнася мръсно коте”; с безкрайно отвращение – за козината на врата отгоре.)

Петърчо: Мънки?... (Протегнал ръце, той се поваля назад в кушетката и неудържимо хлипа.) Мънки... миличък...

Холът.

Бащата на Петърчо в хола, не разбира добре какво всъщност става оттатък. Чува по едно време, че Петърчо плаче и станал от стола, тръгва към вратата да я притвори; поне да не ги слуша, но чува някои неща...

Майката на Петърчо: "... защото, винаги духът трябва да надделява над чувствата, майка... (Гласът на жена му е равен, монотонен.) и човек разбира това, едва тогава, когато му се наложи да възпитава собствените си деца..."

Бащата на Петърчо: Глупости на търкалета! (И кресва към кухнята.) Остави го да закуси най-после-е!... Той трябва да бъде самостоятелен!

Майката на Петърчо (от кухнята): "Не иска-а. Нахрани го ти!"

Засегнато, прозвучал гласът 'и, миг след това и тя самата отваря кухненската врата и като фурия минава покрай мъжа си...

Бащата на Петърчо (веднага тръгва и влиза в кухнята): Защо си гол, бе? Защо стоиш там? Каква е тая вода? А закуската ти – студена! Дрехите ти – какво правят в кофата? Ама, вие... Какви са тия идиотщини тука бе! Вие, смахнати ли сте!

Петърчо (през плач): Изхвърли ми котенцето!... Бех си донесъл едно "тигърче" – тя го изхвърли!...

Бащата на Петърчо: Чух!... Ще го намери някое друго момче. Нали знаеш, че не можеш да се справиш с нея. Ела сега да ядеш!

Петърчо: Нема! То беше гладно горкото... Щеше да умре от глад бе, татко! Аз го спасих! Искях да му дам от моето ядене.

Бащата на Петърчо: Грешка, моето момче! Грешка! Ти требваше да донесеш тука... машинка некаква, която нито да цапа, нито да диша, нито да яде, (Вика така, че да го чуват и оттатък.) защото у Финкови – нито котка, нито дори... мравка имат, а до един са болни и то непрекъснато. До един са "чалдисани" в главите – от инфаркти, от смъкнати бъбреци, от повдигнати дробове, от инсулти и апоплексии – всякакви и защото майка ти не знае, че тения се лови, не от котка-а, а от маруля и трамваен билет! Ела сега да ядеш!

Петърчо: Нема...

Бащата на Петърчо: Ела тука, моето момче! (Постепенно губи търпение и властно сочи недокоснатата закуска на кухненската маса.) Ще закусиш ли или предпочиташ да изядеш един шамар!

Петърчо: Нема! Бий ме... бийте ме, ако искате, но нема...

Бащата на Петърчо: Е добре, прави каквото знаеш – и без това ми е все едно вече.

И така, както е облечен и "готов", напуска апартамента – "завинаги"!

Болничен коридор. Общ план върху коридора.

Напрегната, майката на Петърчо наблюдава движението по коридора на лекарите и медицинските сестри, които преминават равнодушно покрай нея – всеки по работата си...

Близък план върху лицето на майката на Петърчо. Тя седи на пейка за чакащи. Вратата на лекарския кабинет срещу нея се отваря, показва се д-р Киндалов.

Д-р Киндалов: Защо не се обади веднага – не знаех, че чакаш! (Вече в кабинета, д-р Киндалов я поглежда – да чуе, с какво може да 'и бъде полезен.) Иначе, изглеждаш добре!

Майката на Петърчо: Едва ли, но имаш ли цигари?

Д-р Киндалов: Имам.

Майката на Петърчо: Дай, моля ти се; дай една, че загивам!

Д-р Киндалов: Какво има? Седни!

Майката на Петърчо (пали цигара и издухва дима далече пред себе си): Яд ме е! Яд ме е – на света! Ужас! Целият свят ми е черен, не мога да го понасям! Непрекъснато ме е яд! Мразя всичко, всички мразя и най-много мъжа си! Мразя го по три-четири пъти на ден – без прекъсване!

Д-р Киндалов (махва с ръка): Лесна работа – друг!

Майката на Петърчо: Смених – нищо не излезе!

Д-р Киндалов: Друг?

Майката на Петърчо: Десет смених.

Д-р Киндалов: Е, и?

Майката на Петърчо: Нищо!...

Д-р Киндалов: Е, ти не си добре!

Майката на Петърчо: Говориш ми като лекар, нали? Дай ми една бележка тогава!

Д-р Киндалов: Защо?

Майката на Петърчо: Дай ми една медицинска бележка, моля ти се, защото така, както е тръгнало... всички вече ще започнат да говорят за мен, че съм уличница.

Д-р Киндалов (избухва в смях): Виж какво...

Майката на Петърчо: Ще ми дадеш ли бележка? Аз знам какво да правя с нея!

Д-р Киндалов: Чакай сега да ти обясня! (Сяда на мястото си зад бюрото.)

Майката на Петърчо: Марш от живота ми тогава!... Ти си лекар без сърце! Каква полза от тебе!

Д-р Киндалов: Аа-а... хайде...

Проектантско бюро.

Бащата на Петърчо (от работното си място говори по служебния телефон до чертожната маса): Какво да те слушам, аз я знам! Не можеш ли да 'и "клъцнеш" там една инжекция да ме отървеш! Вас поне не ви съдят за такива работи... Тя не е некая отговорна касиерка в Банката; така де... иначе трябва да се развеждам сега – по-скъпо е, разбираш ли ме, а ще ми вземат и Малкия; там е работата! Тия в съда немаат акъл, ще го дадат на нея, без да я познават; без да са я виждали, дори един ден в домашна обстановка.

Д-р Киндалов (гласът му отсреща): "Слушай, остави шегите и ела да си поприказваме."

Бащата на Петърчо: Ела ти! Мини вкъщи довечера към шест! Сега у нас е ад! Не мога да се прибера спокойно! С теб като съм, е по-друго!

Д-р Киндалов: "Невъзможно; нарече ме – "мръсник", "вън от живота ми" и все такива едни..."

Бащата на Петърчо: Аа-а, ще се разберем тогава! Ура, аз ще мина! Аз бех тоя, който 'и каза, че идвам при теб за консултация и тя затова се е домъкнала да разбере това-онова. Разбираш ли? Леле, сега какъв номер ще 'и свия! Леле, какъв номер... Чао!... Аз ще мина, нали разбра? Чао!

Апартаментът.

Общ план на Петърчо в гръб и влизаният в момента в хола Кольо Полеганов – разминават се радостни. Леля Сия се навежда и казва нещо на Малкия.

Майката на Петърчо е замислена: "Всичко ли ще мине така, както го е предвидила!"

Чичо Кольо: Добър ден!... (Протяга ръце към майката на Петърчо.) Какво прави моето малко момиче?

Майката на Петърчо: Ох, чичо Кольо, така се радвам, че се отзова на поканата ми!

Чичо Кольо: Онова "магаре", къде е? Тука ли е? Петърчо отвори, но него не го виждам! (Оглежда се за бащата на Петърчо.)

Майката на Петърчо: Излезе много "важен", но сигурно скоро ще се върне. Това е Жоро Киндалов, лекар – наш приятел. Негов приятел от детинство, поради което и – наш приятел; негов приятел от детинство, поради което и – наш приятел. Запознайте се, ако не се познавате вече от някъде – светът е толкова "тесен".

Чичо Кольо: Драго ми е!... (Подава ръка на Киндалов.) С напредването на годините, нашите срещи с хора като Вас, ето че започват да зачестяват, макар и случайно, разбира се... (И протяга ръка към Билдирев.) Радвам се

да Ви видя!... Как сме?

Билдирев (не поема протегнатата му ръка): Не Ви... познавам!

С великолепен бас и стегнал рамене, тоя кимва към майката на Петърчо, че не може да остане тука повече и тръгва към вратата. Изглежда има "нещо" между тях двамата – нещо, което се е случило, преди време и другаде!

Чичо Кольо: Хайде-де! (Засегнат, гледа, известно време след него.) Че аз да не съм "старогръцки" текст, та да не ме познаваш!

За момент в хола става много неловко; Билдирев силно и ядосано хлопва вратата след себе си и си отива.

Чичо Кольо (взел инерция от току-що станалото): И какво, в колко се прибра, казваш ти, онази вечер той?

Майката на Петърчо: Ами... на разсъмване! Хората вече се готвеха да отиват на работа...

Чичо Кольо: На "разсъмване"? Браво! (Взел книга, разтваря я разсеяно.) Това, виж... аз поне, отказвам да разбера! Това негово... пиянство ли?... От това, което чух стана ясно, че Вие сте негов приятел! Извинете! (Към Киндалов.) Заедно ли бехте онази нощ?

Д-р Киндалов: Мм!... (Доста притеснен.)

Но влиза една много приятна на вид възрастна жена, която после ще се окаже – "тъща", "майка" и "баба" едновременно.

Петърчо: Бабо-о!... (Хвърля се към нея и подскача, нетърпелив – да го прегърне.)

Майката: Ето вече един малък мъж, който още не знае, как да се държи пред чужди хора... Изчакай малко!... Здравей, Сия!... (И към Петърчо.) Не така!... Кольо, как я караш бе, човек?... Чакай! (Към Петърчо.) Казах ти, почакай малко!

Чичо Кольо: Чета си тука... намерих си една книжчица. (Седнал, сочи с пръст между страниците.)

Майката: Навън е такава горещина!... А-а, доктор Киндалов! Как сте?

Майката на Петърчо: Не, мамо! Жоро наистина, съвсем случайно е тука. Минавал и пожелал да ни види – нема нищо сериозно. То, пък... и лекар да не си на тоя свят! Аман от тревоги!

В това време, отвън на вратата се звъни...

Майката на Петърчо: Това вече е той! Петърчо, иди майка да отвориш на татко си – пак си е забравил ключовете.

Майката на Петърчо бързо сяда на централно място с леко оклюмнала физиономия! Киндалов с любопитство поглежда към вратата – всеки реагира по някакъв начин, но влизат Финкови!

Майката на Петърчо бързо поглежда към Малкия, но той вдига рамене –

„нищо не знае“!

Финков: Чест... и почитания! (Отлага шапка и малко учудено оглежда присъстващите, които... малко нещо му изглеждат като заговорници.) Ето ти тебе – среща! Как сте господин... Полеганов? (Протяга ръка.)

Изключително ми е приятно отново да Ви видя... след толкова години!

Чичо Кольо: Да, спомням си! Колко пъти те късах на изпит?

Финков: Два пъти, но това бяха най-приятните години от моя живот!

Чичо Кольо: Значи, сега – за трети път се виждаме. Наистина – човешкият живот е „кратък“. (Затваря книгата и я захвърля на масата.) Къде се бави онова „магаре“!

Бащата на Петърчо не знае, че у тях са се събрали да го съветват и съдят и най-спокойно се прибира, но едва влезал – разбира, че в хола има гости!

През стъклото на вратата на хола, вижда жена си – седнала „в центъра на внимание“, с оклюмнала физиономия на страдалец! Веднага хлътва в кухнята – хвърля сакото си, бързо навива крачолите на панталона си, слага домашна престилка, навива ръкави, изважда от коша – бельо, разбива сапунена пяна в леген, намазва ръцете си до лактите с пяна и... тръгва към хола... В коридорчето изритва обувките си и остава – бос...

Бащата на Петърчо: Я-я!... (Надникнал и много „учуден“, поглежда към жена си.) Ние сме имали гости?... Ти защо не ми каза!

Чичо Кольо: Я ела! Не се прави на циркаджия! (Ядосано махва с ръка.)

Бащата на Петърчо: Идвам; след малко; не знаех... бързам да свърша с прането оттатък...

Чичо Кольо: Няма значение, ела... Ние точно такъв искаме да те видим.

Бащата на Петърчо: Момент само! (Захилен на нещо, тръгва обратно по коридорчето.) „Ох, как ще я подреда сега аз нея! Как ще я подреда аз!“

Ония в хола имат чувство, че са се оказали в „небрано лозе“, но тоя бързо се връща и внася в хола леген с „пране“. Тръсва легена до вратата, сяда на малко столче и започва да си пере – гащите!

Бащата на Петърчо: Бързам, нема как, ще извинявате!... (Кимва към Киндалов.) При мен ли си дошъл? Тъкмо имам нужда от тебе – мислех да ти се обаждам. Напоследък никак не се чувствам добре!

Д-р Киндалов (и той гледа като „попарен“): Не-е...

Бащата на Петърчо („много зает“): На, гледай – учат ме; учат ме и все не мога да свикна. Тука около ластика, винаги ми е най-трудно. (Вади гащите от водата и показва, къде му е най-трудно.)

Майката на Петърчо: О-ох, не мога повече-е!... (С мъка подтиснала сълзите си, скача... блъсва вратата на стаята и минала оттатък, се хвърля разридана в леглото.) Не могаа-а!

Смут настъпва в "лагера на противника" и всички от хола се спускат да я утешават.

Киндалов (не е помръднал от местото си и с укор гледа към бащата на Петърчо): Какви ги вършиш бе – кретен!...

Бащата на Петърчо: Шшт! Трай си! (Вади ръка.) Сега оттатък и Финкови отидоха да я утешават... видя, нали. Аз ги поканих. Нарочно! Но тя знае! Тя не може да не знае, че още утре, тия клюкари, ще я разнесат – оттука, та чак до Франкфурт на Майн и Одер – с малки спирки тук-там!

Различни общи планове върху задните дворове между жилищните кооперации.

Външни снимки. Мрачен ден.

Шулц, Пепи, Петърчо... Шото, Шек... Ментата, най-отпред, вървят един след друг в "индийска нишка" през дворовете, придържайки се в сенките на сградите, избягвайки прозорците или ниско под тях, по пътеки и проходчета между кооперациите – само на тях известни.

Полуразрушената стена, между два от дворовете, например, се минава само по един начин – с прескачане. Всяко краче стъпва на точно определено място и хоп оттатък...

На друго място се измества тараба от оградата – в долния 'и край пиронът е изваден и пропуснала преминаващия, тя се връща – застава на същото място.

Шек има задачата да следи, всичко ли е на местото си! Задължително "оглежда прерията" с длан, поставена над очите.

Камерата ги следва.

Шулц бутва една странична врата и всички, един след друг, се озовават в постлан с плочки двор. В дъното му – скърцаща дървена стълба. Вратата се отваря след изричане на "заклинание", след което, всички се озовават в "Тайнствената пещера"!

Отсреща, на стената е, написано:

Зад тези стени отвън, е – пустинята!

И ето че изоставената "мансарда" се оказва – "тайното убежище" на Петърчовото "тигърче"!...

То лежи на пухена снежнобяла възглавница, донесена от някое от момичетата и протегайки лапки, доволно мърка...

Петърчо (радостен): Мъ'нки!...

Шулц: Не, казва се "Синбад"!

Шото: Момче, ли е? (Изглежда той е – "непосветен".)

Шулц: Да, ние проверихме. Всички! И се заклехме! Той е пълноправен член на нашата специална команда... И всеки от нас е длъжен да го брани, дори с цената на собствения си живот!

Изглежда, това е наистина така! Всеки му е донесъл по нещо. Всичко това се поставя в момента, около него, в специални съдчета. Сменяват му водата в паничката от донесеното тази вечер за целта шише.

Нели (прегърнала котенцето): Как сладко мърка...

Пепи: Еми на, да ме остави татко, некой път, сам с "Панасоника"... и искам да ме остави на мира с него, да си направя там едни записи на котенцето как – "мърка"...

Алиса: Браво! Ти можеш ли да правиш записи? Мисля, че е доста трудно да се направят записи на малко котенце – как "мърка"... тихо и много приятно.

Пепи: Само да ме попита некой; само да ме попита... Вкъщи дядо и мама, и татко, и баба, направо припадат от моите записи! Само, че; само че, татко си държи винаги горе, на високо, уредбата. Ии... освен това, тя много тежи и ако са те там, само ме тормозят: "Не я пипай! Ще я развалиш! Ще я бутнеш!" То, уж ми я дават на мен, пък – хем ми я дават, хем не ми я дават!

Ментата: Да, карат се! Такива са! Мама, преди татко да замине – те пак се скараха:

"Защо да не мога да си слагам вестника на масата! За какво е тая маса!"
(Имитира гласа на баща си.)

"Не може!"... (Гласа на майка си; леко писклив.)

"Еми, може! Чета за Президента – какво прави! Знаеш ли ти това?"

"Не може все това – цяла вечер!"

"Може!"

"Аз ти казвам, че не може!"

"А аз казвам, че може." (И се разхожда важно, изпъчил коремче – имитирайки баща си.)

"Аз не мога да си чета списанието от теб... х'ей тук в стаята!"

"А'ми... н'а и аз не мога да си чета моя вестник!... И какво става, че вече не издържам!"

Поток от коли.

Полуобщ план и странично придвижване на камерата, за да проследи едно червено ауди, по един от площадите на големия град.

Придвижване на камерата напред.

Един "слънчоглед" промахва насреща и – настойчиво сочи за отбиване и спиране на червеното ауди.

Старшината (приближава и след представяне): Преди да потеглите,

огледнахте ли колата си?

Шофьорът: Огледах, всичко е наред. Защо? (Важно седи вътре, любопитен да чуе какво ще му кажат още.)

Старшината: Без регистрационен номер, колата не може да продължи! (Минал отзад, старшината вижда едно зацапано – "СП 14 27", но отпред, под бронята, регистрационен номер – липсва. Личи обаче, че номер е имало.) Завийте в страничната уличка и оставете колата там. Документите, ако обичате!

Частичен план на маса, сбутана в ъгъла на някаква – "Бира-скара". Кадър на бащата на Петърчо с гръб към нас. На масата се вижда чиния, отрупана с кебапчета и бутилка бира.

Мъж на средна възраст с карирана риза, точно зад него, се "залива от смях". Цялата компания около него също е весела.

"Карираният": Обаче, да вземе да забрави в колата две риби. Сашо Ненов му ги дал, увити във вестник и той, понеже немал спомен да е купувал риба, ги забравил!

Акумулаторът му отказал и той заминал в командировка с влак. Връща се след две седмици. "Ужас! Не може да влезе колата – смърди! Рибата вътре се вмирисала; всички прозорци на жилищата наоколо – с транспаранти!

Сашо Тричков забравил в колата кебапче, то се вмирисало и той се видял в чудо...

"А'бе кебапче, ти не знаеш, вмирисана риба какъв ужас е!", вика.

Смях!

С оцет мил, с калиев перманганат, с маркуча – направо в купето! Не и не! Обезмирисващи средства, ароматизатори с трайно действие, "Кларънс", "Джонсън и Джонсън" – не! Оставил я отворена цел ден – влезли мравки! "Гледам ги", вика, "бегат, като побъркани! Почудих се, приближих – смърди! Излях туба бензин, търкам с четка... сълзи ми текат! Надвечер от бензина – ни следа, всичият се изпарил през отворените врати; смрадта от рибата – вътре!"

Сменил маслото и я закарал на Солни пазар – да я продаде, да се отърве от нея!

"Кой отвори вратата", вика "и надникне – не се връща повече."

Един седнал; щел да я оправи! Ключнал! Ченето му се схванало!... "Беше възрастен", вика, "може, от друго да е?"

"Какво си правил с тая кола бе, човек?"

"Две риби забравих."

"Не може да бъде – от друго е!... Такова чудо, не може да бъде!"

"Оди обяснявай, ако си немаш работа!" А, ето го и него. Какво става бе,

“татко”? Изглеждаш така, като че си “изял дух”!

“Изтерзаният”: Колко му е!... От погребение идвам! (И сяда при другите.) Оня от Солни пазар, където щеше да оправя колата. (Избухва страхотен смях.)

Смят се, почти зад гърба на бащата на Петърчо, но той не се обръща – много е зает с това, което има да изяде пред себе си.

Сашо Тричков: Оцет и мокра кърпа – изпитано средство!

“Изтерзаният”: Опитях – не става! Шишето в ръката ми се вмириса – хвърлих го. Първо с оцет опитах – не става.

“Червендалестият”: Остави я отворена, никой няма да я открадне – нека се проветрява. Некой, ако се излъже да открадне нещо от нея, само за час и половина ще го хванат – по миризмата!

“Изтерзаният”: Да'бе-е! Стелките!... Чак стелките в обувките ми се пропиха с тая миризма; рибарски магазин вече да не видя, а толкова я обичах, проклетата риба! Един ден се ядосах и цело шише – парфюм!... Като на Богоявление! Горещо, долу, в средата, около таблото – най-много! Накрая хвърлих и шишето вътре! Не ме интересува нищо вече! Не жая, ни пари, ни време! Не знам, аз ли съм грешен, те ли – рибите ли са сгрешили нещо, не можеш да разбереш какво е това чудо! “Из'гриза” го!... Разнищи го! Нищо не остана от него – Шанел 5, разбираш ме, нали? Но ма-ал'ко така, миризмата се промени, в смисъл, че “загорча”. Дадено! Излях и две кила вермут! След два дни – цело шише кампари! Нека горчи и убива!... На другия ден, рибешката смрад, ето я, че изби – отново, още по-отвратителна! Сега пък се появи некаква кисела жилка? Въздухът стана като в ада! Писах се умрел! Намразих я тая кола, намразих всичко около нея – махалата си намразих!

Пак я закарах на Солни пазар! Требваше, ден преди това, да се излъже некой – да я вземе, после, да си троши главата! Познаха ме обаче... Щом излезох от колата, всички обърнаха глави и – се хванаха за носовете. “Пак ли се довлече тоя? Марш, гониш клиентите!”

Миризмата се пропила в дрехите ми; вмирисала и душите на всички вкъщи! Те вече, нищо не усещат! Не чуват звънеца, кога звъни пощаджията! Очите им се закръглиха; загледаха втренчено... Уплаших се!

Тъщата сложила престилка с фльонга отзад! Ходи като занесена из хола? Аз чувствавам, че перкулясвам!... Прилича ми на перка; на плавник! Димът в хола от цигарите се стеле един такъв, като в аквариум; не точно аквариум, но некак неестествен, а тя все си намира работа в хола. Отворих прозореца да се проветри, да се махне тоя кошмар – перката, обаче стои на задника 'и. Отстрани издута, а в средата възелче, като анусче! Нищо чудно и “бели мишки” да се разтичат некая нощ из хола!

Човек перкулясва от най-различни неща. И тайно, без да кажа на некой вкъщи, се консултирах с психоанализатор. Доктор Киндалов ме изпрати при него; познавал ме; гледал ме на едни състезания и той ми каза човекът – “От това е!”

“Къдравият”: От кое?

“Изтерзаният”: От рибата е!

“Сложи си”, вика, “газова маска и върти по шосетата!... Кой влезе на “автостоп” в автомобила, нема да повтори; от скоростта и въздушното течение, все на некой завой, ще се отървеш от нея – миризмата. Качвай само дебело облечени хора!... Всека дреха ще попива по малко; втори път нема да ги качваш! Миризмата прониква в дрехите и качиш ли ги – ще ти я натресат отново! Има ли смисъл!”

“Къдравият”: Доктора го остави! Къде е колата?

“Изтерзаният”: Стои зад къщата. Нема да стане!... Тя си променя цвета сега; нека постои още малко...

“Червендалестият”: И вонята – в нея!

“Изтерзаният”: А къде?

“Червендалестият”: Е, тогава – нека да не бъде всичко точно!...

Бащата на Петърчо оставя вилицата заедно с кебапчето.

Почти до него, на съседната маса, седи “некакъв”, който има лице на човек, току-що – “надникнал”! Живото му, простодушно настроение, не остава мирно нито за момент и прави вихри от сенки, които непрекъснато, играят около очите му. Главата му отгоре е украсена с кожен каскет; срещу дъжд – с копче.

“Каскетчето”: Така де, яз съм неграмотен; ставам болен като “четем”! Яз ядем колко едно врабче! Какво сте завикале по мене? Кое е верно, верно е! И врабецо яде колко оно тежи! Гледам вчера на “Витошка”... бре, по едно време... “познато бебе” – от некъде!

“Рошавият”: Нер’оденото бебе се смета за р’одено, кога това е в негов интерес! (Посяга, но “Дебелият” до него дръпва чашата си.) А не, кръстили го – Тореадор! А после – “леле, мале”? Ами, ако се извъди некое – “шубе”?

“Дебелият”: ‘Оди целувай... мечки!... Интерес! Важното е, какво ще остане след нас; след нас “нужникът” ще бъде пълен! З’еми си и тоя кибрит, щом са го оставили ‘ората!... Имате ли нещо против, в неделя да отидем за риба! Чух, ония там, че говорят за риба?

“Каскетчето”: Бо-о’же – за риба? Завалията. Той не знае, че само там, където има чайки, там има риба!

“Дебелият”: Е там на улицата има гарги; ‘оди си ф’ани две чайки! Гледай, гледай, глей’, как измъкн’а цела баничка от кошчето, барабар с вестника!

“Рошавият”: Нека си хапне животното.

“Дебелият”: Животното?

“Рошавият”: А какво?

“Дебелият”: Вместо да ме гледаш, можеш да внимаваш! Целият си в катран.

“Рошавият”: Тебе ли гледам? (Присвоил си кибрита, сега му брои клечките.) Яз си бр'оим клечките.

“Дебелият”: Прасето си е – прасе и в София, и в Бургас! Съгласен ли си с мене?

“Рошавият”: Остави ме на мира бе, човек! Ама, това вие, шопето, сте като пиян човек в автобус, с всички се закача! “Сам да е у него, он па' че се бута!”

“Дебелият”: Разбира се! На говедата трябва да дават говежди лекарства – в говежди дози!

“Рошавият”: Нали? Вижд'ал съм, дори, тлъст като футболна топка човек да казва за една котка: “Разкарайте тая свиня – оттука!”

Кадър на бащата на Петърчо с лице към нас. Вече му личи, че насила се “тъпче”, защото очите му гледат уморено и неудържимо го кара на сън: Уфф! (По едно време, отпуска колана.) Ъп! Има си хас? (И решава вече да си ходи.)

Бащата на Петърчо (махва с ръка назад към келнера): Донеси ми още едно – “на вилица”!... И сметката, ако обичаш!

“Изтерзаният”: Никога не съм вервал, че рибата е толкова упорито нещо! Чух ги, ония там, че говорят за риба. Аз съм аквалангист, това поне го знаете. Оня ден, тъщата донесла рибено масло за Малкия; купила го; лекар го предписал; против рахит; кухнята ни е северна. Като го видях, откачих!... “Да махаш тоя ужас оттука!” Изхвърлих го през прозореца, то подскочи – удари бронята! Шишето стана на сол, рибеното масло потече – нов ужас!

Сашо Тричков: Земи буца кюмюр, бе!... Шибни я в бронята и каквото стане! Все нещо трябва да помогне. Всека отрова в природата си има противоотрова!... (Сеща се.) А камфора?

“Изтерзаният”: Язык за мене – това е истината! Намразих го и Сашо Ненов! Как го срещнах!... Беше напълнил цела чанта с калкани! Връщаха се с Коце Романов от Бургас!... Отиваха при Шл'янти! Още не беха изтрезнели... Пили по пътя във влака!... Сега вече, не мога и да помисля за такава нещо!

Сашо Тричков: С “настъргани моркови” опитва ли?

Тролейбус – интериор.

Хората са притиснати един до друг; някои от тях са нетърпеливи. Бащата на Петърчо е до вратата.

Някакъв: Не знам какво би му хрумнало на Ремарк да напише, ако не познаваше жена като Жоан!

Приятел до него: "На Източния фронт – нищо ново!" Какво друго!

Кадър на хладилен камион, около който се суетят и оправят нещо, двама механици.

Бащата на Петърчо бута външната врата на тяхната жилищна кооперация и влиза; вратата "тресва" след него. "Някой е забравил вратата отворена, така че засега всичко е наред!"

Когато входната врата на жилищната кооперация тресна зад него, той лениво си помисли, че „некой трябва да вземе да я оправи“ – така както си става обикновено и както му е „редът“, защото по този удобен начин, ние сме губили цели царства, дори империи – трети по значение и престиж в мъдрата и цивилизована сега, но символ на дивотия и варварство в миналото си, чаровна Европа – та една врата ли!... Божичко!

Той така се беше натъпкал с „мешана скара“, че дори не погледна към кутията за писма в предверието. „Поне да имаше асансьор, в дни като този, – „некакъв“, но асансьор“. Не беше се сещал да погледне дали въобще е предвиждан такъв в тази гадна кооперация, в смисъл, оставено ли е място; шахта или нещо такова. Тези сгради беха строени върху бившите бостани на Стамболов. Тука някога, в реката до „Орлов мост“, са се изхвърляли боклуците на цяла София, помнеше го баща му; помнеше го и тъща му. Виж, за останалите, това беше, едва ли не, една от най-престижните части на античния... някога; древния преди и цветущ след това... град – столица на една уважавана европейска държава в миналото, а след това... понякога и от време на време...

На площадката пред апартамента, бащата на Петърчо почувства, че чертите на лицето му неудържимо започват да се разпадат, докато полага неимоверни усилия да вложи малко повече "ехидност" в погледа си.

Сигурен е, че така ще подсили "иронията" и по този начин ще придаде "блясък" в интонацията на гласа си... и все пак, губи му се нещо от идеята за света – за съвременния свят, разбира се. Но "Давай – напред!" Със замах, хвърляш шлифера на закачалката и им даваш да се разберат – в "говежди дози"!... След което, пъхва ключа, отключва и отваря вратата. Едва влязал и насреща му идва неговата тъща...

Майката: Добър вечер! Ето че се прибираме! Как сме? Как мина денят

днес? (Поема шлифера му, взима чантата.)

Бащата на Петърчо: Предполагам, че Петърчо и майка му, много се радват, като те виждам всеки ден тука!

Майката: Хайде, не бъди лош!

Бащата на Петърчо: По силата на обстоятелствата и като моя тъща, сега ние сме врагове с тебе.

Майката: Така е!... На едного съм "тъща", на другиго "майка", на трети "баба", на друг "вуйна", "стринка", "леля", "снаха", "етърва" и така нататък. И аз, като всеки човек, съм това, което хората правят от мен! Без близки не се живее...

Бащата на Петърчо: Така неудобно!

Майката: Не е така. На звера в гората, звяр нема да помогне, но срещу враговете си, човек с хора се бори. И вие, по-младите от нас, не сте имали, тези трудности, които ние некога имахме, затова се държите някак неосведомено за живота, да ти кажа и малко така, нещо – непристойничко.

Бащата на Петърчо: "Ум, виж ти!"... (Разсеяно оставя шапката си горе на закачалката, загледал я в ласкавите 'и очи и – а, а да се "размекне", но се сеща, че още днес, си е "турил нещо в главата" и пак смръщва лице.)

Майката: Как мина деня днес – не можах да те попитам? Ти сутринта не си закусил, може ли такава нещо!

Бащата на Петърчо: Как да закуся с това – студено млеко!

Майката: Добре. Утре ще приготвим гореща юфка с настърган кашкавал за закуска. Аз съм запомнила, че ти я обичаш с кашкавал.

Бащата на Петърчо: "Ох, ето че, пак се люшва той", но "Давай напред!" Обичам, разбира се! (И троснато.) Какво има за вечеря?

Кухнята.

Бащата на Петърчо: Не мога-а! Сто пъти съм ви казвал – не мога да понасям зелен фасул с кайма! (И капациите на тенджерите, един след друг, дрънкат и "трескат", докато той навира носа си във всеки съд и крещи.) Компотът, защо е блажен! Какви са тия мазни петна отгоре! Като че сте потопили подводница вътре? Има си хас – да сте го и запържили! А?... Вие и това можете да направите!

Майката (дошла в кухнята): Не. Петърчо бръкна с "мазна" лъжица; аз му се скарах!

Бащата на Петърчо: Петърчо!... Един малък "нешастиник" ви обърка целата кухня, така ли? Той ли ви накара да сложите тоя отвратителен зелен фасул в каймата?...

Майката: Има сарми, ако искаш – ще ги стоплим. (Не повишава тон; спокойна е; усмихва се загрижено.)

Бащата на Петърчо: Те са от вчера!

Майката: В хладилника бяха, нема им нищо!

Бащата на Петърчо: Нема да вечерям тогава! (Най-после, предизвикателството е хвърлено.) Нема, нема и това е! Гладен ще стоя, щом така ми е било – “писано”. Не закузвам! Не вечерям!... И за какво съм аз тука тогава! Най-добре да си взема шапката и – накъдето ми видят очите. Не може повече така! Не може-е, не може и това е!

Гласът на майката на Петърчо (от хола): “Татк'оо-о!” (Имитира мъжа си “през смях” и то, доста сполучливо.) “Татен'цее-е, ела да ме видиш, та'тее-е!”

Бащата на Петърчо: Ето! (Ядосан вече, не на шега, с права ръка сочи натам.) Това е всеки ден! Извинявай, разбирам, че те боли, но не мога... Повече така, не може да продължава! “Ба'ста-а”! Това не е брак, а капан – за вечни мъки! (И излиза от кухнята.)

Американски план на Майката в средата на кухнята. С ръце на кръста, тя гледа, като “изтъпяла”, майката на Петърчо, наметната с шал и мъжка риза отдолу. В очите на дъщеря 'и, с проблясъци, се отразява некаква върховна радост.

Майката на Петърчо: Е и какво се разбрахте вие с него?... Какво ще правиш ти сега тук?

Майката: Опитвам се да свърша и твоята работа. Разбий в супника две яйца да панираме кашкавал, пък аз ще нарежа кашкавала.

Майката на Петърчо (с неохота побутва супника.) Аз ти се чудя, защо го правиш...

Майката: Ние сме си жени майка. Нашият егоизъм е домашен, но ти запомни – никой не може да бъде така пожертвувателен, както един мъж!

Майката на Петърчо: Стига да има интерес!

Майката: Аз не говоря за тия мъже. Истинският мъж е нещо съвсем различно и особено, когато се касае за нещо глобално; за идея да речем; за некая кауза или случай, от който да имат полза и други хора, освен него самият... Тогава те са неузнаваеми! Майчиният инстинкт е сляп! Той прави разлика! Виж, мъжете са по-приповдигнати, по-артистични в това отношение... Но не забравяй, че са и малко като децата...

Майката на Петърчо: Че са малко като децата е ясно, но какво толкова им е – артистичното! Виж... (Повдига рамене.) това вече, никак не мога да разбера!...

Майката: Искат да им се обърне малко повече внимание, в такъв смисъл! Чувствителни са към това нещо, държат на него и тогава са готови да отвърнат с двойно и тройно повече; иначе животът им се струва

безсмислен, въпреки че напоследък, ние се мъчим да направим друго от тях! (Известно време и двете се занимават с работата си на масата и мълчат.) Понеже не си знаем добре местото, искаме непременно да ги променим... Дълго се борим за това и когато, най-после, с много усилия, мъки и домашни скандали, успеем да го постигнем – вече не ги харесваме! Защото, нашият "избраник" е бил: "О-о, един съвсем обикновен човек!" А виж, това вече, ние – не можем да понесем!... Кашкавала той с червен пипер ли го обичаше?

Майката на Петърчо: Да. Неговият просташки вкус, поне в това отношение, е нещо изключително!...

Майката: Шт! Ти каква си тогава, щом неговият вкус бил – "просташки"? Та и мен засягате! Подай... там; червеният пипер е над теб; над главата ти! И те моля, никога да не забравяш, че си длъжна да мислиш и за Малкия!

Майката на Петърчо: Ама, ние сме модерни хора бе, ма-ме!... Оф, ти затова некак, все не можеш да ни разбереш и все не одобряваш някои неща, които виждаш – да ти кажа правото.

Майката: Вие сте "болни" хора! Аз не мога да я разбера тази ваша чувствителност, която – не е... Извини ме!

Майката на Петърчо: Е, как да сме нечувствителни, когато мъжът ми е – строителен инженер, да речем, а аз – ти поне...

Майката: Че е инженер – знаеш, но дали е твой мъж – не си сигурна, нали!

Майката на Петърчо: Мамо!...

Майката: Хайде, ние сме си жени, но като ви гледа отстрани човек, ще помисли, че сте се събрали да се измъчвате, а не да живеете заедно... Модерни хора били!

Майката на Петърчо: Е, вие сте по-други!...

Майката: "Изостанали"... сещам се, но като ви гледам и вие наникъде не отивате!

Мълчание!

Майката: Тази свобода в "отношенията", както ти казваш, ви нанася днес рани, които ще заболят после, по-късно – един ден, когато чувствата поизстинат и тогава ще ти бъде мъчно! Така е с всичко и затова трябва да се внимава!

Полуобщ план върху кухненската маса и електрическата печка, откъм страна на Майката.

Леко придвижване на камерата към вратата да ни покаже влизания в този момент Петърчо. Той пак е нарисувал нещо на некакъв лист и се мъчи, така да го вдигне, че да го вижда баба му.

Петърчо: Бабо, виж!

Майката (оставила работата си по масата, взима и разглежда внимателно рисунката): Браво!

Петърчо: Нали е хубава?

Майката: Много! (Вглежда се.)

Петърчо (надига се да погледне и той): Това е – Кума Лиса!

Майката: А това?

Петърчо: Зайо Байо! Аз веднъж, като ходихме с чичо Кольо на "Люлин", го видях – до черквичката. Там има един параклис... Чичо Кольо ми обясни... Мамо, виж!

Майката на Петърчо (поглежда): Браво! Хайде сега, иди оттатък, не се мотай тука повече, да не бутнеш нещо. Иди оттатък да я покажеш на баща си... Той поне разбира от чертежи.

Малко неохотно, Малкият излиза от кухнята...

Майката: Малкият ми спомена нещо... Ти защо не си вземеш тука една котка?

Майката на Петърчо: Не мога да ги понасям! Татко също не обичаше котките.

Майката (с усмивка): Да-а, те са свършени егоисти!... Странни животни са и аз понякога съм си мислила, че природата ги е изпратила при нас да бъдат наши приятели, да ги галим, да се грижим за тях, да живеят с нас и да ни наблюдават как се мъчим да вършим добро и за другите и да се държим като хора! Взemi си една котка, съветвам те, наблюдавай я и – не прави като нея!

Майката на Петърчо предпочита да не отговори.

Майката: И никога не забравяй майка, че ние сме си жени! Те, мъжете, едва ли знаят добре, но ние "знаем" – какво обичаме и какво не харесваме в един човек! А те са много важни понякога, милите... а-ах, колко са важни!...

Майката на Петърчо (живо): Нали? Ужасно!... Може да си пукне човек просто, с техните... им... там...

Майката: А това е сигурен белег, че неговата съпруга е "стъпкала" самочувствието му, иначе той не би имал причина да не бъде нежен и внимателен...

Майката на Петърчо: Ма'менце, мила! (Очарована, омаяна, тя прекъсва работата си и гледа към майка си.) Но кога си учила ти всичко това бе, маме?

Майката: Докато ти израстна, моето момиче и непрекъснато след това! Моето минало – това е твоето бъдеще! Но ти не трябваше да знаеш, нито пък да виждаш или чуваш някои неща! Хайде, сега аз ще ти помогна, а ти

ще поднесеш панирания кашкавал оттатък, като преди това, приготвиш масата с подходящ прибор.

Но в кухнята влиза Петърчо и носи рисунката; гледа омърлушено към баба си.

Петърчо: Татко каза да не рисувам тъпи зайци, а "Макавей Джамджията", където събирал фасове – по улицата!

Майката на Петърчо упорито се прави на заета и че не чува...

Сметнала, че е привършила вече в кухнята, баба му го хваща за ръка и го отвежда оттатък в хола.

Холът.

Майката влиза и като човек затаил "голяма тайна": Хайде, сега ще вечеряме-е... (И поглежда усмихната към кушетката в стаята, към зет си. През широко отворената врата се виждат черните му обувки на краката поставени един върху друг.) И не се мръщи! Приготвили са ти оттатък нещо, което ти най-много обичаш! Нема да ти кажа какво!

Полуобщ план на кушетката и нощното шкафче, откъм страната на бащата на Петърчо. На екрана на телевизора върви репортаж от финала на някакво рали.

В първия момент, на бащата на Петърчо му се струва, че не е чул добре: "Да вечеря... има си хас!"

Майката на Петърчо: "Хайде, време е за вечеря!"... (От хола се чува тракането на приборите по масата.) "Всичко е готово, само теб чакаме!..."

И надигнал се с усилие от кушетката, бащата на Петърчо бавно и тежко влиза в хола, дълбоко бръкнал в джобовете на панталоните си – изпънал ги надолу до скъсване.

Бащата на Петърчо: Вие ядосайте първо човека, пък после искайте от него да има апетит!

Майката на Петърчо: Хайде, хайде, глезльо... (Приготвила за него необходимото по масата, тръгва към кухнята да донесе и останалото.)

Бащата на Петърчо: Така ли е татков? (Към Петърчо.) Ела при татко, ела тука да видиш и н'а... хубаво гледай как постъпват с баща ти вкъщи и се учи! Учи се, моето момче!

Майката (опитва да промени посоката на разговора): Какво каза татко за рисунката?...

Бащата на Петърчо: Ела тука, сине! (Седнал на стола, взима Малкия на коленете си.) Ти обичаш ли татко?...

Петърчо: Да.

Бащата на Петърчо: Цункай тогава татко по бузата!

Петърчо веднага протяга ръце и забива носле в бузата на татко си.

Бащата на Петърчо: Дай сега и татко да целуне една бузка на Петърчо!...
А'така-а! Дай сега татко да целуне и другата бузка на Петърчо...

Малкият е гальовен; баба му е във възторг от гледката, но по едно време, Малкият, някак много особено започва да "навира носле" в лицето на баща си и той – бързо извърща глава.

Бащата на Петърчо: Какво, бе? Какво ти стана на тебе! Чакай! Слез долу!

Но Петърчо упорито се притиска в него, като си помага с ръце... Искане да помирише, да "разбере" нещо, което много го е заинтригувало и баща му започва да се брани от него, дръпнал главата си назад – да увеличи разстоянието.

Петърчо: Мамо, мамо? (Открил е нещо и не пуска баща си.) Бързо!

Бащата на Петърчо: Слизай долу! Веднага!

И когато майката на Петърчо, крепейки нещата, поставени върху поднос, влиза в хола, Петърчо целият се извърща към нея със светнали очи: Мамо, мамо, татко мирише на кебапчета!

Майката на Петърчо: "Ко'медиаа-ант"!... (Сълзи бликват от очите 'и и тя разплакана, "пухва" подноса в паркета.) "Мръсна мизерна душа" – цял живот си бил такъв негодник! Мамо-о, ето ти го! Виж го, той отвратителен лъжец! А ти го защитавахте!...

И затичва да се наплаче в кухнята... Майка и тръгва след нея да я утешава. Петърчо и той скача от коленете на баща си и бащата на Петърчо объркано и много мрачно гледа след него: "Тоя пък сега, как взема та "оплеска" целата работа!"

Просторен заден двор на жилищните кооперации.

В среден план, камерата ни показва някакъв разнебитен, изпокраден, очукан и без таван лек автомобил. Всеки е отнесъл по нещо от него, каквото е намерил за добре, а гумите напукани от времето, лежат сплескани с джантите на земята.

Шулц в американски план. До него, с гаечен ключ в ръка и навити ръкави, Шото завива нещо по автомобила. Прави "ремонт"...

Шото: Татко има гедоре... (Критично оглежда ключа, който държи в ръката си.) но нема да го даде; не е такъв човек!

Шек: Това сирене ли е?

Шото: Глупости! Гедоре, това са инструменти – мечта; най-добрите!

Ментата: В Унгария, сиренето се казва "Мечта"; има такава марка.

Шулц: Де Гол е умрял, защото не е могъл да управлява страна, в която имало триста вида сирене!...

Шек: Триста?

Шулц: И петдесет: бяло; зелено; мазно; късо; постно; продълговато; с дупки; без дупки; без червена кора; с ядки; с портокалов сок; жълто; печено; пушено...

Шек: Толкова много, защо?

Шото: Има ключ 18; има ключ 16; има и 14/15; 8/9; гаечен; тръбен; звезда... За всяка гайка си има ключ...

Шек: И за всеки човек – сирене... Така ли?

Ментата: Тц! (Изправя се.) Требва ни крик! Има един стар в нашето мазе, – ще взема да го донеса; нема да им казвам! (Продължително гледа гумите.)

Шек: По-добре не им казвай; моруците са такива... днес каже едно, утре го хване "пипката" в главата и хайде-е, обърне друга страница – друго почне да приказва. По-добре да ти е мирна главата – донасяш го и толкова.

Кадър на Шулц и Шото приведени – почти с глави в багажника на автомобила; оправят нещо.

Задава се Петърчо; яде ябълка...

Петърчо: Имам лекарство за мускули!...

Шулц: Кой има лекарство за мускули? (С глава под капака на багажника.)

Петърчо: Аз.

Шулц: И какво правиш с него?

Петърчо: Ами-и? Пия го, когато искам да съм силен!

Шулц: Често ли го пиеш?... Е и какво? (Изважда главата си изпод капака и поглежда.) Стават ли ти мускули; я да видим!

Петърчо: Да. (Свива лакът да покаже.)

Шулц: Bravo! Вземи сега... там върху волана има един парцал и с него лъсни гривните на фаровете да заблестят като нови!

Близък план върху Ментата при багажника. Той помага нещо на Шото и поглежда назад към Беви. Беви е много елегантен с бялата си широка риза, привързана под брадата с панделка.

Беви (към Петърчо): Донесе ли ми от лекарството?

Петърчо: Не, треба най-напред да говориме – дали ще ти разрешат?

Шулц: Ама и ти ли пиеш лекарство за мускули; я да видим?

Беви: Е-е, не! Виж какво, ние свирехме там, второто; второто упражнение на пианото и... и той звънна на вратата; прекъснахме; станахме... и, и дойдох тука – за разговора...

Шулц: И сега, ти не си научил добре "второто" упражнение?

Беви: Имаме; ние имаме – три упражнения; третото беше – последното и ето че ни прекъсна като звънна...

Шулц: Като пианист, ти треба да имаш много силни пръсти! Нали така?... Ето, разделете си парцала с Петърчо и мини на другия фар. До довечера

силата на пръстите ти ще се увеличи двойно – нема по-добро лекарство...

Велосипедна работилница; интериор; полумрак.

Собственикът: Е добре де, не можеш ли да се сетиш, къде си го сложил; да не е паднал отзад – надникни! Втори ключ губиш вече – влюбен ли си? И запали лампата... в тъмнината, какво искаш да видиш?

Помощникът: Чудна работа! (Опипва по рафтовете, но не намира това, което търси.)

Собственикът: Не е на рафта. Не пипай там! Не съм го слагал на рафта. На рафта никога не сме слагали ключове... И нема да се слагат – да се разберем!

Помощникът: Одеве разбрах, че и помпата я нема! Да си я давал на некого? Чудна работа!

Собственикът: Е ти, вече ме отчайваш!

Апартаментът; ден.

В едър план – Петърчо. Стои до отворения прозорец на хола и с голям бинокъл наблюдава нещо, – върти внимателно винчето на бинокъла, фокусирайки го внимателно... Доволен от това, което вижда, се усмихва...

Гледна точка през окуляра на бинокъла и ето че котенцето "Мънки" постепенно идва на фокус – излегнало се е на слънце върху покрива на "мансардата" и старателно се занимава с лапките си.

Петърчо (с много обич): "Мъънки"...

Бащата на Петърчо: Остави бинокъла на местото му! Веднага! Сложи го в калъфа и го остави на местото му; казвал съм ти до сега, поне сто пъти, той не е за игра! (Идва от кухнята, взел е пакета си с цигари и отива на прозореца да пуши.)

Но ето – и това е проблем на големия град!... Точно срещу него, на своя прозорец отсреща, се е облегнал Ватмана – и той "да изпуши една цигара!"

Бащата на Петърчо (към Ватмана; отсреща): Не мислиш ли, че некой ден ще си "изгориме носовете" ние с тебе, така както сме застанали на тая тесна улица, точно един срещу друг... (Пали цигарата си.)

Но оня отсреща, нито помръдва, нито си отваря устата да каже нещо – мълчи и "тъпо" го гледа.

Бащата на Петърчо: Иначе, как си; как си; как се чувствуваш; какво правиш напоследък – с "интелекта" си?

Ватманът: Това що направи и баща ти на сватбата – с майка ти!

"Ох, добре те наредиха!" (Чула Ватмана, майката на Петърчо веднага "лъсва" с очи на прозореца до мъжа си и лицето на оня отсреща, веднага се разтапя в някаква широка и много "блажна" усмивка.)

Майката на Петърчо: О-о, нашият симпатичен съсед!...

Ватманът: О-о, мадам!... (Леко вдига цигарата си и кимва с глава.)

Майката на Петърчо: Как сте? (Поглежда мъжа си отстрани и отблизо духва в ухото му.) Ох, добре те наредиха!...

Ватманът: Благодаря!... Добре, мадам! (Пак кимва и просто му е невъзможно "да прибере" усмивката си.)

Бащата на Петърчо: "О, ма-дам"!... (Дръпва се от прозореца.) "О, мадам"! (Но чува, че ония зад него още си говорят.)

Ватманът: Това е четвъртата ми цигара днес!...

Майката на Петърчо: Браво, намалили сте ги?...

В това време, бащата на Петърчо, оставил всичките врати, след себе си отворени, отива в кухнята, гребва един черпак ядене от тенджерата, бутва я встрани, изсипва го върху нажежения кръг на електрическата печка и се мушва в клозата.

"Ах, яденето!" (Чува се оттатък гласът на майката на Петърчо.) "Чао!"

Гласът на Ватмана: "Чао!"

Майката на Петърчо тича насам да види какво е изкипяло.

Бащата на Петърчо веднага пуска водата в клозата и пристига след нея в кухнята.

Бащата на Петърчо: Какво намираш в тоя "идиот"!

Майката на Петърчо: Какво намирам ли?... (Щура се около съдовете.) Откъде да знам, какво намирам!... Ами, има нещо – "идиотско" в него!

"Мансардата"; вътрешни снимки; ден.

Замечтан, Петърчо внимателно слуша Алиса, която в днешния ден се оказва една изключителна разказвачка. В скута и доволно мърка котенцето "Мънки", а според Шулц – "Синбад"...

Алиса: И той му дава ключа... от "Голямата гора"... и после...

Катето: Той отива в гората... и качва се в колата и започва... И човекът с флагчето, такова... дава "старт" на колите и всички коли тръгват!... И той... минават "Голямата гора" и той отива в най-късата пътечка и е спукал гумата! И той бързо натиснал спирачките и после... излязъл от колата! И той се учудил... "аа?" Мисли, че не може спукана гума да говори... и "я-аа?" И казва: "Кой се обажда?"... И казва: "Кой се обажда тука?" И "яаа?"... И таралежчето казва: "Ай, ай, ай!"

Петърчо: Защо? (Протегнал е ръка и гали "Мънки" в скута на Алиса.)

Алиса: Защото Таралежко Бежко бърза да занесе лекарство на болните си деца и без да иска на пътеката спуква гумата.

Катето: И по-нататък... А, Петьо се смилява и казва на таралежа да се качи в колата, докато... докато все още е останал въздух в гумата.

Беви: А къде се намира поляната?

Катето: Ами, тя се намира в гората, където са и децата на таралежа... И всички животни се събират... и искат да помогнат на Петьо, затова, че е спасил децата му... Изчистват колата... и тя става като нова. И след това Петьо разбира, че е по-хубаво да има приятели, отколкото да спечели състезанието! Ии...тръгва си!... Ии... вижда-а, че-е... по едно време, както си кара, излиза точно на поляната с "финала"! Ии... вижда-а, че-е може да спечели, ии... минава чертата и става победител! И след малко идват и другите животни...

Алиса: Не, той пак се връща при своите приятели в гората. И те го посрещат и викат: "Победа-а! Браво! Петьо-о!" И тук... той се качва на един пън и те... и те – му поднасят подаръци!

Катето: Вратите на колата "правят" крила и те стигат до... до края на състезанието. После... так-о-ова... Петьо получава "Голямата награда"!

Беви: Можеха да му дадат златен медал, дето завършва с такова... с едно кръгче и... което е златно!

Апартаментът; вечер.

Сам в хола, на един от столовете седи бащата на Петърчо; замислен, привършва работата си по чертежа на масата и от време на време поглежда в телевизора, където върви някакво детско предаване.

От малката стая, с някакъв лист в ръка, излиза Петърчо; поглежда бегло към баща си и отива в кухнята.

Кухнята.

Видяла го да влиза и притваря вратата, Майката веднага преустановява работата си по масата, взима и разглежда внимателно рисунката: Браво!

Петърчо: Нали е хубава!

Майката: Много! Кой е това тука?...

Петърчо (повдига се да погледне): Мама.

Майката: А това?

Петърчо: Това е чичо Кольо... Това тука, си ти; ето те! Това е татко! Това е кучето на леля Амалия – Рекси! Ти си го виждала, нали?...

Майката: Това тук е агънце...

Петърчо: Не, мишка. Но нарочно съм я направил по-голяма, иначе нема да може да стигне до рамото на татко! Това тук е – чичо Финков... Това е котка...

Майката (с приповдигнат възторг): И "всички прегърнати през рамената!" Браво!

Петърчо (радостно към майка си): Мамо, виж...

Майката на Петърчо (поглежда): Да. Хайде сега, иди да кажеш на татко си оттатък, че е време да си прибира нещата от масата, защото ще подреждаме чиниите за вечеря. Занеси тая подложка и я остави в края на масата.

Холът.

Бащата на Петърчо се бави. Привел глава, съсредоточено разглежда нещо. Влязла, тъща му спира със супника, който носи, при вратата.

Бащата на Петърчо: Я гледай ти!... (И поглежда към тъща си – излиза, че държи в ръката си рисунката на Петърчо.) Вие, да не сте му помагали?

Майката: Не-е. И аз бях очарована! Това е едно – “златно дете”!...

Бащата на Петърчо: Браво бе, татков! А това тука, сигурно съм аз? Виж, каква голема прилика!

Петърчо: Мамо?... (Вижда майка си да влиза в хола.)

Майката на Петърчо: Иди оттатък да си измиеш ръцете! Виж какъв си се изцапал – след малко ще се храниме. Я чакай, каква е тая чернилка под ноктите ти?

Петърчо: От ламарината.

Майката на Петърчо: Печки ли чистите някъде?

Бащата на Петърчо: Гледай... същият – чичо Кольо! (Обръща рисунката към жена си.)

Майката на Петърчо: Видях! И всички – “прегърнати през рамената”! Има голяма идея!

Бащата на Петърчо: А я си представи!... (Замисля се.) Не, аз трябва да го заведем при Чико него, да го види! Това направо; та това направо е – талант! Аз одеве, хич и не обърнах внимание!... А бе, ние съвсем сме го изоставили това дете, бе!

Майката на Петърчо: Имаш думата!

Бащата на Петърчо: А я си представи, че между нас, такива едни смотани тука, изведнъж, се е пръкнал – художник! А!

Майката на Петърчо (подрежда приборите): И все пак – риск! В този живот, не е достатъчно само да следваш призванието си, нали?

Бащата на Петърчо: А ти не забравяй, че на “Ватерлоо” са паднали убити и от страна – на англичаните!

Майката на Петърчо: Очевидно.

Бащата на Петърчо: И затова, – напред! Напред, сине! Нас ни очаква бъдеще... изложби, скулптури, ателие, нали?... Един ден – важна клечка! Художниците сега плуват в пари. Татко ще му купи велосипед на него. (Събрал нещата си, отнася ги оттатък.)

Петърчо: Ама – жълт! На Ментата са му донесли един жълт – много хубав!

Майката на Петърчо: И лампион!

Бащата на Петърчо (върнал се, сядя): Не може!

Майката на Петърчо: Требва! Тоя в стаята се счупи. Счупих го, без да искам, като посегнах да избърша прахта от него.

Бащата на Петърчо: Е, ти... с чук ли искаше да я избършеш тая прах? Както виждаш, – не става!

Майката на Петърчо: Падна.

Бащата на Петърчо: Дръж!

Майката на Петърчо: Късно.

Бащата на Петърчо: Късно било!... Но ето!... (Сочи с вилицата.) Винаги съм казвал, че влюбените жени са добри готвачки! Това е мое лично наблюдение; от собствен опит...

Майката на Петърчо: Сигурно тая вечер, ти наистина си гладен!

Бащата на Петърчо: Не-е, струва ми се, че преди, ти по-хубаво я правеше тая мусака некак!

Майката на Петърчо: Като ти – палачинките! Да кажа ли на мама, какви хубави палачинки, умееш...

Бащата на Петърчо: Да, но тогава ти беше с онзи... чудесен тоалет!

Майката на Петърчо: Синята рокля! Сещам се, синята рокля на белите точки, която мъжът ми – ах, как страшно харесваше!...

Бащата на Петърчо: Не беше ли така? (Двусмислено се подсмивва.)

Майката на Петърчо: Добре. (Наистина се сеща "нещо".) Но хайде, да кажем на мама; да чуе, как ти направи палачинките тогава! Маме, чакай да ти кажем – да видиш ти! Една сутрин, като се измъкна той, ама съвсем рано от леглото и аз тръгнах след него да го видя какво ще прави, защото предния ден си беше облекъл риза заедно с щипките за пране от въжетото...

"Еква" смях!... Смее се, – и бащата на Петърчо...

Майката на Петърчо: Тъкмо бехме дошли двамата да живеем тука. Беше още в началото!

Майката (с просияло лице): Помня!...

Майката на Петърчо: Така-а! А то, милото ми мъжле... (Разчувствана, изведнъж заравя пръсти в косата му.) решило да ме изненада! Но как – с палачинки за закуска, разбира се!

Бащата на Петърчо: Така си беше!

Майката: Браво!

Майката на Петърчо: Чакай!... Сложи си една престилка той, а аз го гледам и нарочно не се обаждам зад него... Взе от суровото тесто – мачка го, мачка го, мачка го около десетина минути! Направи го на питка и го пусна направо в студеното олио!... Ха-а!...

Смях!

Бащата на Петърчо: Хайде сега! (Спомня си добре всичко, но се прави, че не му е интересно.)

Майката на Петърчо: И важен, маме! А в тигана, а в тигана... Ох! А в тигана – “четири пръста-а” студено олио! А той държи вилица в ръка и чака, горкия-я-а!...

Бащата на Петърчо: А какво да права? (Но смехът на жена му е така неудържим; тя чак допира, приведена, чело в масата и той бързо протяга ръка – да не би да се удари, но и той се кикоти; смехът и е така заразителен.)

Майката на Петърчо: Ти можеш ли да си представиш “картината-а”?

Бащата на Петърчо: Ее-е, не можа да го забравиш толкова години!...

Майката на Петърчо: Ка-к да го забравя? (С ръка на сърцето си.) Как се забравя такова нещо, като тестото; като “питката” беше станала корава като... “паметник”!...

Бащата на Петърчо: Не!... Преувеличаваш!

Майката на Петърчо: А той го “маже”, маме? Маже “паметника” с конфитюу-ур... Ох, чакайте, чакайте, че... А той го маже с конфитюр и се ядосва, че не може да го “прегъне-е”; на руло-о искал да го направи?

Бащата на Петърчо: Еех, ама па... (И той се кикоти, та чак чука с вилицата по масата.) то, нали, по едно време, като взема... пък, та се “счу-пи-и” на две-е! Двете парчета останаха... в тая ръка – по-големото, другото – на вилицата. От “паметника”...

Изоставената кола без таван; ден.

Частичен план върху Алиса с котенцето, което мърка в скута и. Около нея, седнали кой, където е намерил, са – Катето, Ина, Юла и Беви. Лицето на Алиса е апатично, – води се, изглежда, безкраен разговор за едно и също.

Долу, Петърчо с малка четка и вакса за обувки полага усилия да направи гумите на колата “черни”. Ментата маже с вакса отпред, под радиатора. Шулц проверява кормилната уредба; в ръката си държи нов лъскав гаечен ключ!

Ина: Аз, когато сме в нашата кола, татко вика – “без вяра не карай, много трудно се кара”...

Беви: Всеки говори... разни такива глупости, е-е, смешки, искам да кажа. Пресичат си ба-авничко! Аз един път видях... един; един се напил... и сгази едно котенце, – малко!

Юла: А-ми, не вижда, че идва кола и трябва да го заобикаляш. И колите трябва да карат на зигзаг по платното. На някои улици има много неща, – много такива “заспали бабички” и трябва да ги направят на зигзаг – да

вървят колите.

Беви: И тогава ли се ядосва баща ти?

Юла: Да, тогава и нати-иска... клаксона и тогава бабите скачат и започват да бягат!

Ина: Татко много рядко го глобяват; само веднъж го глобиха, защото той спря на "жълто" и леко тръгна, защото то, то надолу отиваше! И той да тръгне, то почти свършваше "жълтото", обаче дадоха "червено" и той, като леко дръпна напред и дадоха "червено" – и го глобиха!

Беви: Едно детенце... дете почва да пресича, ама тича и дядо ми трябваше да спре, защото – да не го сгази! Ама то тича и ни се плези...

Цялата команда се настанява в "ремонтирания" вече автомобил, – кой, където намери за добре. И все пак има някакъв ред. Алиса, например, е отпред, на предната седалка, до Шулц, – "шофьора". До тях Петърчо... Другите – назад...

Шулц (към Петърчо): Пуши, – сигнал! (И важно слага ръце на волана.)

Петърчо веднага залепва "муцунка" на шарената дълга свирка и надува с всички сили!

Шулц (като истински кавалер, към Алиса): Как е настроението? (И натиска педала на "газта".)

Свирката на Петърчо не спира; тя е привързана здраво с тел в дясно, там, където трябва да свършва предното стъкло на автомобила, което сега липсва. Колата си има и антена, прикрепена също по някакъв невероятен начин. И регистрационен номер си има отзад; съвсем истински регистрационен номер – сп 14 27!

Шулц: Пуши, – достатъчно; прекрати сигнала! (И автомобилът, "воден" от Шулц, ба-авно "се понася напред"... и всички пеят.)

Ний сме портока-а-ли?...

От Портока-а-лия,

О-от Портокалия...

Ний сме портока-а-ли,

О-от Пор-то-ка-а-ли-яа-а...

Текстът на песента се повтаря много пъти – непрекъснато. Това изглежда омръзва на Шулц, – той майсторски "сменя скоростта" и издава друга заповед: Алиса, моля Ви, пуснете радиото! (И момиченцето веднага посяга към голямото ожулено дървено копче от бюфет, монтирано на таблото.)

Долу, под ламаринения капак на торпедото, в пространството, освободено от извадения мотор, се е свил Ментата!... Пред него има

някаква бяла рендосана дъска, разграфена отвесно с хоризонтални черти от химикалка. И всяка една от тях, сочи – “Лондон”, “Будапеща”, “Белград”, “София”, “Рим”... Голям болт, вързан с канап, в зависимост от въртенето на копчето от бюфет горе – “слиза” или се “качва” по дъската, т.е. “скалата” и застоява на – “Лондон”: “Ол-райт!” (Гръмва отдолу, под капака.), “сън-лайт”... “ферибоот”... “тренчиоот ъндерстенд о-кей... май дарлинг, къмпани къманн – Би Би Си... уот ис ъп абаут, сър?”, “Йеее-с”...

Шулц: Ноу! (Не е доволен.)

И Алиса, отново върти копчето... “Рома”; върти още малко, и: “Овде радио београдска станица – даемо вести... Америкки авионе са бацале бомбе у либийског пустине... тъжно, тъжно!”; “Уйпещ фаарош керекем... чоколом сере-тем минденем – могоор, орсао”... уйпещ фаарош...”

Катето (отзад): Я сложете на София; тоя не знае нито една унгарска песен!

“Рома...”, трепва отдолу и миг след това: “Па-на-и-и-ри, паа-наири...” – даже пеят с изменен глас и с маниера на Лили Иванова; с характерното удължаване на гласните; с много близко подражание и на гласовите и особености, но – пълна карикатура!

“Това е!”...

Всички се отпускат радостно усмихнати! Котенцето “Синбад” доволно мърка в скута на Алиса...

Шулц се обляга назад, изпънал ръце върху волана – и, като че лек ветрец започва да вее в косите им и те се пренасят някъде далече, далече напред... Вживяването е все по-пълно, докато, по едно време – п р е л и в а н е... и им се струва, и те започват да си вярват, че пътуват през жълтите пясъци на някаква пустиня... на хоризонта се виждат камили, палми... трън, някакъв, бавно се търкаля по дюната надолу... ето и туземец, който бавно върви през саваната... баобабите са застинали, неподвижни с короните си, в залеза... прелита стадо антилопи “импала”...

В същото време, някакъв мъж обаче, зарязъл кюнците, които чисти зад жилищната кооперация, идва насам да разбере кой пее така “гадно” – тая хубава песен, но, видял регистрационния номер, на автомобила си: СП 14 27, че се “мъдри”, вързан с тел отзад на тая очукана таратайка, а-хва и като сокол връхлита, размахал ръце “да лови” и всичко мигновено – се разлита, кое накъдето види – деца, “камили”, “туземци”, “баобаби”, а той “лови”; “лови” и “граби” – кое, където стигне! Ръцете му са изцапани от саждите на кюнците и каквото хване – ухо, риза, ръка, – мърля го. Шото се изскубва и той успява да хване Шек. Шулц “спасява” Алиса и като най-голям от всички, дори има кураж “да се опре” на “нахалника”. Петърчо е в най-неблагоприятно положение; като най-малък, се оказва и най-сигурната

жертва. Шек поради това, че е дебел и не може да тича – е другата... Но оня е решил, че: "И тия двамата са достатъчни! Те ще кажат и за останалите; всичко ще си кажат!... Всичко-о!" Ментата още не е разбрал какво се е случило "навън" и леко повдига капака – "хайде", измъкват го и него.

Апартаментът; ден.

Частичен план на хола с поглед към прозореца; към улцата. Задъхан от усилието, бащата на Петърчо влиза и внася последния от тежките денкове с килими отвън. Масата в хола е избутана встрани.

Тръснал денка на пода, бащата на Петърчо се изправя, хваща се за кръста и обърнал се към стаята: Готово шефе!... С необходимия индекс за предложен на поста си... Доволна ли си?

От стаята никой не се обажда!

Бащата на Петърчо: Ти ли четеш тая книга? (Забелязал на масата, някаква захлупена книга, взима и я прелиства.) Ще я прочетеш ли тая година?... Тит Ливий (Чете.) История на Рим. Петдесет и девета година в Патавий, днешната Падуа... Много история стана! (Затваря и изведнъж, захвърля книгата.) Много "наука", много литература, много кино; човек вече съвсем се изгуби; колкото повече чете, все по-малък и по-малък става, а нашият интелегентен ерген Пепо Билдирев се е вкоравил като разпъната кожа на слънце – да "обхванел" пък всичко... А науката се пръсна; начупи се на клонове; на клончета; на вейки и филизи – и ако се мине към "лимес", както казва оня – "босия", там; с неговата теория, става една – не ти е работа! Това, което некога беше в три реда в учебника, днес се е настанило в десетина стаи и колкото расте, все по-тромаво и тромаво става и никаква работа не върши; с "трактор", не можеш да се обръснеш! Ти какво млъкна оттатък; какво правиш там, толкова време?

Майката на Петърчо (от стаята): "Слушам те."

Бащата на Петърчо: Оня къде е?

Майката на Петърчо (от стаята): "Сигурно пак у чичо си Кольо. Гледам, че е ял нещо и е изчезнал."

Бащата на Петърчо: Е, той изглежда, че там се и пресели вече! А ти?

Майката на Петърчо: "Аз се храних."

Бащата на Петърчо: Приличаш на баща си! Майка ти е по-друг човек! (Сяда на масата и вади цигарите си.) Тя нема ли да идва тия дни насам?

Майката на Петърчо: "Едва ли! След последния случай с "прането", тя вече плаши децата из квартала с тебе! (Хи-хи-ка.)"

Бащата на Петърчо: Много важно! Аз и без това реших да се разведа с тебе! Тия дни ще получиш исквата молба.

Майката на Петърчо (отвътре): "Тя ще бъде недействителна!"

Бащата на Петърчо: Защо да бъде недействителна?

Майката на Петърчо: "Жоро Киндалов каза, че първо трябва да те освидетелстват!"

Бащата на Петърчо: Мен?

Майката на Петърчо: "Нарече те "кретен" и ти мислеше може би, че онзи ден, той е искал да те обиди!"

Бащата на Петърчо: Голема работа, ние с Жоро сме приятели от деца.

Майката на Петърчо: "А вчера ми каза по телефона, като говорих с него, че било "диагноза"! Той е много добър специалист! Жоро всички го търсят!"

Бащата на Петърчо: Хайде, как го пък измислихте!

Майката на Петърчо: "В такъв случай, като невменяем, ще бъдеш под юридическо попечителство."

Бащата на Петърчо: В какъв смисъл "юридическо", не те разбирам!

Майката на Петърчо: "Буквален! Каквото и да направиш по-нататък, никой вече няма да ти обръща внимание; това е даже много хубаво!"

Бащата на Петърчо (уклончиво): Е, като жена на луд, ще дадат развода в твоя полза, все същото!

Майката на Петърчо: "Ще бъдеш поставен под мое попечителство, без да те уволняват от работа, докато отгледам Малкия!"

Бащата на Петърчо: Ама па – "розово бъдеще"!

Майката на Петърчо: "Друго – нема!"

Бащата на Петърчо: Е, тогава ще играе – "патронът"! Нема как! Поне единият от нас да поживее, некая и друга година, на спокойствие! (И като прескача натрупаните денкове с килими, отива към отворения прозорец в хола към улицата.) А бе, на тия отсреща, прозорецът защо пак е счупен?

Миг, след това, там вече е "цъфнал" Ватмана; обляга се на лакти на перваза на прозореца и дълго си пали цигарата...

Бащата на Петърчо: Така ли е, комшията? Не е много в реда на нещата, но всеки човек, нали, си има нещо така във физиономията; още като го видиш на улицата и ти се иска – да му "шибнеш" една!

Ватманът: Остави това! (Махва отегчено с ръка.) Ами виж, синът ти с кого се прибира? Каква компания си е намерил...

Бащата на Петърчо поглежда надолу към улицата и "ахва"! Полицай води – Петърчо!

Бащата на Петърчо не е дочакал да се звънне; отворил вратата, той стои на площадката; после отстъпва леко назад... но полицаят спира на площадката – един момент двамата се гледат...

Полицаят: Вие ли сте бащата на това момче; то най-много плачеше...

Требва да дойдете с него в Управлението!

Бащата на Петърчо: Плакал!... Защо? Той нали беше у чичо си Кольо? Нали беше у чичо си Кольо, бе?

Полицаят: Той ще Ви обясни. (С длан върху главата на Петърчо.) Хайде, Малкия, спирай сълзите, нема нищо страшно.

Бащата на Петърчо (много объркан): Но какво се е случило? Обяснете поне на мен, най-после!

Полицаят: Ами, крали са!

Бащата на Петърчо: "Крали"?...

Полицаят: Е, не съвсем – кражба, но са взели инструменти, без да питат.

Бащата на Петърчо (към Малкия): Е, защо, бе?

Петърчо (хлипа): Да си... направиме колата...

Бащата на Петърчо: Каква кола? (Нищо не разбира.)

Полицаят: Оставете, не заслужава – изоставен автомобил в един от задните дворове, но има засегнати граждани, иначе мислехме да ги пуснем.

Петърчо (разплаква се): Меченцето е от нашата кола... Аз го взех само, докато си играеме; после, щехме да го върнем.

Бащата на Петърчо: "И таз добра-а"... едвам проходи и вече го помъкна полицията; наследство, нема що! Ще дойдем, разбира се... В колко часа трябва да сме при Вас?

Полицаят: Утре в пет. На останалите родители разпратихме известия... При Вас, смятаме с това, съобщението за предадено.

Бащата на Петърчо: Напълно!

Полицаят: Момент! Щех да забравя! Предвидено е, господин Ангеловски да изнесе и кратка беседа пред родителите на застрашените момчета; часът за това ще Ви бъде съобщен допълнително в Управлението.

Довиждане! (Козирува и си тръгва.)

Бащата на Петърчо: Довиждане!... (Пропуска Малкия и се дръпва малко навътре да притвори вратата.) Така-а!... И разбирателство нема в нашия дом, но поне – и скука нема! Ето го сега и тоя?... А аз се чудех къде изчезна играчката от колата! Я иди оттатък сега, да те види майка ти, а не да се крие там, зад умивалника, и да ме оставя, аз да ти бера срама пред хората.

Домът на Ментата; ден.

Частичен план върху хола. Ментата, с лице към нас, седи много омърлушен във фотьойл до телевизор, който е извън кадър.

В жилището влиза майка му – била е "някъде" вече... Чула, че телевизирът работи – поглежда, но лицето и остава сериозно и уморено. Без да каже нещо, бутва вратата на своята стая, влиза и затваря вратата

след себе си – толкова е отчаяна!

На свой ред, Шото е закъсал с баща си – спортен тип и млад на вид мъжага, но Шото е взел преднина; мръдва “тарабата” и в следния миг, той е оттатък – след него няма и следа! Така че баща му продължава да тича покрай оградата, и все пак, за миг успява, да види гърба на сина си, изчезващ във входа на една от жилищните кооперации; откъм вътрешните дворове. И той се връща назад, да го пресрещне на улицата, но в същия момент Шото се връща през “тарабата” и сменил посоката, през тухления зид, покрай телената мрежа и прохода до работилницата за велосипеди – излиза на улицата с трамвая и отдъхва.

А в това време, бащата на Ментата, току-що дошъл си в къщи, “пердаши” Ментата. Навел сина си, той го държи подмишница и налага по задника, но Ментата вече се е “разбунтувал” и плюва... и “маже”; секне се отзад върху сивия светъл панталон на баща си и “размазва” по крачолите, но тоя не го вижда... И не толкова от болка, колкото от яд – вика та се къса...

Майка му обаче, стои невъзмутима в кухнята и не си “помръдва пръста”, дори да му помогне с нещо; толкова е “назидателна”.

Апартаментът.

В едно от креслата в хола седи бащата на Петърчо. Чул некакви детски викове долу на улицата, бащата на Петърчо сваля ръце от разстроеното си лице, но нищо не разбира. От стаята излиза майката на Петърчо, носи чинии с остатъци от снощния кейк, и отива в кухнята.

Детски гласове (отдолу): “Пушоо?... Пушоо!...”

Изтичал, Петърчо се показва на прозореца: А-а?

Детски глас: “Биха ли те-е?”

Петърчо: Не-е...

Детски глас: “Нас ни биха!... Шото успял да избяга!... Сега бият Ментата! Ела, обеща да се покаже на прозореца да видиме, как са го наредили...”

Изтичал, бащата на Петърчо лисва пълна кана с вода от прозореца на хола върху тях и гласовете долу – секват.

Бащата на Петърчо: Вземи една книжка! Сядай оттатък и никакви приказки повече; нема да мърдаш от местото си!

Майката на Петърчо (от кухнята): “Да дойде да се измие...”

Бащата на Петърчо: Наистина! Какви са тия сажди по ушите ти, бе?

Петърчо: Оня, където ни “лови”...

Бащата на Петърчо: Е защо требваше – да ви “лови”?

Петърчо: Нали си играехме.

Бащата на Петърчо: Хубава игра, а инструментите защо ви бяха?

Петърчо: За ремонт...

Бащата на Петърчо: Хайде, махай се, бегай, върви оттатък да те измият, че на нищо не приличаш, "върколак" такъв! Ще ви дам аз на вас един ремонт...

Петърчо излиза.

Бащата на Петърчо (променил тон): А бе, ти познаваш ли некакъв "Ангеловски"!... Това име ми е познато от някъде, тук, от тоя квартал; лектор!

Майката на Петърчо (от кухнята): "Та той е пелтек!"

Бащата на Петърчо: Тая па! А, виж за вас, морално пропадналите в квартала, следващия път може и пелтек да докарат.

Майката на Петърчо: "Голем смех ще падне!... Те били доста "буйни" като мъже, тия – пелтеците."

Бащата на Петърчо: Защото имат комплекси.

Майката на Петърчо: "Положително! Някой път и ти, като почнеш да пелтечиш от ракията – ще знам поне какво да правя с тебе!"

Бащата на Петърчо: Хайде-е... (Кани се да каже още нещо, но загледал се през прозореца в хола, по едно време, прекъсва мисълта си.) А бе, защо на тия прозореца отсреща, пак е счупен?...

Майката на Петърчо: "Те си се бият непрекъснато. И двамата са "къркачи", но тя има навика да крие пиене от него."

Бащата на Петърчо: Твоя ухажор! Е, хубава махала сме се събрали тука, нема що – до един! Я хайде да се махаме; да заминеме...

Майката на Петърчо: "Утре трябва да ходиш в Полицията."

Бащата на Петърчо: Не ме интересува; кой знае какво "чудо-голямо" е станало! Ние, едно време, джанка не оставяхме из махалата... Да заминеме, поне за известно време... август изтече, за кога?

Майката на Петърчо: "Да бе, едва пети сме днес!"

Бащата на Петърчо: Не ме интересува! Утре уреждам отпуската и се "омитаме". Имам да взимам и пет дни от миналата година.

Майката на Петърчо: "На Кольови трябва да се обадим; дъщеря им замина за морето – сами са."

Бащата на Петърчо: И тоя – "монтъора", щом трябва да се готви за забавачница, докато отидем и трябва да се връщаме; нема да ни остане много време.

Звънн!...

И бащата на Петърчо отива да отвори. На вратата стои бащата на Ментата – задъхан от бързване и много разтревожен!

Бащата на Ментата: Защо не сте го били?

Бащата на Петърчо (нищо не разбира): Кого?

Бащата на Ментата: Сина ти!

Бащата на Петърчо: Защо пък, трябва да го бия?

Бащата на Ментата: Защо, да не го биеш! Моят сега реве вкъщи!

Бащата на Петърчо: Реве? (Сеща се.) "Ментата" реве – да набия Петърчо!...

Бащата на Ментата: Да! "Пушо"! Така му викат на твоя син – "Пушо"! Хубаво се вижте, айдуци с айдуци такива, та подкокоросват хората да... такава, а после се криете – друг да "опира пешкира"!...

Бащата на Петърчо: Слушай! ("Кипва.") Я се омитай отту-ка, че... че шт... Ти ще ми кажеш, кого да бия и кого да не бия! Я се виж на какво приличаш – отзад, погледни си панталоните, смотаняк нееден... Марш!

Прогонил бащата на Ментата, бащата на Петърчо влиза в хола: Заминаваме! Не мога повече, подлудиха ме – лекции-мекции, полиция, разправи, срам... Сега и тоя идиот!... Излъгал се, – набил си "кретенчето"!... Сега има чувството, че се е минал!... Странни хора знаеш!... Натупал Ментата – много важно! Шото – успял да избяга!... Ама, какви са тия работи от вас, бе? Я ела тука... (И свива пръст към Малкия.)

Петърчо неохотно идва – чист, измит, сресан!

Бащата на Петърчо: Как се казваш, ти?

Петърчо: Петър...

Бащата на Петърчо: Не!

Петърчо: А, "Пушо"...

Пляс!

Майката на Петърчо (оттатък): "Не бий детето! Звяр!"

Бащата на Петърчо: Я го виж, какъв прекор са му лепнали?

Дошла бързо от кухнята, майката на Петърчо, много ядосана, приклеква пред Малкия: Ела мамче... На татко ти, като малък, пък са му викали – "Наско Петела"!

Бащата на Петърчо (трепнал, ядосано): А на тебе – "Лили Шилото"!

Майката на Петърчо: Това е лъжа!

Бащата на Петърчо: Аз само знам, дали е лъжа!

Майката на Петърчо: Да не съм те домъкнала насила тука? А!... Насила ли те доведох?

Бащата на Петърчо: И "Стефка Лъжлата"... И "Мими Каdifето"...

Майката на Петърчо: Като твоите "лигльовци"!

Бащата на Петърчо: На нито един от тех не викат – "Снежа Бомбайчето"!

Майката на Петърчо (все още приклекнала): Глупак мизерен!... Пак е чел

по обществените клозети – “всичко драскано”...

Бащата на Петърчо: Да... и “картинките”, нали, като тебе!

Майката на Петърчо: Идиот! Ела майка!... (Но вижда, че Малкият е изчезнал.) Петърчо-о? Петре-е!... Къде отиде това дете? (Излезнала вълн на площадката пред апартамента, вика надолу по стълбището.) Петре-е?...

Жълта олющена двуетажна къща; външни снимки; ден.

Общ план върху къщата, оградата, дървеното разбито стълбище, което води нагоре към “мансардата”. Частичен план на Петърчо в гръб, който бързо изкачва стъпалата нагоре.

В същото време, зад него, в полуобщ план, кола от Пътна помощ, тип “паяк”, прибира изоставената кола...

Петърчо е така объркан и развълнуван, че отворил вратата и влязал в “мансардата”, просто, за момент – забравя за какво е дошъл. Гушна котенцето “Синбад”, Ина му прави място до себе си да седне.

Катето: Аз съм си харесала една професия, страхотна! А твоята професия, хич не е хубава, хич! (Към Юла.)

Ина: А Ментата си мислел, че “професията” трябва да е некая чудна принцеса, със златни коси! Искало му се да я намери и да я запази за себе си. Обаче Мими от горния етаж, която си е – една пълна зубрачка, му се присмя. “Какви ги приказваш, бе, като никъде нема такава принцеса”?

Юла: Пък ако искаш да знаеш, татко смята, че неговата професия е лоша и му е откраднала, дори усмивката!

Ина: Така ли мисли?

Катето: Ами, наи-важното нещо е – да се мисли предварително! И децата, когато са малки, винаги мислят много, за да настигнат големите.

Ина: За да настигнат големите! А ми, кой мисли повече – големите или малките?

Юла: Ами, големите, защото имат по-голям мозък!

Ина: Ама точно, защото имат по-голям, те могат да мислят по-малко, пък малките като нас – какво друго им остава?

В това време, котенцето “Мънки-Синбад”, протегнало лапките си, преминава в скута на Петърчо; лицето на Малкия просиява: Мънки, миличък!

Катето: Не затова-а, а защото малкият мозък е-е стегнат и може да се напрегне. А големият?

Беви: Мм, големият е разхлабен, бе и не знае и не може! На моите шорти имаше един такъв... голем ластик – ужасно голем...

Ина: И така, значи; кои са по-умни?

Юла (тихо): Малките...

Колата на семейството на Петърчо; сутрин. Камерата е в колата и през предното стъкло, панорамира по оживена софийска улица; преминава малък площад...

Бащата на Петърчо шофира леко отпуснат, опрял лакът в рамката на отворения прозорец на вратата. До него е жена му; Петърчо е отзад; на задната седалка; между леля Сия и чичо Кольо.

Чичо Кольо (към Петърчо): И сънувам, че закъснявам за академичния съвет в Университета и бързам; бързам, но вървя през една гора с високи дървета и широки поляни, огряни от Слънцето, а не знам колко е часа и питам; питам дърветата и полските цветя около мен, но те само прошумоляват; сякаш искат; сякаш искат да ми дадат някакъв знак?... Но аз не го разбирам и ми е тъжно и тъжно, и ставам все по-объркан, по-уплашен...

Петърчо: И после... се събуди!

Чичо Кольо: Да, но ако не беше този сън, щях да закъснея да се събудя и да не мога да бъда готов да ви посрещна... Когато вие дойдохте да ни вземете сутринта, беше доста рано за мен – да си кажа истината.

Леля Сия: Е и сега, на чичо ти Кольо му е мъчно, че се е събудил, преди да разбере тайнствения език на цветята. И най-важното, преди да разбере колко точно е часа. Спеше му се, но... Много сме ви благодарни, че ни поканихте! Какво да ви кажа... Аз много обичам да ходя на Витоша! И там си пея и се чувствавам така... Некой път и сама ходя, въпреки че Кольо се тревожи много, защото времената са сега, нали знаете... А на Витоша се чувствавам просто като дете. Много ми е весело и като се прибера вкъщи, още цели два дена ми е весело и след това, пак ме завладява – копнежът по чист въздух и тишина!

Близик план върху бащата на Петърчо в профил; той гледа замислен пред себе си и следи пътя.

И изведнъж, срещу тях, по шосето се задава – "нещо"; нещо, което просто лети и подскача по нанадолнището, а зад него – нищо! Шосето е пусто и доста време остава така.

Петърчо: Кенгуру!

Бащата на Петърчо: Не, това е автомобилна гума заедно с джантата!

Майката на Петърчо: Отбий, че може да ни "тресне", – като нищо!

Послушал я, бащата на Петърчо отбива встрани и спира. Гумата профучава край тях по нанадолнището, но дълго време, след нея – нищо не се показва!...

И навил волана, бащата на Петърчо прави обратен завой на шосето и я

подгонва... Застигнал я надолу, с удар отстрани, я вкарва в скарпа! Изкача от колата, вдига я и я – “шибва” в багажника. Обръща и пак тръгва нагоре.

Бащата на Петърчо: Тая па каква беше! Гледайте за гъби, ако видите – и тех ще сложим в багажника; довечера аз ще ги приготвя.

Но ето че веднага след гърбицата на шосето, някаква зелена “Лада”, без лево предно колело, е зарила предница, след като е изподрала асфалта – поне сто и петдесет метра! Около нея – тюжкаци се хора!

Майката на Петърчо: Да не вземеш да подминеш!

Бащата на Петърчо: Нема. (Спира вдясно, отваря багажника и тръгва да каже на хората да дойдат да си приберат гумата. Връща се, отрупан с “хиляди благодарности”; не могат да му се нарадват.)

Близък план, върху колата; ден.

После – предното стъкло, гледано отвътре. Чистачките са в непрекъснато движение, поради започналия дъжд. Близък план на чичо Кольо – замислен.

Камерата се придвижва, за да ни покаже бащата на Петърчо – той кара нервно. След малко, с весели очи, поглежда към жена си.

Кадър на двамата.

Майката на Петърчо: Внимавай, че оня срещу нас – гледай го; гледай го, как почна да изпреварва!

Чичо Кольо отзад, се привежда да вижда по-добре, защото оня отсреща, с “бесна” скорост, вече от дълго време, пердаши покрай насрещната колона от автомобили и идва право срещу тях?

Бащата на Петърчо: Късмет! Одеве гума, сега цел автомобил! Върви ми днес!

Майката на Петърчо: Гледай го тоя идиот!

Бащата на Петърчо: Какво – “да го гледам”! Тия нема да го пуснат! Ха-ха-хаа! Той не може да влезе, да се скрие в колоната. Виж го – “тиквеника”... Ха-хи, ха-хо...

Майката на Петърчо: Вдесно, вдесно... Махни тия тъмни очила; тоя ще ни удари! (Майката на Петърчо търси да се хване за нещо, очаквайки най-лошото и колата – “друсва в канавката” и... хлътва надолу в нивата.) Хайде сега? Божичко!

В същия момент обаче оня е направил почти същото, така че, поднасяйки се и залитайки из меката пръст на нивата, двете коли с усилие и “на пълна газ” се движат една срещу друга!...

Чичо Кольо: Га-аз! Отдолу е меко и заседнем ли – нема измъкване!

Бащата на Петърчо: Леле – тоя глупак, леле – свиня, леле – тоя простак... И тука ме намери; виж го – идиота!

Колата "вие" и поднася като "улава" из нивата и бащата на Петърчо "шибва" крак върху педала; има намерение, на "пълна газ" да извие и "да се изкатери" отново на шосето... Оня и той?... Скоростта расте, но спреш ли – потъваш и затова – лев волан, десен волан, лев... Колата поднася и кой вярва, кой – не, но в края на краищата – "ба-амм"?

Петърчо: Не можа да избега!... Ба-ам!!

И ето че в едно почти необятно пространство; на няколко метра от шосето; в една "гола" нива; без жива душа, на километри наоколо; двете коли челно се – "шибват" една в друга, заровили предници; с последни усилия – едната да се измъкне на изток, другата на запад...

Гъсеничен трактор се е надвесил почти на ръба на шосето. По асфалта около трактора има много кал; надолу по склона се виждат размазани следи от влачене, навярно следи от измъкването на другата кола.

Трактористът: Дръж!... (Хвърля стоманено въже надолу към бащата на Петърчо.) Вържи го здраво отдолу, няколко пъти, да не изпусне.

Бащата на Петърчо: Лесна работа... (Поел края на въжето, с теглене го помъква през калта към колата в нивата.)

Накрая всичко е готово! Леля Сия, чичо Кольо, Петърчо и майката на Петърчо са горе на шосето и чакат да видят какво ще стане долу. Бащата на Петърчо сяда и "тресва" вратата на колата!

И потеглил на "бавен ход", тракторът отведнъж опва стоманеното въже... един път, втори път, трети – и ето че по едно време, веригите му започват да рият и да хвърлят назад кал и камъни, но като "по едно чудо на чудесата", колата долу "не иска и не иска" да помръдне от местото си; стои като закована!

Чичо Кольо (горе): Това не може да бъде! За земната ос ли е вързана тая кола!

Трактористът: Я пали, и не ме гледай такъв, помагай! Виж да не си затегнал ръчната спирачка!... Погледни!

Долу бащата на Петърчо проверява; хваща здраво волана с две ръце; колелата под него буксуват; въртят се до "скъсване" и затъват все по-дълбоко и по-дълбоко в нивата, а колата не иска и не иска да мръдне!...

Чичо Кольо: Я чакайте! (Тръгва надолу, – ако се наложи да бута; да помогне и той. След него тръгва и леля Сия. Петърчо не чака да го канят; тръгва и майката на Петърчо.) Вие знаете ли какво може да е станало!...

Спрял, по едно време, в нивата, чичо Кольо оглежда наоколо; прави му впечатление, че в нивата има някакви кранове, разположени симетрично; някаква напоителна система вероятно?

Горе на шосето, ядосан, трактористът бавно връща на заден ход; въжето

се отпуска...

Чичо Кольо (долу в нивата): Знаете ли какво може да е станало!

Майката на Петърчо (дошла при него; гледа): Е, чак пък толкова...

Наистина, в бързината стават грешки, но чак пък... така де!

В това време, тракторът горе бучи на пълни обороти, та се къса; гъст дим излиза от ауспуха му, след което с "тласък" и отведнъж дръпва напред и колата "мръдва" – малко!...

Чичо Кольо слага ръце отзад върху багажника; идва и майката на Петърчо и се "залепва" до него... А после, вече, започват да стават едни неща, които никой от присъстващите не може да си обясни! Защото, земята под краката им, около затъналата кола, като шупнало тесто, започва да се надига, да се мести, да се разпуква, и разните там бурени и стръкове трева, започват да се движат като живи наоколо.

Майката на Петърчо: Божичко! Тоя идиот! Петърчо, бегай майка! Лельо Сия, ти пък, какво правиш тука; бегайте нагоре на шосето!

И наистина, изпод разпукващата се земя, започват да изникват тръби, тръбни колена, холендери, спирателни кранове и големи, разкривени от натиска, сектори водопроводни тръби от по пет-шест цола, които задират и повличат, посуквайки автомобила на една страна, докато – цяло едно звено от напоителната система в нивата: спирателни кранове и тръбите след тях, най-после се "откъсва" и с дрънчене, започва да се катери и подмета по склона и оттам на шосето, влачено от трактора!

А колата, с бащата на Петърчо в нея, пак остава в нивата!...

Бащата на Петърчо (с разтреперан от ярост глас): Къде, бе, е-ей, "ненормалник"! Къорав ли си? Къде тръгна? (Но трактористът не спира; много е ядосан; клати глава, псува и – плюва назад.)

Общ план на кръстопът в непознат попътен град.

Различни общи планове на града в дъжда.

Времето е напреднало; вече се здрачава.

Близък план върху ръката на бащата на Петърчо. След като е изключил на по-ниска скорост, протяга ръка назад към Петърчо...

Бащата на Петърчо: Нема нищо страшно! Уплаши ли се?

Петърчо (трепва): Не, никак!

Като призрак, автомобилът, по едно време, се появява пред ресторант – забавя ход, завива и спира на паркинга.

За по-удобно и спокойно, нашите хора се настаняват около една маса – навътре, в дъното на ресторанта. Изгледът към изключително красивата околност е впечатляващ в настъпващия сумрак, – с леката мъгла, която се

процежда между борове, и леля Сия почти не откъсва очи от прозореца.

Бащата на Петърчо (омърлушено поглежда листчето, което държи в ръката си): Тц, не ми върви днес!... Но нема нищо, аз му записах номера!

Майката на Петърчо: Тъкмо ще си имаш един в повече, защото изплащането на такава една напоителна система, може да обърка финансите на всеко едно семайство, – завинаги. Сто пъти съм ти казвала, да не се занимаваш с "хипноза". Ти го побърка "горкия" човек! Непрекъснато го насочваше с мисъл накъде да завие – "ха влево, ха вдесно", хайде пак "влево" и накрая – "баам" и какво беше още там, не си спомням!

Чичо Кольо: Аз пък мисля, че тоя тип беше изкарал шофьорския си курс некъде в нещо като "Луна парк"!

Петърчо: С тия – "малките автомобилчета" там – "баам", "джаан", "траас"! Ура! Кеф!... "Баам"!...

Бащата на Петърчо е изненадан от думите на жена си, – че се занимава с хипноза, но изглежда, много съсипан от всичко случило се през деня, няма сили да отвърне.

Леля Сия: А каква красива природа наоколо; Боже-е, каква красота! (И не съдържа възхищението си от гледката през прозореца навън.)

Бащата на Петърчо: Те са и се наситили на тая "красота"! (Поглежда и отново прибира листчето в джоба си.) За какво им е?... "Яде ли се!... Пие ли се!"... Впрочем, това диво прасе там, много ми харесва!

Препарираната глиганска глава, окачена на стената, е впечатляваща – с "усмихнатите" си глиги и втреничени стъклени очи.

Пристига усмихната учтива келнерка и всички, без ред, се дръпват и се раздвижват да и направят място и тя трупа по масата – "поръчката" от скара, бутилки швепс, вино, хляб, прибори; отваря и бутилките – върши това доста сръчно.

Бащата на Петърчо (гледайки я, решава да се пошегува): Това диво прасе там, съм решил да го открадна! Много ми харесва! (Казва думите сериозен, без да се усмихва, и това му е грешката.)

Грейналата усмивка на келнерката "пада": Не можеш да го открадеш, оти управител е ловджия!...

Бащата на Петърчо: Анджак! Ке си го фане он другото прасенце у гората, а оваа ке ми го дае на мене? Речи му!

Но не би! Няма вече усмивка; няма учтивост... Хляба, чиниите, бутилките, чашите се "слагат" по масата; два резана хляб падат, тя не ги вдига; тръсва таблата и си отива!

Бащата на Петърчо: И не!... Какъв ден! "Настроението хвъркна", разбрахте ли? (И въздъхва.) Тц, не ми върви днес! (Грабва една от

отворените бутилки на масата и продължително пие, загледан в прасето на стената.)

Майката на Петърчо: Върви ти, върви-и... (Забелязала е, че келнерката казва нещо на онези на бюфета; после с още двама; всички втренчено гледат насам – към техната маса.)

Бащата на Петърчо: Нали! Его! Това е то – "тиквеника"!... Като чуе за "кражба" и губи цялото си спокойствие – шашва се! Дали ще краде или ще го крадат – е без значение! Каил е; каил е, какво ли не – да му направиш!... Да го наплюваш; да го убиеш; да го намразиш; в задника му да бръкнеш, дори; виж, това може, но да си извадиш пръста оттам, вече – нее! (Вилицата дрънва в чинията му.)

Майката на Петърчо: Засрами се! Не сме сами! Поне сега можеш да не се държиш като прасе!

Бащата на Петърчо: Ами, дивотии... С диагностична-лечебна цел, в болничните заведения, това го правят всеки ден, нали имам приятели! И същите тия лекари, после, най-спокойно си се хранят в стола. Значи – "режим на занаята!"

Майката на Петърчо: Ти си се напил?

Бащата на Петърчо: Нали? Как го пък измисли?... Ха? (Изведнъж "опва" лице.) Наистина! Какво прави тая бутилка в ръката ми? Това е вино! Нали? Е, сега я оплескахме вече! Не е швепс – вино е! Оказа се, че е вино, нали?

Майката на Петърчо: Тоя идиот! Боже, винаги е така! Как се живее с такъв човек! А ти, докато го пиеше, къде беше, та чак сега разбра?

Бащата на Петърчо: Оная там ме ядоса! Тя требваше да има поне малко чувство за хумор и всичко щеше да бъде наред; никой не е искал да каже нещо лошо... Впрочем, това прасе там – има нещо "византийско" в него! Вижте го, как гледа: "Кратки са дните ви, хора-а... и всеки от вас, ще си намери майстора! Моят сега пие в бюфета на гарата, а "ракът" го дебне зад черния дроб... с кисело зеле в ръката?..." (Хили се.)

Майката на Петърчо: Простотии! Сега трябва да чакаме – да изтрезнее.

Бащата на Петърчо: "Офф, дай ми – любоф?" Или – не! Меним те за две бутилки!... Какво си ме сграбчила такава? (И към бюфета.) Чуваш ли, ти там, ма? (Вади ядосано и размахва някаква "карта".) Какво ме гледаш, оттам? Бързо – тука! Хоп-хоп оп!...

Видели картата, ония на бюфета стават неспокойни, грубо тласват жената в гърба и отделила се от тях, тя идва – пак с учтива усмивка.

Бащата на Петърчо: Веднага, още две бутилки вино! (И демонстративно прибира картата.) Носиш ли ги? Добре! Отваряй!... Направете и место!

Келнерката: Идват веднага! (Подвиква, докато се отдалечава.)

Бащата на Петърчо: Ето го! Креснеш му и то – пак стане човек, а ти

търсиш у него чувство за хумор.

Майката на Петърчо: Именно! И аз не разбирам, за какво им крещиш, въобще, като държиш в ръката си – “читателска карта” от Техническата библиотека. Инспекторските са “зелени”.

Бащата на Петърчо: Така ли? Е, ще им изпратя тогава една – “точно такава”! Един от тия, откога ме гони за ходатайство пред Гошо Арпаджиков – да му разрешат да си построи вила и “танто за танто” – свърших ги!... Бързо носете вино, че загивате прави!

И келнерката подтичва назад към бюфета, като не пропуска да поддържа усмивката си на “ниво”.

Бащата на Петърчо: Впрочем, това прасе там, ми прилича на Гошо Арпаджиков!

Майката на Петърчо: Хайде, “клюкарко”! Хайде пак за приятелите си!

Бащата на Петърчо: И Гошо е рушветчия, но гледа хрисимо, като “гуца” и точно такава четина има отгоре на главата си.

Майката на Петърчо: А кажете ми сега – това човек ли е?... Доведе некого в къщи: “Женичке, това е най-добрият ми приятел!” и щом си отиде: “Голема шушумига е; по-голема “отрепка” от него и Фуше не е познавал!”

Бащата на Петърчо: Да бее! Нали Фу-ше беше написал, “Сала-мбо”...

Майката на Петърчо: “Собствените му деца се срамуват от него!”

Бащата на Петърчо: А не е ли верно? Дъщеря му на Ламбрев, защо избега от тех; от къщи?

Майката на Петърчо: Може, но така не се говори!

Бащата на Петърчо: А ти, за Финкова?

Майката на Петърчо: Какво аз, за Финкова?

Леля Сия (махва с ръка): Оставете, не се карайте! В това прасе, действително има нещо много интересно...

Чичо Кольо: Израз има!

Бащата на Петърчо: Има... “прасе”! Крила нема да му пораснат!

Леля Сия: Аз прасе, с такъв израз, досега, още не съм виждала ...

Майката на Петърчо: Прилича ми; знаете ли на кого?...

Бащата на Петърчо: Ха, сети се, де! (Излиза, че и той си е “турил” нещо на ум.)

Петърчо: На чичо Васко от Плевен?

Бащата на Петърчо: Трай бе! Все моите роднини! А защо не на чичо ти Кольо?

Чичо Кольо: Аа-а, не! (Трепва изненадан, но бащата на Петърчо е предвидил това и дяволито се смее насреща му.) Това за мен, не може да се каже; виж го, каква хубава четина има!

Бащата на Петърчо: Като млад поне?

Чичо Кольо: Така може! (Смее се и потрива плешивата си глава.) Дай ми младите години ти на мен и четината, пък нека и на диво прасе да приличам! Но-о, така е...

Да не скърбим и да скърбим... остава ни едно и също!...
Спокойно да благословим... онуй, което се не връща!
Което идва с песента... и си отива с нашта младост!
Тъй, както слиза вечерта... над притъмнелите ливади!

Всички: Браво-о! (Излиза, че Кольо Полеганов рецитира поразително добре.)

Леля Сия (мълчаливо наблюдава мъжа си, известно време, след като той оставя чашата си на масата): В четвъртък, ние с Кольо, по едно време, се разходихме из Парка; беше пълнолуние! Каква невъобразима красота да знаете!... Бехте си легнали, като минахме, иначе непременно щехме да ви вземем с нас?

Бащата на Петърчо: Можели сте; аз още оня ден, щом уредих отпуската, веднага – "закопах" будилника в мазето! Ха-ха!...

Чичо Кольо:

А щурците пак си пеят... във тревата, за любов!
Най-щастливите поети... след Христос и Мохамед...

Леля Сия (към бащата на Петърчо): Кольо днес, е в много особено настроение.

Чичо Кольо: Така е! Всеки чувствава по свой начин! Естетът вижда – "естетичното", лудият – "лудото", поетът – всичко!

Леля Сия: Кольо, бе? (Сетила се нещо.) Къде изчезна онази, синята тетрадка, която ти, все криеш от мен? Търсих я един ден, но не можах да я намеря.

Чичо Кольо (замислен): Не мога да се сетя сега.

Леля Сия: "Синята тетрадка" – не съм я виждала отдавна! Беше надписана – "Чернаев"?

Чичо Кольо: А! (Трепнал, той се разнежва, но някак притеснен, и благодарно поглежда към жена си.) Лоши стихове бяха това, остави... Но и аз, като всеки средноинтелигентен човек, имам такъв грях на душата си. Да-а...

Среднощ... Ресторантът отдавна е затворен... Колата стои на паркинга там, където я оставиха, но с отворени предни врати. Бащата на Петърчо спи на предните седалки, легнал напреко – много неудобно и краката му

стърчат отвън...

Петърчо, увит в пуловера на баща си, спи отзад. Майка му, зиморничаво се е загърнала с жилетка, притиснала с длани ръкавите и' подмишниците си и стои неподвижна до колата; замислена, едва ли не, за целия си живот.

Планинска околност на китно село; на свечеряване.

Къщата, в която са се настанили Полеганови и семейството на Петърчо, в дъното на двор с много зеленина и стопански постройки, е голяма, модерна и с асма отпред.

Бащата на Петърчо е седнал в един от плетените столове, протегнал крака на друг, до голяма кръгла маса под дърво, с ръце в джобовите си и не помръдва. Разсмива се искрено, когато вижда в двора да влизат: леля Сия, жена си, Петърчо и малко поизостанал – чичо Кольо Полеганов. Те са ходили на "излет"; облечени са като "на дача"; с туристически обувки, якета и са с букети от планински цветя в ръцете. Чичо Кольо е и с раница!

Майката на Петърчо: Яа-а! Ти върнал ли си се?

Бащата на Петърчо: По-друго си е тука; чувствавам се страшно отпочинал! От три часа не съм помръднал от тоя корав стол.

Майката на Петърчо: Явно е, че онези още не са се прибрали и кръчмата е затворена.

Леля Сия: Ти напразно не дойде; утре непременно ще те вземем с нас!

Бащата на Петърчо: Като ходите, такива едни, дали можете да видите нещо повече и – не знам, вместо да се катери по балканите човек, дали не е по-добре – "да седне да се наяде, така едно уу-баво"?

Едва завърнали се и от входа на къщата излиза Петърчо, преоблечен в някаква бяла фланелка с къси ръкави; носи недовършеното хвърчило, което с баща му майсторят от летвички и груба хартия...

Петърчо (към баща си, който не е мръднал от стола си): Татко бе, а лепило, откъде ще вземем?

Бащата на Петърчо (лениво): С брашно.

Петърчо: Става ли?

Бащата на Петърчо: Идеално! Ти само изтъркай гладко летвичките.

Излязла на свой ред от къщата, леля Сия отива на въжето за простиране в двора да простре нещо, но въжето и стои доста високо; не е по нейна мярка и тя непрекъснато се повдига на пръсти...

Петърчо (наблюдавал я известно време): Лельо Сия, ти, изглежда, че никак не си била послушна като малка!

Леля Сия (трепва): Така ли! Защо?

Петърчо: Ами, и ти сигурно не си си пила млекото на закуска, затова не си пораснала и си си останала "малка"?

Бащата на Петърчо: Шт! Така не се говори на по-възрастен човек!

Леля Сия обаче е очарована: Аах, умникът ни той!... (Смее се и простира.)

Бащата на Петърчо: Той да не се отпуска много, много!

Леля Сия: Напротив! По този начин той общува с мен! Я чакай да кажа аз на Кольо – да видиш ти, как ще се посмеем ние сега с този случай.

И привършила, тя се отправя към къщата.

Петърчо замислено гледа, известно време, след нея.

Петърчо: Татко бе, "синката за пране" от какво я правят?

Бащата на Петърчо: От морска вода!

Петърчо: От "морска вода" ли?

Бащата на Петърчо: Да, от един камион морска вода, се получават две "синки". (Сочи летвичките.) Направи ги да станат гладки; аз ще изляза за малко, че нещо не ме "свърта", – и веднага ще си дойда. Кажи на майка си!

Малкият съсредоточено търка с гласпапир летвичката, която държи в ръката си; оглежда я и просто се любува на гладката и повърхност...

Петърчо (забелязал чичо си Кольо): Чичо Кольо бе, защо толкова много те обичам аз тебе? Можеш ли да ми кажеш?

Възрастният човек спира малко изненадан. Взел си нещата, които е оставил на стола, заедно с раницата, при връщането си от излет, се кани да влезе в къщата...

Чичо Кольо: Как защо? Ами, защото, аз знам "Тайния знак"!

Петърчо: "Тайния знак" ли?

Чичо Кольо: Шшт! (Предупредително слага пръст на устните си и много "тайнствен" изчезва във входа на къщата заедно с нещата си.)

Петърчо "зяпва" след него.

Петърчо съсредоточено подрежда летвичките направо върху земята. Хвърчилото вече почти се е дооформило с детайлите си, но все пак има доста неща, които трябва да се донатъкмят и всичко да стане така както трябва.

По едно време от къщата излиза и застава на входа майката на Петърчо!

Майката на Петърчо: Къде изчезна баща ти?

Петърчо: Каза, че отива до едно място и – веднага ще се върне. Мамо ма, тия сливи на дървото, какви са?

Майката на Петърчо (загледана към улицата): Знам го аз, това негово "едно място"!...

Петърчо: Чуваш ли! (Ядосан е, че не му обръща внимание.)

Майката на Петърчо: Чувам! Остави ме на мира!

Петърчо: Какви са тия сливи, те питам? (Сочи с ръка дървото над главата си.)

Майката на Петърчо: Сини сливи! Какви? Не виждаш ли!

Петърчо: Сини?

Майката на Петърчо: Сини.

Петърчо: А защо са червени?

Майката на Петърчо: Защото са зелени.

И Петърчо има чувството, че нещо с майка му не е наред: Аз пък ги виждам червени!

Майката на Петърчо: Зелени са.

Петърчо: А ти, защо каза одеве, че са сини?

Майката на Петърчо: О-о! (Троснато тръсва ръце.) Престани най-после! Ела да видиме къде се завлече баща ти! (Едва влязла в къщата и вече изнася някаква ризка за Петърчо.) Той е гений! (Облича го припряно.) Гений е твоят баща; и тука, за нула време, пак успя да завъди приятели! Пак са се завряли – некъде, сигурно да играят карти или да пият.

Прашна, занемарена улица в селото...

В кадъра; в гръб майката на Петърчо, хванала за ръка Малкия; нервна и разтревожена!

Близък план на двамата – отстрани.

Петърчо: Мамо, не ми се ходи никъде! Уморен съм, къде ще ходиме сега?

Майката на Петърчо: Да намерим баща ти!

Петърчо (умолително): Мамо, той не обича да го търсят!

Майката на Петърчо: И аз не го обичам, ама – нема; нема накъде, моето момче, нали виждаш как си се хванал за мене!

Петърчо: Е, щом не го обичаш, защо го търсиш?

Майката на Петърчо: Наистина и – аз!... (Пипва се по челото.) Прав си! Къде съм тръгнала и аз, с простия си акъл? Той, нали ще ми се върне вкъщи! Нали ще си дойде! Ще го науча аз него! Мислех, че поне тука пред чуждите хора, нема да ме ядосва и ще се държи като човек!

Жилищното помещение за семейството на Петърчо; вечер.

Вратата широко се отваря. В кадъра; в едър план, бащата на Петърчо. Майката на Петърчо престава да плете и го гледа напрегнато. Петърчо вече е сложен да спи, поради късния час.

Бащата на Петърчо (много пиан): Цел живот книги купува; една от тех не е прочела! Плете!... Ти чела ли си "Двайсет и седем дни с балон"... над Атлантическия океан?... Ха-ха-хаа... "Скаридката нудист"! Ей толкова дебела книга; с различни плетки; с мотиви – всякакви!

Посяга да вземе един от грейпфрутите, поставени във фруктиера на масата, но спял се – ужасно силно "шибва" главата си в стената отсреща

и полита към леглото. И не диша – свил длани към лицето си, така лежи – паднал напъряко върху леглото!...

Майката на Петърчо: На-аско? (Спуска се към него.)

Уплахата и е голяма; опитва да го обърне, но той е тежък. Якето му се подвърнало при падането; хастарът, кой знае защо, е мокър!...

Майката на Петърчо: Божичко?... (В уплахата си грабва памук, кислородна вода – да почисти лицето му. Челото му от удара в стената и падането е прожулено.) Иди в другата стая, майка!... (Видяла, че Петърчо се е събудил, отпраща Малкия да не гледа тоя ужас.) Насенце?... Кажи, боли ли те много? Обади ми се, кажи ми, ако ме чуваш; не ме плаши! Наско-о? Насе-е?...

Как се е борила и какви усилия е положила, докато го обърне по гръб и намести в леглото с глава върху възглавницата и какво и коства това – само майката на Петърчо си знае, но ето че мъжът и, изглежда, се е поуспокоил... Преди да го покрие с одеялото, тя сваля и поставя долу обувките му, после, пак се привежда над него... С длан и много нежно оправя косата му около удареното място и леко с устни докосва челото му... Бащата на Петърчо: Аааа! Ааа-а-а!... (Страшен и продължителен рев, като от гърлото на африкански бивол, "блъсва" и отхвърля назад майката на Петърчо чак до прозореца! Хванала се с ръка за пердето, тя с ужас гледа насам, с длан пред устата си – да не изпищи!

Майката на Петърчо: Насе?... Божичко!

Бащата на Петърчо (провлечено): Така "ревът мамутите... в пам-паси-те"! (Изхърква, изпъва крака и – притихва.)

Майката на Петърчо: Божичко! На-аско? Какво ти стана, кажи нещо, обади се, Насе?

Но той вече "не диша"! Това състояние продължава доста дълго време и тя притеснена търси пулс върху китката на ръката му; не успява, разтваря ризата му и слага ухо на гърдите му...

Бащата на Петърчо: Аа-ааа-а... а-а-а!... (Нов, още по-страховит рев, раздира тишината в стаята и безкрайно доволна усмивка, се настанява върху лицето му.) В "Пам-пасите" – на свобода!

Различни бързи кадри из улиците на селото в ранна утрин.

В кадър; в едър план; в гръб; Петърчо и майката на Петърчо, забързани, отиват някъде...

Майката на Петърчо: Той, нали ще ми се върне вкъщи! Нали, ще си дойде; ще го науча аз него!...

Петърчо: Ето го! Ей там, върви; носи некаква кошница в ръката си; вдесно!

Майката на Петърчо: Майчице! (Като "спъната", тя се заковава на едно място.) Татко ти е "полудял"! Божичко!

Петърчо: Татко-о?...

Но баща му не чува. Излязал от една странична уличка на селото, той внимателно стъпва в прахта по чорапи с някаква телена кошница в ръка; на дъното и се търкалят две празни бирени шишета.

Майката на Петърчо: Ох, много лошо си удари той снощи челото в тая проклета стена отсреща! Нещо му е станало? Божичко!...

Петърчо: Татко бе-е!...

Майката на Петърчо: Ходил е да си търси бира сигурно! Божичко, дано е това.

Бащата на Петърчо, по едно време, забавя ход; сторило му се е, че го викат и обърнал се, ги вижда и двамата – застанали като сирачета в средата на улицата: очите им кръгли, погледите объркани!

Бащата на Петърчо: А ма, "идиотко"?... (Все още махмурлия, той е и много ядосан.) Кой ти е казал, снощи да ми свалиш ти, обувките от краката, на мене, без да ми кажеш...

Но на другия ден, – плаче; не бащата на Петърчо, а Петърчо!

Пред къщата се разиграва една странна, почти невероятна сцена. Изправен до прозореца и опрял глава в стената зад себе си, Петърчо плаче... Около него: домакинът на къщата, леля Сия, майката на Петърчо, бащата на Петърчо и още някакви местни хора, които помагат при изчукването на колата. Задният капак на телевизора, поставен на масата под дървото, е махнат? Бащата на Петърчо, с отверка в ръка, за кой ли път вече, разтреперан и гневен, с разкопчана риза и пресипнал глас, пита.

Бащата на Петърчо: Кажу бе, човек, кажи, нищо лошо нема да ти направиме, ето и хазайнът да ти каже!... Къде сложи лампата от телевизора?

Хазайнът: Той се е пошегувал само и ето сега ще ни я даде, защото мачът всеки момент ще започне, нали Петърчо! Кажу чичковото... Нали сме адаши! Кажу на чичо си Пешо!

Петърчо: Никога! (Разплакан, той поглежда някъде встрани и тръсва няколко пъти глава.) Никога нема да направя това! Вие не можете да очаквате, такова нещо от мене!...

Бащата на Петърчо: А защо бе, идиот?

Майката на Петърчо: Шшт, не така! (Чувствува се неловко пред присъстващите и тръгва към детето.)

Бащата на Петърчо (спира я с ръка): Ти не се обаждай! А защо, бе? Но Петърчо мълчи.

Бащата на Петърчо: Защо, бе? Кажни! Кажни ни, защо?... Защо млъкна, какво ти стана?...

Изправил глава и спокоен вече, Петърчо продължава да млъчи; престанал е да плаче!

Майката на Петърчо (грубо избутва объркания си мъж настрана и приклеква пред Малкия): Петърчо, кажни на мама!

Петърчо: Казах ви всичко: "Нищо не знам! Нищо не съм видял! Нищо нема да кажна! Сега – можете да ме разстреляте!"

Това е толкова неочаквано, че събралите се, се люшват от изненада. Леля Сия тихо плесва с ръце и вперва тревожен поглед в детето. После, объркана, поглежда към майката на Петърчо...

Бащата на Петърчо (решава да опита с добро): Кой ще те разстрелва? Кажни къде е лампата и върви да играеш, че изпускаме мача!

Майката на Петърчо: Хайде мама, кажни, къде е това нещо, което си взел и довечера ще отидем на ресторант и мама ще му поръча – пет, не – седем, не – десет кебапчета, дори и сладолед и пасти и после, ще отидем на реката да видим рибките и ще...

Петърчо: "Нищо не знам! Нищо не съм видял! Нищо нема да кажна!" (Поизпъчил се малко, гледа над главите им – "с презрение"; той си мисли така.)

Привлечен от разправията, чичо Кольо излиза от къщата по едно време, с пръст между страниците на книгата, която е чел; мълчаливо хваща Малкия за ръка и го отвежда нанякъде. Нещо си говорят!

Бащата на Петърчо (след тях): Глупак! Чист глупак?...

Всички при масата стоят и чакат да видят, ще успее ли чичо Кольо да направи нещо, но те променят посоката и изчезват от погледите им.

И ето че там, зад кокошарника – "тайният знак" е разменен между двамата. И двамата са толкова сериозни, та чак смешно! И приклекнал, Петърчо отмества някакъв избелял от времето картон, повдига един камък до кокошарника и бръква вътре...

Чичо Кольо: Така-а, това е всичко! (Поел лампата от Малкия, той присяда на близкия камък, – прегърнал го; със същата ръка държи и лампата.) И ти, защо си направи това "тайно скривалище"?

Петърчо (хълца): Всички партизани са имали тайни скривалища.

Загубил търпение, бащата на Петърчо, по едно време, идва към тях и видял го, без да откъсва вниманието си от Малкия, чичо Кольо леко повдига лампата, която държи в ръката си, към него – да я вземе.

Чичо Кольо: Да-а, това е така. Те са имали тайни скривалища, и тайни радиостанции са имали, и тайни явки, и тайни поддръжници за саботажите, които са извършвали. Хората са ги обичали и са им помагали, защото са се

борили против фашистите, а ти защо?

Петърчо: Но те са фашисти!

Чичо Кольо: Кои са фашисти?

Петърчо: Татко е "фашист"!

Чичо Кольо (сепва се): Как така?

Петърчо (хълца): И мама е фашистка... Ти знаеш ли фашистите, какви клюкари са били бе, чичо Кольо-о!... (Разплаква се отново.) Така ми се иска и аз да бъда голям, ама толкова немам търпение да бъда пораснал, – и да съм силен!

Чичо Кольо: Защо, моето момче? (Гали го.) Кажи на чичо си Кольо! Кажи, защо толкова много искаш да бъдеш пораснал и силен... Защо?

Петърчо (хълца): За да си имам котка-а!... (Разплакан, се сгушва в онемелия от изненада, възрастен човек.)

В това време, онези при масата, под дървото, са оправили телевизора и с радостни викове, го внасят вътре къщата да гледат мача.

Майката на Петърчо (идва насам): Не те ли е срам да тревожиш толкова много хора! Държиш се като глупак. Вервам, че сега и чичо ти Кольо ти се сърди за това, че ни разиграваш. (И хванала го за ръка, отвежда Малкия.)

Чичо Кольо остава още известно време на местото си, загледан след тях двамата – дълбоко замислен.

Но в двора влиза някакъв много "живописен" възрастен мъж; на годините на чичо Кольо; с екстравагантна широка дреха на художник, с широкопола шапка, широки панталони, "широки" движения и много "широка" и жизнерадостна усмивка.

Връстникът (видял чичо Кольо да седи върху камъка): Кольо, наборе мой, кой те наказва да седиш там до тоя глупав кокошарник и не смееш да помръднеш от него? Къде е Сия – да я науча, аз нея!

Чичо Кольо: Ето ти тебе – среща!... Как си бе, човек? Какво правиш тука?

Връстникът: Беше ни на път и реших да се отбия поне за малко. Ти, иначе, изглеждаш добре!

Чичо Кольо: Ела, ела, (Става.) тъкмо чета една много интересна работа, а чак сега, след толкова години, открих нещо, което много ме впечатли! Тъкмо да чуя, какво мислиш и ти! (И подвиква към къщата.) Сия, ела да видиш, кой е тука!...

Приближили, двамата сядат около освободената маса в двора; чичо Кольо чисти с ръка остатъците по нея.

Леля Сия поглежда от входа на къщата и плесва с ръце!

Леля Сия: Е, наистина! Чудесна изненада! (Все още разтворила ръце.)

Връстникът (става и отлага шапка): "Мир и Любов!" Мислех, че ще заваря

повече хора тука!

Леля Сия: Не, дъщеря ни предпочете морето; заради децата. На връщане ще се отбият за няколко дни и така, ще се приберем заедно. (Приближава.)

Чичо Кольо (нетърпеливо): Сядайте, сядайте, мили хора; просто немам търпение; това е, как да ви кажа...

Леля Сия: Кольо е малко като децата; какво да го правиш! (Кимва към Връстника и е сигурна, че ще бъде разбрана.)

Чичо Кольо: Шт, тихо! Слушайте сега; чел си я, знам!

Мълчание!...

“Чуваш ли... (Прави пауза и малко сдържа гласа си.) Некъде наблизко бръмчи пчела... Не е пчела. То е глас на жетварка, която жъне мек като коприна овес, и пее... Но къде е тя? Тоя глас ме отнася отвъд годините, той ме вълнува и милва като майчина ръка... Това е гласът на майка ми, която жъне и сръчно реди сребърните ръкойки... Аз съм малко момче, с червена шапка и бела пара, пришита под шапката над челото. Аз не мога още да приказвам... Лежа на земята под един сноп и слушам с широко отворени очи. Нищо не зная и нищо не проумявам от Божия свят, както и днес нищо не проумявам. Аз чувам гласа на майка си и той ми стига”...

Спира да чете, сваля очилата си и затворил книгата, леко полага ръка върху нея.

Връстникът: Каралийчев е това! (Навежда глава, млъква и ще остане така до края.)

Леля Сия: Редък поет!...

Чичо Кольо: Това не е “белетристика”, Коста-а! Не е “проза”! Тука има повече лиризъм и дълбочина на символа, отколкото във везаната реч на сума стихотворци, защото земята е велика Майка!...

И когато, Тарквиний, ако си спомняме добре от “книжките”, изпраща синовете си: Тит и Арнус, придружени от сина, на сестра си – Луций; и Делфийският оракул казва, че ще царува “онзи”, който пръв целуне майка си!... Докато двамата тълкуват погрешно и предоставят това на случая – Луций Юний се преструва на спънат, пада и целува земята, защото носи златна пръчка, поставена в дрянова тояга, като символ!

Някакъв млад мъж се появява в края на двора...

Погледнал натам, Връстникът кимва и промахва с ръка: Това е за мен; викат ме... Щом се върнете, ще чакаме да се обадите или ние ще звъннем. И така – доскоро!...

Жилищното помещение за семейството на Петърчо; ден.

В кадъра; в едър план, бащата на Петърчо; жена му стои срещу него.

Майката на Петърчо: Хайде, хайде, видях, че хлябът не беше нарязан, а

го чупят с пръсти като торлаци.

Бащата на Петърчо: Щом сме на гости и им живеем в къщата, ще се правиме, че не виждаме; не е голяма работа.

Общ план върху двор, потънал в зеленина.

Камерата се придвижва напред и показва къщи от селото; триколка в двор; ремонтиране на шосе; момче с велосипед...

Осем-девет питомни гъски с кръсък летят ниско над земята; полето е нещо като пасище; като герен – близо е до реката; открито е и има течение. Хвърчилото на Петърчо, управлявано от баща му, бързо набира скорост – нагоре, нагоре, нагоре...

Петърчо нетърпеливо, на два пъти посяга към хвърчилото, но баща му е преценил, че още не му е време за това.

Бащата на Петърчо: Нека се стабилизира най-напред; още е рано; имай търпение; още малко – търпение!...

Но хвърчилото продължава да "изпълнява някакви номера"; не стои спокойно – "мята се" наляво-надясно...

Бащата на Петърчо: "Биндер" е ранен – "в носа"! (Мушва канапа, който придържа хвърчилото, подмишницата си.) Ти стой тука, на това място и опъвай здраво назад, но без да мърдаш от местото си! (И затичва напред, а хвърчилото започва да се "снижава, снижава".)

Цяла сюррия любопитни деца от махалата се юрват след него да видят, как бащата на Петърчо ще помогне на хвърчилото "Биндер", което е "ранено в носа"!

Стопанска постройка. Опрял гръб на една от стените и, дедо Сандо, с калпаче, спуснато ниско над очите, да не му пречи Слънцето, се вира нагоре към небето, където потрепва хвърчилото – и малко му се чуди...

Макарата с канапа е в ръцете на Петърчо. Доста дечурлига са го наобиколили и той е "на седмото небе" от щастие!

Баща му е седнал малко настрана, мисли си нещо и пуши цигара.

Геренът! Последни лъчи на залезващото Слънце над пасището...

Частичен план върху реката и част от брега. Тишината се нарушава от хлопатарите на прибиращия се от паша добитък.

Целият "състав" около хвърчилото е насядал по брега, клати крака и от време на време, някое плоско камъче полита по водата и прави "ластовица" – докато водата го погълне.

Данчо: До миналата година всеко лето у нас живееше една учителка; тя говореше на френски; от нея знам, как е-е "куче"; как е "тетрадка"; как е

“жаба”; и “прасе” знам – мърляво животно, което обича да се търкаля в локвите...

Петърчо: А ти виждал ли си живо прасе?

Данчо: Като бех малък, говорехме си с него! Сега чета книги и не ми остава време.

Петърчо: И какво си приказват прасенцата? Ти галил ли си ги? На какво си играят?

Данчо: Кое първо – да се въргала в локвата! Те се карат и ще се сбият, защото искат локвата да е за едно; другото да си намери – друга локва. Нали ти казах, като бех малък, говорехме си с тех.

Петърчо (безкрайно любопитен): И как си говорехте?

Данчо: Ами – “грухтахме”...

Петърчо: И ти, какво му казаше?

Данчо: Не си спомням как беше!

Тотка: А-аз мога да кажа думи на прасе.

Петърчо: Хайде!

Тотка (имитира грухтене): Грух, гру-ух, грух...

Петърчо: Аа-а! И какво му каза сега?

Тотка: Аа-ами... “Благодаря ти много!”

П р е к ъ с в а н е .

Отново същият кадър; среден план на Петърчо с гръб към нас. Кадър на две от децата в профил – едно към друго.

Сашко: Това вече, не мога да си го обясня! Според мене, възрастните са по-умни от децата, защото, навремето, възрастните са наказвали децата си; не са ги биели, както нас! Например, дядо ми е казвал, как са ги наказвали. Слагали са черупки от орехи и на тях, така... казвали им да седат на тях с крака; на голи крака! И така да стоят, сигурно към половин-един час. А нашите родители ни наказват така: “Я, до стената!”... С така... “Горе ръцете!”... И разбира се, за да свикна с наказанието! По некой път ме наказват, некой път не; и за най-различни неща ме наказват! А това вече, не мога да си го обясня!...

Мариана: Е, защо?

Сашко: Еми, защото не го знам!

Мариана: Добре, хайде да видим какво знаеш? Как ти се карат?

Андро: Даже го бият!

Сашко: Не, карането е – жесток “глад”! “Да се махаш нанекъде-е!... Маарш!”... А училището е-е... недоразуме-ние! Недоразумение? Не ги интересува нищо! И то, само защото са по-възрастни от нас!

Анчето: За какво са учителите тогава?

Сашко: Ами, само да се карат, според мене! На всички се карат. Особено,

госпожа Динкова; да кажеш нещо или да направиш нещо, или ако вдигнеш ръка да я попиташ нещо! "Не-е, не ме прекъсвайте когато аз говоря-а!"

Пенко: Когато си играеме на "морски шах", тя мине и: "А-а, какво правите-е? Ще ви изключат! Ще ви напишат отсъствие!" (Пискливо.) "Вие ще видите-е!" Е така става всеки ден! Така е!

Обрасло с павит и други виещи се растения голямо дърво, се е превило и образувало нещо като – "страшна пещера". В нея се взира Петърчо.

Видял, по едно време, дядо Сандо, приседнал на припек до хамбара в дъното на стопанския двор, Петърчо бавно тръгва натам.

Камерата го следва.

Дядо Сандо (Петърчо го пита нещо): Па, бият та... ка да не бият! Я помним учителю-о... земе, та ме прати да си отсечем прачка от некое жилаво дърво... Те така... Прати ме, прачка да си отсечем, сам... И яз, идем!

Петърчо: Прачка?

Дядо Сандо: Те, прачка! Донесем му я, яз?... Он поогледа, поогледа я, таков, па – "тц"! Не му аресвала – фърли я!... Прати ме, друга да си отсечем! И яз, идем! Къде че се девам!

Петърчо (живо): Избягай!

Дядо Сандо: Къде? Нали, като си идем дома, па тате, че ме усмърти! Донесем му я, яз, по некое време и он каже – "направи кокошка"! Те така е! (Върховете на пръстите на ръката събира нагоре в едно.) И он, като ме мелне озгор по них, по пръстите де, земе та ме изсуши! Речем ли да скрием ръката доле некъде, под кожушето, он маа па по главата. Млати и не гледа де удря!

Петърчо преживява буквално всичко!

Дядо Сандо: Песен имаше една такава... (Неочаквано отваря невиждащите си добре очи и – носово запява.)

Ааах, ти училище-е?...

Аадско мъчилище-е!

Аах вий учителе-е...

Аадски мъчителе-е-е?...

Общ план върху колата и бащата на Петърчо в гръб. Приведен, той е вдигнал капака и се занимава нещо с мотора. До него стои Петърчо; разглежда внимателно лъскавия гаечен ключ в ръката си; замислен преценява, дали е удобно да заговори баща си!

Петърчо: Татко, излязал е хубав ветър, ще отделиш ли време да отидем да вдигнем хвърчилото до реката?

Бащата на Петърчо (с глава под капака): Некъде следобед, тогава ветърът е най-хубав, защото се спуска от планината. Ей оттам... Тогава и върбите покрай реката помагат. (Посочил, пак навира глава под капака.)

Петърчо: А в училището страшно ли е?

Бащата на Петърчо: Не е страшно, как ще е страшно; всички сме минали през него... Остави това там и върви да играеш!

Петърчо: А в училището, бият ли?

Бащата на Петърчо: Не знам! Мисля, че не бият. Остави ключа, ти казах; нема само да се "разстрелваме" с тебе!

Петърчо: А защо дедо Сандо казва, че бият? Учителят му го бил с пръчка!

Бащата на Петърчо: Бил го е, защото е бил малък и му е надвил!

Петърчо: Ами, ако е голям?

Бащата на Петърчо: Нищо, че е голям. Никога не е късно за човек да "изяде един хубав пердах"! Чехов, например, казва, че с бой можеш да накараш и заека да пали кибрит!

Петърчо: Чехов?

Бащата на Петърчо: Той! Бегай сега!

Петърчо: Кой е тоя Чехов?

Бащата на Петърчо: Еее... Махай се; върви ти казах; има време!...

Петърчо: А защо иска да бие заека, нали той, нищо лошо не му е направил?

Бащата на Петърчо: Върви ти казвам!

Чула разправията, майката на Петърчо идва да отведе Петърчо, да не пречи на баща си.

Бащата на Петърчо (видял я): Разкарай тоя глупендер оттука, че ми скъса нервите!

Майката на Петърчо: Я не обиждай детето! Кольови казват дори, че е прекалено добре развит за годините си и затова, ще го пратим на училище още тази година.

Бащата на Петърчо: Честито! Осигурен двойкаджия на класа! Искаш ли да ходиш на училище, бе?

Петърчо: Не искам забавачница!

Бащата на Петърчо: Добре, тогава английски ще учиш после, като се пенсионираш! Па и каква полза... Майка ти, като го учи толкова време, сега хлеб не може да си поиска на английски. Как е "хлеб" на английски, "ма"?

Майката на Петърчо: Глупак! "Брейд" е хляб на английски; това само пияниците, като тебе не го знаят!

Бащата на Петърчо (изправил се да я погледне добре): "Брейд"?...

Майката на Петърчо: "Брейд"; моля ти се!

Бащата на Петърчо: Така. Това е точно нещо; горе-долу, като... "гайтан"; "ширит"; можеш да го зашиеш на роклята си тоя "брейд" и да си останеш гладна. Виж, "бред" е нещо, съвсем друго!

Майката на Петърчо (много "кисело"): Е, за една буквичка там...

Бащата на Петърчо: Галош! (Просва брезента и се намъква под колата по гръб.) И на английски е – "галош"! Запомни го да не излезе, че си учила тоя език напразно!

Майката на Петърчо: Нещастник!

Бащата на Петърчо: Нормално; с такива като вас; двамата!

И майката на Петърчо протяга ръка към Малкия: Хайде майка... Остави го тоя грандоман...

Нощ. Вратата на къщата към двора е отворена.

На втори план – тъмният силует на голямото дърво и масата под него в двора. В цялата къща е тихо; всички спят. Само Петърчо бавно стъпва с босите си крачета по коридора... Той е сънен и такъв един, много мил, в дългата си чак до земята нощница. Малко кичурче коса стърчи на главата му, докато върви, навел главичка много замислен.

Тъмен екран; врата се отваря и се чува глас: Татко, бе... (Петърчо гледа към баща си, който спи в леглото.) Защо Чехов... иска да бие заека, нали той, нищо лошо... не...

Бащата на Петърчо: Бегай с тоя заек! (Оправя и придърпва завивката към себе си.) В четири часа през нощта, за какво се сетил... Изчезвай!

Но Малкият застоява на вратата; той все се надява, че баща му ще се сети и ще му каже още нещо и така, ще се разсъни, по някое време...

Баща му, обаче се преструва, че вече е заспал и чувайки го как „хърка“, Малкият разбира, че и да стои, и да не стои...

Жилищното помещение за Сия и Кольо Полеганови. И тука е тъмно и тихо навсякъде! Петърчо е оставил вратата след себе си отворена...

Петърчо: Чичо Кольо?...

Чичо Кольо: Какво... кажи? Кой е? (Пали нощната лампа и вижда Петърчо.) Защо не спиш?

Петърчо: Моля ти се... искам да си поприказвам с тебе...

Чула шума, леля Сия, по едно време, се размърдва и чичо Кольо слага пръст на устните си: Шшт!... (И веднага гаси лампата.)

Голите краченца на Малкия просветват едно след друго в долния край на нощницата, докато върви по коридора... чувства се отчаян, изоставен от всички и е много, много нещастен...

Вън, пред отворената врата на къщата, ниско на стъпалата се е притаило някакво неподвижно светло петно...

Петърчо изглежда е заспал... Останал сам, той е ходил до кокошарника, хванал си е едно пиле и прегърнал го, така двамата спят на стъпалата.

Излязал, по едно време, от стаята си по пижама, чичо Кольо приближава отворената врата; Петърчо продължава да спи и той внимателно се привежда над него...

Петърчо: А! (В първия момент се дръпва уплашен; пилето с крясък изхвърква от скута му и започва да се "щура" в тъмнината.) Ох, чичо Кольо! (Познал го, Малкият веднага обвива врата му с ръце.)

Чичо Кольо: Пилето сега малко трудно ще се оправи в тъмнината...

Петърчо: Тук е наблизно. (Оглежда.) Аз знам къде е... Ела!

Чичо Кольо: То има ли някакво име; как се обръщаш към него; да го повикаме?...

Петърчо: Да, казва се "Велизарио", но никак не обича да го пипат по главата. Иначе е много честно; никога не взима от храната на другите пилета; много е особено!

Чичо Кольо: Ела да го намерим тогава; ясно е, че вие си имате и някаква тайна явка с него.

Петърчо: Да, съвсем наблизно е. Ела!

На другия ден.

На масата под дървото в двора, по едно време, чичо Кольо захлупва книгата, която чете, пред себе си. Сваля очилата и уморено и продължително трие очите си с пръсти, замислен за нещо.

Майката на Петърчо: Това е от силното Слънце. (Седи наблизно, заета с плетката си.) И аз не знам, защо не си донесеш едни тъмни диоптрични стъкла от Германия; много хора се чувствуват добре с тях!

Чичо Кольо: Да-а... (Все още загледан надолу и не вдига глава.) Но нема по-хубаво нещо от това да се поощрява покровителството... и чувството за взаимопомощ у децата!

Майката на Петърчо: Не мога да понасям животни вкъщи! Да не говорим повече за това, чичо Кольо!

Чичо Кольо: Наистина, разбирам колко е трудно за човек да отделя от залъка си; това са все пак допълнителни разходи за едно домакинство...

Майката на Петърчо: Какво искаш да кажеш?

Чичо Кольо: Нищо.

Майката на Петърчо: Разбирам иронията ти! Ти поне си прочут с това, но в крайна сметка...

Чичо Кольо: Поне към теб, аз никога не съм проявявал ирония, моето момиче и ти не можеш да не го признаеш, но във Франция, като бях, един лекар ми каза... той дълги години беше работил в едно малко градче на Рона; ходих там; че къща, в която има животни, хората са добри и там, където нема... И аз напълно съм съгласен с него!

Майката на Петърчо: Какво искаш да кажеш за нас?

Чичо Кольо: Че има, само "вечни" истини, моето момиче! Виж, ние хората не сме...

Майката на Петърчо: Омръзнахме ли ви?...

Чичо Кольо: Ни най-малко!

Майката на Петърчо: Разбрах! Мерси!... Натезахме ви! (Прибира разтреперана плетката си.)

Чичо Кольо: Не-е...

Майката на Петърчо: Но в крайна сметка, ние ви върнахме парите за колата, които бехме взели от вас преди време; това беше само временно и не разбирам, защо трябва с намеци и да се казват нещата по един толкова завоалиран начин.

Чичо Кольо е смяян, че така лошо е разбран!...

А "сразила го", майката на Петърчо се "фръцва", влиза в къщата и през отворения прозорец се вижда, как припряно започва да прибира багажа...

Жилищното помещение за семейството на Петърчо.

На няколко пъти, поглеждайки ядосано през прозореца, майката на Петърчо вижда мъжа си, че лежи под автомобила – неподвижен, изпънал крака и не мърда. И то от дълго време, все в едно и също положение и тя бързо "изхвърква" навън – да разбере, какво прави толкова време там, той?

Майката на Петърчо: Наско?... (И понеже, той пак не помръдва, сритва го през краката.) Атанасе!...

Появяват се някакви признаци...

Чул я, по едно време, бащата на Петърчо непохватно се измъква изпод колата и сядна на седалката на отворената врата на автомобила: Какво, "ма"?

Майката на Петърчо: Какво правиш цял следобед под колата – "бе"?

Бащата на Петърчо: Така ли? (Трие лицето си с шепа и оглежда; търси нещо около себа си.)

Майката на Петърчо: Защо не се обаждаш, като те викам?

Бащата на Петърчо: Така ли?... Аз съм заспал!

Майката на Петърчо: Ъхх! (Но сега не е време за това.) Тръгваме си!

Бащата на Петърчо: Защо?...

Майката на Петърчо: Гонят ни оттука!

Бащата на Петърчо: Така ли, защо? (Окончателно събуден.)

Майката на Петърчо (стиснала зъби): Вдигали сме много шум; това е заради тебе, пияницо! Хайде, иди сега, пак да му покажеш на чичо ти Кольо, как "реват мамутите в пампасите"!

Апартаментът; вечер.

Върнали са се от почивката и Петърчо е много възбуден. Той ще започва училище! Ето му чантата – нова; като се отваря – "скърца". Ето му тетрадките. Ето му читанката, току-що купена; моливи, гума, химикалка...

Баща му е разположил нещата си и чертае на масата в хола, както обикновено.

Петърчо (разглежда картинките в читанката и се глези): Татко, коя е тая буква?

Бащата на Петърчо (поглежда): "О".

Петърчо: "О"... (После търси друга буква, която да му харесва.)

Майката на Петърчо (влиза): Не мачкай престилката, сто пъти ти казах; ще я облечеш за първия учебен ден, а виж на какво е заприличала вече! Каза ли на татко си?

Петърчо: Не.

Майката на Петърчо: Къде ходихме ние днес?... Хайде, кажи; къде ходихме! Кажи на татко си!... (Усмихва се сдържано.)

Бащата на Петърчо (съсредоточен в чертежа): Къде ходихте бе, Петре?...

Петърчо: Ходихме на... (Не може да се сети.)

Майката на Петърчо: На... на паметника на...

Петърчо: Васил Левски!

Бащата на Петърчо: Браво!

Майката на Петърчо: Така-а! И какво правихме ние там?... Какво остави Петърчо?... Кое беше онова хубаво облечено, с костюмче и бели чорапки, момченце, което самичко премина през целия площад и всички го гледаха учудено, а то остави един прекрасен карамфил на постамента и после дойде да целуне мама?

Петърчо (с гордост): Петърчо!

Майката на Петърчо: Така-а, ето и другите цветя. (Маха целофана и поставя цветята във ваза.) Като отидеш първия ден на училище, ще ги поднесеш на учителката.

Петърчо: Да не ме бие!

Майката на Петърчо: Престани с тоя бой; кой успя да ти втълпи това отвратително нещо? В нашето училище не бият!

Петърчо: Така ли...

Майката на Петърчо: Да.

Петърчо: Ти в кое училище си учила?...

Майката на Петърчо: Да отидеш там ли?... Мамино глупаче! Ах, глупачето ми то, на мама... (Разнежена приклеква пред него.) Златното ми то, умничкото ми глупаче, то все знае какво да каже, все знае какво да измисли... Та бие ли се такова умничко и мило дете, а? Бие ли се?... Не, нали? Не-е, разбира се... Мамина главица златна, златен на мама той! Ела сега, мама да му покаже на него едно нещо...

Дръпнала дебела книга от рафта, се тръсва на дивана до пианото и придърпва Малкия към себе си; разтваря книгата...

Майката на Петърчо най-после намира това, което е търсила: Ето!... Това е той! Нали го видя и на паметнка?... Същият!

Петърчо: Аз съм го виждал и друг път!

Майката на Петърчо: Така-а... Това е един Велик син на българския народ, майка! Неговият дух е бил неустрашим! Ти винаги трябва да се стремиш да бъдеш като него! Да имаш неговите добродетели...

Бащата на Петърчо: Та да го обесят!

Тишина!...

Майката на Петърчо: Е! (Спира и се замисля, после ядосано поглежда към мъжа си.) Е добре, мама ще му намери друг некакъв герой... (Затваря книгата, става и тръгва да я остави на рафта.)

Бащата на Петърчо: Паметник на отговорник на магазин – нема!

Майката на Петърчо: Млъкни-и! (Стиснала зъби и извърнала се, тя като тигрица, тръсва глава срещу него.) Проста-ак!... (Но и гневни сълзи има в очите и.)

В и з и я .

Екранът е в лека мъгла, която постепенно ни открива интериора на класна стая в училище. Чиновете с децата са наредени в дълбочина; на третия чин в средната редица – чист, измит, сресан и чаровен, седи Петърчо.

Средно голяма цветна картина на домашна патица виси пред "черната дъска".

И ето че майката на Петърчо – ефирна, в тъмен строг тоалет, бавно се разхожда пред "черната дъска"; косите и са прибрани назад в строг кок; с очила е; има и показалка в ръката.

Майката на Петърчо (тя сънува всичко това): И така деца... (Усмивва се мило и крайно предразполагащо.) Кой от вас ще стане сега и ще ни каже, с какво е покрита патицата?...

Спира и леко повдига брада; цялата е в очакване, но "любознателните очички", кой знае защо, изведнъж, старателно започват да отбягват

погледа и, гледайки встрани и надолу...

Майката на Петърчо: Кой?... (Търси с поглед и усмивката и става, все по-приветлива и все по-предразполагаща, но никой...) Хубава работа! Никой ли не може да стане и да ни каже, с какво е покрита патицата?

Петърчо: Нека, аз! (Със сериозни очи, уверено вдига ръка.)

Майката на Петърчо: Е, добре... (Много е зарадвана, но нарочно си дава вид, че се колебае известно време.) Щом, нема друг, тогава, хайде ти, Петърчо, стани и ни кажи, с какво е покрита патицата? Тихо деца!

Петърчо (става и казва): Патицата е покрита – с "мас"!

Майката на Петърчо: Добре и с какво още? С какво е покрита тя – отгоре?

Петърчо: Отгоре патицата е покрита – с "мас"!

Майката на Петърчо: Не, деца... (Опитва се да помогне.) С друго е покрита патицата! (Усмихва се мило.) Вие всички го знаете, това нещо и то се нарича – как?...

Петърчо: "Мас"!

С език между зъбите, от местото си на третия чин, Петърчо упорито гледа право в нея – като "дръвник"!

Майката на Петърчо: Не... (Тя вече е обезпокоена, но се усмихва и повдигнала се, почти на пръсти, вдига показалката нагоре.) Нарича се... "пее... (Пауза и очакване.) рууу"...

Петърчо: "Мас"!

Детски смях и тъничко гласче от задните чинове: "Перумас"?... Хе!

Майката на Петърчо: Не, нарича се – "пее... рууу... шиии... шиии"...

Петърчо: "Мас"!

Майката на Петърчо: Неее... (Цялото и лице се сгърчва и тя силно отхвърля ръце – да отрече тая "идиотщина".) Не! Нее? Неее!...

Нощната лампа светва и ето я и нея – с разпуснати коси, седнала в леглото си по нощница!

Майката на Петърчо: Боже!... (Пипва се по челото.) Какъв кошмар!

Спуснала крака от леглото, стъпва в чехлите си и отива оттатък в стаята, в която спи Петърчо и с някаква нарастваща тревога, го наблюдава известно време, как спи!

Върнала се; в другата стая вижда, че и баща му спи по същия начин в леглото си до стената – отметнал ръце и тежко извил глава назад.

Майката на Петърчо: Ужас... същият тъпак! Също като него! Божичко, ужас! (Минава в хола и нервно пали цигара, после отива оттатък в кухнята – да пие валериан.)

Кухнята.

Лампата светва; майката на Петърчо влиза в кухнята; намира шишенцето с валериан; отброява нужните и капки и оставя малко чешмата да се оттече; в ръката си държи цигара; разсеяно дръпва един-два пъти...

Малко след нея, ето че в кухнята пристига и мъжът и – повлякъл разкривеното долнище на пижамата си; зашляпал с чехли и се прозява...

Бащата на Петърчо (видял дима от цигарата, забелязва и жена си до умивалника с чаша в ръка): Учудих се къде си отишла; зъбите ли дойде да си миеш по това време? Затова ли се надигна!

Майката на Петърчо: Не!... (Втренчено го оглежда.) А защото, човек трябва много да внимава, когато се жени, от какъв окаян тип ще има деца!

Но бащата на Петърчо, нищо не разбира... Забелязал, по едно време, картофената салата на масата, започва да пренася от нея и да я тъпче в устата си с вилица: Аз пък, като че не съм вечерял; чудна работа... какъв е тоя глад!

Майката на Петърчо: Баща на – "кретееен"!... (Трагично извисила глас, тя е вперила и унищожителен поглед в провисналото дъно на размъкнатата му пижама.)

Бащата на Петърчо (с пълна уста): Майната ти...

Американски план; в гръб Петърчо и Шек. Те се връщат от училище; Петърчо е с новата си чанта, носи се на гръб – много е приятен за гледане.

На втори план: голямо ъглово здание, тролейбусна спирка и много хора.

На улицата с трамвая – Шек и Петърчо се разделят. През прохода, покрай велосипедната работилница, тухлената стена и дъсчената ограда, Петърчо излиза в пространството между задните дворове на жилищните кооперации.

За негова изненада, почти на същото място, където беше предишната изоставена кола, сега се е "тропнала" втора такава и тя изоставена; с врати, но "купе". Около нея тайнствено се въртят и заничат вътре – Ментата, Шулц и Шото!...

Общ план върху олющеното здание и дървената стълба, водеща нагоре към изоставената "мансарда". Един по един, Шулц, Петърчо и Ментата се изкачват нагоре. Шулц и Ментата, и те са с чанти – след училище; говорят си нещо...

Вътре в "мансардата", почти в кръг са насядали – Ина, Катето, Юла, Алиса и Беви и си говорят. Котката "Синбад-Мънки", пораснала видимо, мърка в скута на Юла...

Юла: Скришните работи са... Чакай; чакай да измислим нещо...

Катето: Сигурно, майка ти те помоли да отидеш, да слезеш до мазето...

Юла: "Защо закъсня, а? Къде беше-е? Губиш си времето! В колко часа ти казах да се прибереш? Защо? А? Защо?"

Беви: "Беви? Беви-и, хайде, сядай на пианото да свирите с дядо ти; после ще си свободен да си играеш, да гледаш телевизия."

Юла: "Юлиано, престани-и!"... Не, карането е – жесток "глас"! "Да се махаш от прозореца; оттам – "Джа-аан"! Ох, това ще бъде моя спомен от майка ми! Как може такава неща?"

Алиса: Ама, хайде стига да говорим за смешни неща! Нещо друго...

Ина: Е, какво бе, како Алиса? Семейството е това!...

Шулц бута вратата отвън и – тримата влизат в "мансардата". Ментата си търси място между насядалите; Шулц грабва от Юла "Мънки-Синбад" и се настанява в ъгъла.

Юла: А после майка ми вика... Аз съм на улицата, а тя вика от прозореца: "Ти сама си го правиш! Ще те вкарам в пансион!" И разни там...

Алиса: Ами то, детето си го прави... и детето си го прави на майката... и майката му го отвърща, както то го прави – с лошо!

Беви: А то трябва на злото, да се отвърща с добро!

Ина: А ти, как отвърщаш на злото?

Беви: Ами, със зло!

Ина: Със зло?

Беви: Ами да, защото, нали сега на злото... нали се отвърща със зло? Защото, всеки човек трябва да се обича, а те... в понеделник на "Алианс"; вторник на пиано, в среда на "Алианс", четвъртък на пиано, петък на "Алианс" и виж, че... хайде...

Ина: И в събота на пиано?

Беви: А, в събота – не! Събота и неделя са ми почивните дни. После започвам вече по-сериозните неща. Обичам да гледам най-много телевизия; мама не може да ме "откъсне" от телевизора...

Апартаментът; ден.

Облегнал се удобно напред върху масата в хола, Петърчо разсеяно гледа в телевизора и яде грозде от широк съд; встрани от него. Пише "домашно упражнение по писане" – с ченгелчета и камшичета; тетрадката лежи разтворена пред него. Сам е! По телевизора върви някакво спортно предаване.

Станал от местото си, по едно време, протяга ръка зад статуетката върху пианото и измъква оттам нещо, което е скрил – кръгла черна малка кутия от машинописна лента; отваря я внимателно... Усмивва се, но на външната врата се звъни; той пъхва кутийката обратно и отива да отвори.

Влиза Шото, посяга към гроздето на масата и поставя върху покривката

шишенце с кръв от кокошка – “изпитано средство”!

Шото: Къде е красавицата?

Петърчо: Не знаех, че ти ще звънеш; тъкмо я бех извадил. (Посяга и отново и изважда кутийката.) Много е самотна!

Шото: Те са много издръжливи; ще свикне. Я, да я видим! Как се казва?

Петърчо: Щом махна капачката и види светлина, веднага повдига очи и ме поглежда. Казва се “Адела”. Адела-а?... Видя ли, как спря! Чу ме и веднага спря и ме погледна. Видя ли?

Шото: Ее, чак пък толкова, но нищо! Да кажем, че съм видял! Ето ти шишенцето, капваш и по една капка от кокошата кръв на всеки осем часа и, когато ги няма вашите, махаш, от време на време, капачката, да диша! Значи, с ония пари, всичко осем лева; взел съм до сега пет; дължиш ми още три лева.

Петърчо: Ще ти ги дам, но ела да я погледнеш. (Оставил капачката настрана, придвижва кутийката към Шото.) Чудесна е, нали?

Привели глави над отворената бакелитена кутийка, Шото и Петърчо, с нарастващ интерес, наблюдават – въшката, която като че ли, наистина е повдигнала главата си нагоре да ги погледне.

Шото: Сама е, затова! Шек има три, мисля – една в повече. Искаш ли да ти я отстъпи; ще ти я донесем в сряда. Три лева...

Петърчо (с възторг): Ще бъде чудесно!... Да.

Шото: Неговите били особени, nekъде от Добруджа; с черна “точка”! Ти виждал ли си въшка с черна точка отгоре; в средата; има и някои с “кръстче”; те били най-зловещите; въдели се nekъде на Юг, но кой ще ни пусне да ходиме чак до там!

Петърчо: Нема нищо и “добруджанката” ще свърши работа; важното е “Адела” да не бъде сама. Много съм ти благодарен!

Жилището на семейството на Ментата; ден.

Вратата към хола се отваря. В кадъра, в едър план – Ментата, Шек, Юла, Катето и Беви. Изглеждат искрено зарадвани, че виждат Шото и Петърчо, които влизат в момента.

На масата, Ментата демонстрира умението на неговата – въшка да тича бързо...

Шек (сочи своята): Не е съвсем лоша, а?

Юла: Моята е направо – “злобна-подобрена”... nekъде от Рилския масив; чиста “шопкиня”; с рогче, но не я нося със себе си в момента – пазя я!

Телефонът зад нея, в това време, звъни!...

Ментата вдига слушалката; чува: “Драганова се обажда” и той веднага променя гласа си: Оо-о, госпожа Драганова? Много ми е приятно! Госпожа

Яковлева е тука. (Хили се и смига към приятелчетата си.)

Гласът отсреща: "Госпожа Яковлева, тук отдел "Професионално ориентиране" към Министерството! За Вашата професия, можете ли да ни кажете нещо?"

Ментата: Ами-и, моята професия е машинописка. (Смига.)

Гласът отсреща: "Нещо така, по-характерно? Ние си избираме обикновено хора, професионално изявени, изпълнителни и стриктни и с голям опит, да ни кажете, какво Ви привлече към Вашата професия?"...

Ментата: Ами, тракам, тракам на машината, вместо "л" слагам "и" и става една, че... нещо малко, като "зрач" излиза!

Гласът отсреща: "Вие слагате "и", вместо "л" значи! А с машинописните грешки, как сте, госпожа Яковлева?"

Ментата: Злее-е, зле...

Гласът отсреща: "На един лист по колко правите?"

Ментата: Ами петдесе! (Смига и прави знак към приятелчетата си в хола да не се смеят толкова шумно.)

Гласът отсреща: "Петде-сее!"

Ментата: Да.

Гласът отсреща: "И после, какво Ви казват в издателството?"

Ментата: Ами-и... лъжа...

Гласът отсреща: "Ммм!"

Ментата: Толкова много грешки – не можело на една страница.

Гласът отсреща: "И не Ви ли пъдят от работа, госпожа Яковлева?"

Ментата: На път съм... почти...

Гласът отсреща: "Моля?"

Ментата: На път са-а... да ме гонят!...

Гласът отсреща: "А-а, те са на път!... Госпожа Яковлева, предлагам Ви следното – не знам, как ще се развият нещата във Вашата служба; ние Ви стискаме палци да намалите грешките поне до "пет" на машинописна страница и като получите нашата награда... Вие, госпожа Яковлева, от кой град бяхте? Откъде се обаждате?"

Ментата: От... Каспич-ан!

Гласът отсреща: "А-а, значи... Госпожа Яковлева, когато дойдете до Радиото да си вземете наградата, се надявам, че това ще бъде една малка приятна компенсация за главоболията, които създавате във Вашата служба!"

Ментата: И на Вас! (Затваря телефона, хвърля се на кушетката и голям смях се понася из хола – кой от малките, където е седнал.) Оо-хо хо-хоо, майка ми ще получи "удар", като разбере какво е говорила!

Училищен коридор; голямото междучасие.

Общ план върху коридора. Дежурният учител, с малко учуден поглед, наблюдава държането на няколко ученика до гардеробите; по ъглите. Приличат на заговорници; на пласьори на дрога; тайнствени едни такива; събират се по няколко на едно място; разделят се; пак се срещат; шепнат помежду си...

Петърчо (към някакво непознато за нас момченце): Това вече, не мога да си го обясня; и на мене, не ми се учи тоя немски език!

Момченцето: Значи и ти не го обичаш, така ли?

Петърчо: Да.

Момченцето: Мога ли да кажа нещо?... Един път, като отивахме точно на "немски" в забавачницата, със свирещата играчка на Ангел, учителят, като му я взе и започна само да си свирка. И така ни мина целото време по "немски", и само малко научихме "немски"!...

Звънецът бие за влизане в час, момченцето тръгва към съседната класна стая и погледнал след него, Петърчо вижда при прозорците Шото, който току-що е пласирал две въшки в тубички от упсарин на ученици от по-горните класове. Идва и трети, но Шото слага парите в джоба си и вдига рамене – "немам повече; за днес всичко е приключено!"...

Късен следобед; "мансардата"; интериор.

Близък план върху Алиса. Тя гледа настойчиво към Шото и се усмихва. Поема от него малко листче с нещо написано върху него.

Шото: Това е домашният ни телефон.

Алиса: Така де, отличник си и какво; какво смяташ да правиш по-нататък – един ден, като завършиш с отличие!

Шото: Ами-и, ще стана като сестра ти – журналист!

Алиса: Смяташ, че това е хубава професия, така ли?

Шото: Да и много пари се взимат, ама само, ако си "добър"! Ето ти телефона ни; дай и го, да направи едно "интервю" с майка ми; тя е учителка! Искам да видя, как стават нещата; как върви процедурата... Ще ми бъде много интересно!

Алиса: Добре, ще и обясня – бъдещ колега! Така ли да те разбирам? (Прибира листчето.)

Шото: Умна си бе, Алиса от – "Мансардата на чудесата"!...

Камерата минава изцяло зад Алиса.

В две редици, един зад друг почти; върху дълги дъски, подпрени с тухли, са се наредили като в класна стая – Катето, Ина, Юла, Беви, Шек, Ментата, Петърчо и още две-три деца, които виждаме за първи път в "мансардата". Шото минава отзад и опира гръб в стената...

Алиса: Нема нищо страшно! Хайде сега... Почваме!... Искам да ме слушате внимателно, ама да си отваряте ушите и очите. Почни!

И започва едно "чесане" в косите, подмишниците... Малките така се вживяват в ролите си, че Катето дори се опитва, между ноктите на двата си палеца, да "чукне" въшка. Ина в това време я "поще" по главата, отзад. Беви тихо се смее...

Алиса (приближава Беви и се вглежда в косата му): Ау! (Извадила "нещо" и го разглежда.) Какво е това?

Беви: Въшка?

Алиса: Взимай си чантата и "напусни класната стая"! Ще се върнеш в училище след една седмица, чак когато те изчистят къщи... Бързо! Бързо!... Ина, ти тая коса, некога ресала ли си я? Я да видим! Божичко, ужас! Взимай си чантата и напусни "класа"! (Прави се на "госпожа учителката".)

Общ план върху задните дворове между жилищните кооперации; ден.

Едър план върху гърба на Шулц и гледна точка към новата изоставена кола; близо до местото, където беше предишната.

Двамата монтьори от велосипедната работилница с дървен станок от три събрани горе греди и сложна система от скрипци и синджири, свалят мотора от автомобила в момента. Шулц мълчаливо ги наблюдава.

Беви излиза от "мансардата", но не може да мине – Шулц е препречил пътя му надолу по дървената стълба; сяда и поставя чантата на коленете си. Вратата горе се отваря и хайде – "изпъдили" са и Юла; и тя сяда на стълбата.

Юла: Тия катили, ли ви натописа за инструментите? (Сочи с глава.)

Шулц (замисля се): Те.

На другия ден.

Жилището на семейството на Шото.

Близо до вратата, с пуловер, наметнат върху ризата и ръкави, вързани отпред на гърдите, стои Шото – говори по телефона и майсторски преправил гласа си, почти успява да имитира гласа на майка си.

Премества телефонната слушалка на другото си ухо.

Шото (с глас силно променен): Да, моите ученички много бягат и като им се карам – те ми отговарят! Извиках една майка, обаче тя-а... се "блещи", щото съм я извикала; тя немала мнение, представете си?

Гласът отсреща: "Атака! Е, това "блещене", как става?"

Шото: Еми така – "блещи" се. Да си умреш от смях; да се чуди човек!

Гласът отсреща: "Седи насреща и – "блещи" се?"

Шото: Да, "блещи" се, "трътката"!

Гласът отсреща: "Това, как с очите ли се получава или по някакъв друг начин?"

Шото: С очите, разбира се! Безобразие! Как да Ви кажа – простотия!

Гласът отсреща: "Да, така, с така-така... А не ги ли – шляпвате, понякога?"

Шото: Бия ги, разбира се... с шамари. Безобразници!... (Хили се.)

Гласът отсреща: "Ах, бре-ей! Неблагодарна работа!... А, госпожа учителката, Вие по какво преподавате?"

Шото: По история.

Гласът отсреща: "По история? Той е труден предмет, госпожа учителката; то, може би, затова така несериозно подхождат, защото си казват – "много трудно"; как да го научим?"

Шото: Ами, майната им!

Гласът отсреща: "Нали, сложна е историята!"

Шото: Да, много.

Гласът отсреща: "Пък това – дати; пък това – имена; пък – "първо"; пък – "второ"; пък – "трето"; пък – "пето", нали?"

Редакция на вестник; интериор; ден.

В частичен план; в дъното... редакционно бюро, около което се виждат три млади жени; имат развеселен вид. На бюрото работи – магнетофон.

Гласът на Шото (отсреща): "Да, нали това ме питате?"

Кестенявото момиче (с микрофона; смее се): Трудно се научава!... А, госпожа учителката, Вие ще бъдете ли така любезни да ни дадете своите данни; не, нали – талия, ханш и така нататък, а в смисъл – име и адрес; да може да получите, още в некой от следващите броеве, през седмицата, един прекрасен подарък; подарък, от вестника ни – та чак "свет да Ви се завие!"

Гласът на Шото: "Ами, да. Ура!"

Кестенявото момиче: А, така ли?

Гласът на Шото: "Да, а как иначе, "тъпанарка" такава!"

Оживена улица в големия град; ден.

Камерата се придвижва напред и показва витрини, пешеходци, паркирани коли.

Американски план на Петърчо в гръб, с ученическата си чанта; връща се от училище. Заедно с него вървят Шек и Беви.

Бързи общи планове върху лъскавите витрини на магазините.

На улицата с трамвая, Шек продължава покрай сладкарницата, а

Петърчо и Беви – през прохода, покрай велосипедната работилница и тухлената стена; отиват си вкъщи.

Беви: Я ми го задай този въпрос, ти на мен!

Петърчо: Кой въпрос?

Беви: Еми, тоя – “глава на семейството”? Какво означава глава на семейството?

Петърчо: Ами, това е главата на семейството!

Беви (пипва се по главата): “Тая”?...

Петърчо: Ти ли си главата на семейството?

Беви: Не, та-ати... Извинявай – не съобразих! Не бе, разбрах!

Камерата се придвижва напред.

Около новата изоставена кола пак е оживено! Шото, Ментата, Юла, Ина – са се напъхали в автомобила, който е “купе”. Шулц много “професионално” оглежда таблото; проверява скоростите! Воланът, най-изненадващо е “лек”.

Въпреки че и тая кола е “трошка” – ударена е лошо от страни и едната и врата почти не се затваря; тя поне си има “регистрационен номер”!

Шулц (към Петърчо, който е надникнал в колата): От името на “големите”, аз ти давам разрешение да заемеш местото си отдясно; на първата седалка – сигналист! Беви, мини отзад!

Едър план върху разстроеното лице на майката на Шото.

Като “смазана”, тя изкачва стъпалата; отключва и влиза.

Бащата на Шото, излегнал се след работа на кушетката в хола, чете вестник.

Майката на Шото (вижда вестника): На всичкото отгоре, товарела съм децата и с три класни работи в седмицата; идвам от директорски съвет; беше ужасно! Никога душата ми не може да произнесе тия думи: “Бия ги, разбира се...с шамари. Безобразници!”... Никога! Прочете ли го тоя “пасквил” – в това мизерно вестниче? Тая “дрипа”, тоя “парцал”; аз ще ги съдя! На всичкото отгоре и целото училище е пламнало от въшки! След ваканцията сигурно, некое дете ги е домъкнало отнекъде; просто ужас, след ужас! Ужасите следват един след друг, а отгоре, от Министерството наредили децата да бъдат остригани; момчетата само; да се прекрател тоя скандал!

Бащата на Шото: Нема документ, който да ви ограничава в броя на класните в седмица. Сега колко е часа? (Поглежда.) Набери телефона, но утре, на Столичния просветен инспекторат; ще ти обяснят, че не си в нарушение... В нашето училище вече имахме такъв случай!

Майката на Шото: Бооожичко, какъв ден! (Влиза в стаята си и се хвърля върху леглото по очи.)

Апартаментът; домът на Петърчо; ден.

В хола се е настанила – пълната тишина. И бащата и майката на Петърчо седят на столовете си като изтърпели; нито четат; нито ядат; нито правят каквото и да било нещо друго. Не работи и телевизорът!

Петърчо (едва влязал, сваля и захвърля чантата си): Ура! Цела седмица нема да учиме – намериха ни "въшки"!

Злокобна тишина в хола, посреща новината!

По едно време, майката на Петърчо, става, посяга зад статуетката върху пианото и изважда оттам скритото шишенце и кутийката от машинописна лента и ги поставя на масата пред Малкия.

Майката на Петърчо (към Петърчо): Ела тука! Какво е това? (Сочи шишенцето.)

Петърчо: Кръв от кокошка. Струва четири, не – три лева! Шото ми го продаде!

Майката на Петърчо: Отвори кутийката внимателно – да не плъзне тоя ужас из къщата!

Петърчо (поглежда в кутийката; лицето му цялото "грейва"): А, ето Адела и Юлиан! Ето, това е Адела, тя винаги е по-неспокойна и обикаля, обикаля; Юлиан е по-сериозен!

Бащата на Петърчо: Да беше петел, щеше да има гребен! Как ги разпознаваш?

Петърчо: Шепнат ми!

Хванала за ръка Петърчо, майката на Петърчо минава през малък парк.

Кадър на две деца, които крещат от радост, опитвайки се да хванат търкаляща се по пясъка топка...

И ето че Петърчо е въведен в бръснарски салон... майка му още го държи за ръка, а наоколо – огледала... блестящ никел, лъскави ножици, машинки... обилна светлина.

Нова страница се отваря в живота на малкия Петърчо!

Тясна, специално приспособена седалка за подобни случаи, се поставя върху облегалките за ръцете на бръснарския стол и Петърчо бързо се покатерва и сядва върху нея. Първата му работа е да се изплези в огледалото; постоянно шава; оглежда встрани – и не мирува...

Бръснарят поставя голям бял чаршаф около врата на Петърчо и това му се струва много интересно; чувствува, че го закопчават отзад...

Бръснарят: Струва ми се едър за годините си!...

Майката на Петърчо: Да, дори решихме да го изпратим на училище една година по-рано.

Бръснарят: Е, bravo, bravo! Юнак! Юнак ли си ти, а? Как се казваш?

Петърчо (отдолу): Петър.

Бръснарят: Bravo, Петърчо, bravo, моето момче!... (Леко привежда главата му напред, после машинката навлиза в косата му отпред; над челото и тръгва нагоре.)

Бащата на Петърчо: Дръж се, Петре-е! (Нахлул в бръснарския салон; доволен, че е пристигнал тъкмо навреме, оглежда присъстващите.) Нема по-хубава гледка в детските ми години, от една права редица с измити уши, от последния чин напред...

Малкият мълчи; много му е интересно, това, което става с него в момента.

Майката на Петърчо: Какво искаш да кажеш с това: "... от последния чин напред..." Бил си оставач – репетент!

Бащата на Петърчо: Не. (Смее се; весело му е.) Там ме слагаха – бех най-едър от всички.

Майката на Петърчо: Наистина...

Бащата на Петърчо: Знам.

Майката на Петърчо: Не, не... (И с някаква странност в гласа, с някаква неподправена нежност.) Не, че е наше дете, нали? И кой знае, дали наистина бях права... (Дискретно поглеждайки назад към чакащите реда си в салона, тя снижава глас.) Но и вчера, като го гледах да играе там на улицата с другарчетата си – "открояваше се", казвам ти, измежду всичките останали деца. И в движенията му има нещо... така особено некак? Да-а... дядо му Петър беше едър човек, като млад; мама казваше, че татко също така бил доста буен; имал буен нрав!

Бащата на Петърчо: Хайде сега...

Майката на Петърчо: Какво?

Бащата на Петърчо: Вервам!

Петърчо (отдолу): Достатъчнооо!

Решил, че вече е издокаран така, както трябва, става от седалката и се изправя на стола, изважда ръка изпод чаршафа и първата му работа е да се пипне по главата – там, където косата е остригана – на темето... и е останало "голо" място; отстрани и отзад, стърчат цели кичури неостригана коса!

Бащата на Петърчо (като го вижда такъв, не може да се сдържи и избухва в смях): Чакай де, чакай! "Буен!" Ти сега, като чу, че дедо ти Петър бил буен, та... а, какво реши? Стой мирен там, чичкото още не е привършил...

Петърчо: Не!

Майката на Петърчо: Чакай майче, още не сме готови! Защо правиш това?
(Усмива се към бръснаря; любезен човек.)

Петърчо: Така съм добре!

Огледал се за пореден път, Петърчо явно си се е харесал и дръпва чаршафа да го свали от врата си, но той е закопчан и майка му бързо го натиска отзад – да седне върху седалката.

Петърчо: Не! (Кресва и се извива, видял машинката отново да се приближава и слага ръце върху главата си – да се запази.) Не иска-ам!... Не иска-ам!...

Бащата на Петърчо: Петре! ("Пляс" и първите сълзи вече се търкалят по бузките му.) Петре, престани да се лигавиш; това на какво прилича; бавиме човека; виждаш ли, колко хора чакат още... Петре!

Петърчо: Нее-е! Казвам ви – не... (Видял отново машинката, той изведнъж се "вкопчва" в ръкава на престилката на бръснаря и нищо вече не е в състояние да го накара да го пусне.)

Майката на Петърчо: Бо-оже, това дете! Какво му стана? (Сконфузена, поглежда назад към присъстващите.)

Петърчо: Маме, моля ти се?...

Майката на Петърчо: Но как ще ходиш такъв... "обезобразен"! Я се виж на какво приличаш; кой ходи така бе майка? Недей, безпокоим хората в салона...

Петърчо: Да си ходиме тогава! (Скача и се изправя на стола, но с остриганата коса, само на темето, главата му – поразително е заприличала на глава на плешив човек, а той дете... И баща му насила го смъква обратно върху седалката.)

Петърчо: Не искам! Не!... Не иска-а-ам! (Брани се и се извива.) Чувате ли, не искам!

Бащата на Петърчо: Петре! (Пляс.) Петре?

Петърчо: Ма-аме?

Майката на Петърчо: Но защо най-последно, проклето дете? (Тръсва ръце и избухва, безразлична вече към присъствието на околните.) Кажи ми? Кажи ми, защо?...

Петърчо: Маме... (Стреснат от грубата постъпка на баща си, той упорито протяга ръце към майка си, като че иска да ѝ каже, ама нещо много тайно и много важно, на ухото, което никой друг да не чуе и тя бързо се навежда към него.) Маме... (Отчаяно и плачейки, прегърнал я, изхълцва думите той.) Маменце, искам да приличам на чичо Кольо, маме!... Моля ти се, маме! Чуваш ли! Много ти се моля! Чуваш ли, маме? Моля ти се...

И очичките му, чисти и пълни със сълзи, трептят и се взират нагоре към

ужасените и смаяни от изненада баща и майка...

Тонкамера – изключена. Надписите на филма тръгват нагоре – и под тях – на филтър, на рир, леко неясните фигури, в забавен каданс – на майката на Петърчо; на Петърчо; на бащата на Петърчо, защото суетнята в бръснарницата продължава. Петърчо дори успява, по едно време, да се втурне към вратата; връщат го; отново е поставен на стола; отново той се съпротивлява; отново, баща и майка се чудят какво да правят с това “неразбрано” дете; отново той иска да им обясни, че така му е много добре и, че си се харесва точно такъв и т.н. и т.н...

К р а й
1973 г.
